

zeneKar

2016/03

A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének közös lapja

www.aho.hu
www.zene-kar.hu

Egy volt rádióelnök az együttesek kálváriájáról

Pannon Filharmonikus Zenekar FOTÓ: PFZ

nka

NKA –
átszervezés után

Régi-új igazgató
Pécsett

3

KALENDÁRIUM

3

ZENEI KÖZÉLETÜNK

PÉCS

Régi-új igazgató a Pannon Filharmonikusok élén

A Pannon Filharmonikusok ismét izgalmas évvel jelentkezik, ahol a neves külföldi szólisták mellett a különféle tematikus béreletek előadásai is folytatódnak. A PFZ vezetőjével, Horváth Zsolttal beszélgettünk, aki állandó mozgásban tartva a zenekart újabb és újabb célokat ér el, szem előtt tartva, hogy mind a művészet, mind a művészeti marketing alapja alapvetően a kreativitás...
(Szekeres Nikoletta)

5

SZOMBATHELY

„Már nem mínuszról kell indulnunk”

Új honlapot böngészhet a látogatójuk, a közönséget összefoglaló vadonatúj fellépő ruhában, a megújult Bartók Terem pódiumán fogadhatja a zenekar, s emellett külföldi fellépésekre is jócskán akad lehetőségük. A legfőbb pozitívum pedig az, hogy a fenntartó átvállalta az együttes korábbi, tetemes összegű adósságát, így a tavaly kinevezett igazgató, Kiss Barna joggal bizakodik abban, hogy a Savaria Szimfonikus Zenekar helyzete rendeződik, és a következő szezonban még több telt házas hangversenyre várhatják a publikumot.
(Réfi Zsuzsanna)

9

SZEGED

„Dolgozunk és szomjazzuk a megbecsülést!”

Rengeteg a feladatuk, a következő szezonban Szeged-napon lépnek fel a Müpában, kínai turnéra készülnek, az ifúságnévelést, közönségépítést az együttesnél az új Csoki matinék is segítik. A Szegedi Szimfonikus Zenekar élére három esztendője kinevezett igazgató úgy véli, több ötletét sikerült az együttes programjába beilleszteni, a társulat kiválóan működik, csak azt sajnálja, hogy a fizetések megalázóan alacsony szinten maradtak. Hiába hallatják ez ügyben a hangjukat, egyelőre süket fülekre találnak... Lukácsné Győzőnek az is szívfájdalma, hogy nincs esély arra, hogy belátható időn belül koncertterem épüljön a városban.
(Réfi Zsuzsanna)

11

REGIONÁLIS ZENEKAROK – GÖDÖLLŐ

Jubileumi esztendő – ünnepi koncertekkel

Hármas évfordulót köszönhetnek idén Gödöllőn, hiszen a település várossá nyilvánításának fél évszázados jubileumát ünneplik, a szimfonikus zenekar is harmincöt esztendő múlta tekinthet vissza, ráadásul a Bartók év előtt is tisztelegnek. Horváth Gábor, aki hat esztendője irányítja az együttest, izgalmas műsor összeállítást készített, s örül, hogy a programok nagy érdeklődésre tartanak számot. Ahogy annak is, hogy már működik a Regionális Zenekarok Szövetsége, ami valóban segítséget nyújt a társulatoknak.
(Réfi Zsuzsanna)

14

MISKOLC

Az igazi kultúrának élnie kell!

Bartók Béla születésének 135. évfordulóját ünnepli a világ. 2016–2017 Bartók-émlékévének minősül, így kiemelt figyelmet kap – többek között – a miskolci Bartók Plusz Operafesztivál. Kesselyák Gergely (Liszt-díjas, Érdemes művész) művészeti vezetővel áprilisi budapesti sajtótájékoztatója után a június 10–19. között megrendezésre kerülő fesztivál idei koncepciójáról beszélgettünk.
(Zsekov Mónika)

16

MŰHELY

NKA

A SOK IS LEHET KEVÉS...

Szép és jó gondolatok hozták létre a Nemzeti Kulturális Alapot (NKA). A szerencsében reménykedő honfitársaink ötös lottóra költött pénzének játékadója nem kevés, ezt az összeget a magyar kultúrára fordítani pedig okos döntés. Híre ment, hogy némiképpen változott az NKA működése. Ezekről az átszervezéséről kérdeztem az NKA alelnökét, Doncsev Andrászt, aki egyben a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (TVA) kulturális főszerkesztője is.
(Kondor Katalin)

19

TISZTELETJEGGYEL

Hamis a szó...

Egy volt rádióelnök a Magyar Rádió zenei együtteseinek kálváriájáról.
(Kondor Katalin)

20

A KÉT LENDVAY

A domináns német-osztrák befolyás ellenére a magyar operajátzás a múlt század fordulóján meglehetősen naprakészen lépést tartott a kortárs olasz és francia újdonságokkal. Az olasz verizmus és Puccini legújabb operái csaknem kivétel nélkül egy-két éven belül színpadra kerültek a budapesti Operaházban. A magyarországi Puccini-bemutatóknak azonban volt egy lelkes propagátora, egy friss diplomás zeneszerző, Lendvai Ervin személyében, aki nem más, mint Lendvai Kamilló Kossuth- és Erkel-díjas zeneszerző, Érdemes és Kiváló Művész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanára nagybátyja. A 87. évében járó Tanár Úrral nagybátyja és saját pályafutásáról, valamint a családban élő Puccini-legendákról beszélgettünk.
(Kaizinger Rita)

23

KRITIKA

HANGVERSENYEK

Az Óbudai Danubia Zenekar, a MÁV Szimfonikusok, a Honvéd Férfikar, a Nemzeti Filharmonikusok, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és a Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekar hangversenyeiről.

27

(Csengery Kristóf, Fittler Katalin, Kovács Ilona)

ZENETÖRTÉNET

SIBELIUS ÉS A MAGYAR HEGEDŰSÖK

Csillag Ármin

Vecsey Ferenc volt az egyik híres magyar hegedűs, aki fontos szerepet játszott Sibelius életében. 1905–1909 között ugyanis többen próbálkoztak a finn zeneszerző d-moll (Op. 47) hegedűversenyének előadásával, de csak Vecseynek sikerült meggyőznie a közönséget a mű értékeiről. Neki köszönhető, hogy a muzsikusi világ a modern hegedűirodalom remekei közé sorolta be Sibelius versenyművét. De jelentős hatással volt Sibeliusra egy másik magyar hegedűs is, akiről manapság alig esik szó, pedig a magyar hegedűiskola jelentős alakjai között kell számon tartanunk.
(Rakos Miklós)

33

PRÓBAJÁTÉKOK

40, 41

HANGVERSENYNAPTÁR

39

A ZENEI TERÜLET KITÜNTETETTJEI, DÍJAZOTTJAI

Magyarország köztársasági elnöke nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából

Kossuth-díjat adományozott:

BALÁZS FERENC „Fecó” Liszt Ferenc-díjas előadóművész, zeneszerző, a Korál zenekar alapító tagja részére, több mint négy évtizedes, számos örökzöld slágert és lírai dallamot adó, gazdag és töretlenül népszerű zeneszerzői, valamint előadóművészi pályafutása elismeréseként,

BUDAI ILONA népdalénekes, az Óbudai Népzenei Iskola népi ének tanára részére, magával ragadó és a tradicionális magyar népi kultúra hiteles továbbörökítését szolgáló pályája, a népzénet hiánypótló ismeretterjesztő tevékenységével népszerűsítő előadóművészete és értékteremtő oktatómunkája elismeréseként,

IFJ. CSÓÓRI SÁNDOR Liszt Ferenc-díjas népzeneész, zenetanár, a Muzsikás Együttes és a Magyar Dudazenekar alapító tagja részére, elkötelezett és nagyhatású előadóművészi tevékenysége, a magyar népzene megújításában, illetve a népi hangszerezen muzsika, különösen a magyar duda külföldi és hazai megismertetésében betöltött meghatározó szerepe, valamint a népzenei oktatás és a fiatal népzeneészek képzése terén felbecsülhetetlen értékű munkája elismeréseként,

GULYÁS DÉNES Liszt Ferenc-díjas operaénekes, kiváló és érdemes művész, a Pécsi Nemzeti Színház zeneigazgatója részére, az operairódlom leghíresebb tenorszerepeiben világszerte nagy sikerű alakításai mellett más komolyzenei műfajokban is elsőrendű előadásokat magába foglaló művészi pályája, valamint a fiatal ének- és zeneművészek képzését, illetve pályakezdését segítő fáradhatatlan oktatói munkája elismeréseként,

KOMLÓSI ILDIKÓ operaénekesnő, a Magyar Állami Operaház magánénekesek részére, páratlanul népszerű és nemzetközileg is rendkívül sikeres, az operaéletet számtalan lenyűgöző alakításával gazdagító, amellet kivételesen színes koncertrepertoárt is magába foglaló, ragyogó ének-művészete elismeréseként,

MADARÁSZ IVÁN Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem egyetemi tanára részére, az emberi hang és a hangszerezen technika újabb módozatainak kutatására építő, több zenei műfajban is jelentős műveket kiérlelő, gazdag zeneszerzői pályája elismeréseként,

TILLAI AURÉL Liszt Ferenc-díjas karnagy, zeneszerző, érdemes művész, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara Zeneművészeti Intézetének professor emeritusa részére, a tanítványok és a közönség szeretete által övezett, ugyanakkor a szakma megbecsülését kiérdemlő és Pécs városának kulturális életét is gazdagító karnagy pályafutása, valamint termékeny zeneszerzői és nemzedékek számára meghatározó zenepedagógusi életműve elismeréseként,

Széchenyi-díjat adományozott:

PAKSA KATALIN népzenekutató, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Magyar Tu-

dományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézete Népzene- és Néptánc-kutató Osztály és Archivumának professor emeritusa részére, határainkon túl is nagy jelentőségű és a magyar népzene kutatás számos területén alapvető újításokat felmutató tudományos életműve, különösen a népzene-történet tárgykörében és a magyar népzene kritikai összküldésének szerkesztése tekintetében páratlan szakmai munkája elismeréseként,

* * *

A magyar művészet értékeinek gyarapítása érdekében végzett magas szintű, igényes teljesítménye elismeréseként Magyarország Kiváló Művésze díjban részesült:

LANTOS ISTVÁN, Liszt Ferenc-díjas zongoraművész, érdemes művész, az MMA rendes tagja, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora és volt rektora,

SÜMEGI ESZTER, operaénekes, érdemes művész, a Magyar Állami Operaház szerződéses magánénekes,

* * *

A magyar nemzeti kultúra, művészi alkotómunka területén végzett kiemelkedő művészi értékteremtő munkája elismeréseként Magyarország Érdemes Művésze díjat vehetett át:

BERKES KÁLMÁN, Liszt Ferenc-díjas klarinétművész, karmester, a Győri Filharmonikus Zenekar művészeti vezetője,

DÉVAI-NAGY KAMILLA, Liszt Ferenc-díjas előadóművész, a Krónikás Zenede alapító igazgatója,

FASSANG LÁSZLÓ, Liszt Ferenc-díjas orgonaművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem adjunktusa,

LENDVAY JÓZSEF, Liszt Ferenc-díjas hegedűművész,

TARDY LÁSZLÓ, Liszt Ferenc-díjas karnagy, az MMA rendes tagja, a Budavári Nagybaldogasszony Főplébánia (Mátyás-templom) kántor-karnagya,

TÁTRAI TIBOR, Liszt Ferenc-díjas gitárművész, zeneszerző, a Tátrai Band, a Latin Duó és a Tátrai Trend zenekarok alapítója és vezetője,

* * *

Kiemelkedő zenei előadó-művészeti tevékenysége elismeréseként Liszt Ferenc-díjban részesült:

CSÍK GUSZTÁV, zongoraművész, **KLUKON EDIT**, zongoraművész, **LAJKÓ FÉLIX**, hegedűművész, **HERCZKU ÁGNES**, a Hagyományok Háza – Magyar Állami Népi Együttes előadóművésze, **MOLNÁR LEVENTE**, a Magyar Állami Operaház operaénekes,

Kiemelkedő zenetudományi, és zenei ismeretterjesztő tevékenysége elismeréseként **Szabolcsi Bence-díjat** vehetett át:

DR. DOMOKOS ZSUZSANNA, zenetörténész, a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont igazgatója.

Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetés adományoztak:

kimagasló, különösen a műzene és a népzene érintkezési területeinek feltárása terén meghatározó jelentőségű zenetudományi és népzene-kutatói életműve, illetve az Intézet népzenei gyűjteménye, a zeneoktatás multimédiás lehetőségeinek feltárása és a határon túli magyar népzene kutatása terén elért eredményei elismeréseként dr. **RICHTER PÁLNAK**, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontja Zenetudományi Intézete igazgatójának és tudományos főmunkatársának, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszéke tanszékvezető egyetemi docensének;

Magyar Érdemrend Lovagkereszt kitüntetés kaptak:

BOROSS CSILLA, a Magyar Állami Operaház szerződéses operaénekes,

MENYHÁRT JÁNOS, gitáros, dalszövegíró, zeneszerző,

NAGY FERÓ, énekes, zeneszerző, dalszövegíró, a Beatrice és az Ős-Bikini frontembere,

Dr. TEMESI MÁRIA, a Magyar Állami Operaház operanagykövete, Liszt Ferenc-díjas szerződéses operaénekes, a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karának tanszékvezető professzora,

VÁRADI ZITA, a Magyar Állami Operaház szerződéses operaénekes,

Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetés kaptak:

CSÁNYI JÁNOS, operaénekes, a Magyar Állami Operaház volt magánénekes,

GYURÓKOVICS TIBOR, zenepedagógus, a barcsi Vikár Béla Állami Zeneiskola nyugalmazott trombita és kamarazene tanára,

SZÜLE TAMÁS, a Magyar Állami Operaház szerződéses magánénekes,

VAVRINECZ ANDRÁS, népzeneész, népzene-tanár, népzenekutató, a Hagyományok Háza zenei könyvtárosa,

Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetés kaptak:

MAGONY ENIKŐ, a Pesti Magyar Színház korrepetitora és zongoristája,

PASZTIRCSÁK POLINA, a Magyar Állami Operaház operaénekes,

SÁRKÖZI BÉLA, előadóművész, zenekarvezető, primás,

SZEREDY KRISZTINA, operaénekes.

Magyar Bronz Érdemkereszt kitüntetés kaptak:

CSALA JUDIT, előadóművész, magyar nótás és népdalénekes,

GREKSA LÁSZLÓ, fuvolatanár, mesterpedagógus, közoktatási szakértő, a szegedi Király-König Péter Zeneiskola Fúvós Tanszakának volt vezetője.

NYOLCVANEGY ÉVES KORÁBAN ELHUNYT Peter Maxwell Davies brit zeneszerző, aki korábban a királynő zenemestere címet is viselte. A modern és avantgárd műveiről ismert Peter Maxwell Davies leukémiában szenvedett, otthonában, Orkneyben halt meg. Több mint háromszáz művet írt különböző stílusokban, köztük gyermekeknek szóló darabokat, színházi előadások zenéit, szimfóniákat és operákat. Játsszották Taverner és The Lighthouse című operáját, valamint Eight Songs for a Mad King című zenés színházi darabját is.

HUSZONÖT FIATAL TEHETSÉGNEK adták át az idei Fischer Annie zenei előadó-művészeti, a Kodály Zoltán alkotói és a Lakatos Ablakos Dezső dzsessz előadó-művészeti ösztöndíjakat a Budapest Music Centerben. Az idén tizenhárman részesültek Fischer Annie zenei előadó-művészeti díjban, nyolcan Kodály Zoltán zenei alkotói ösztöndíjat kaptak és négyen nyerték el a Lakatos Ablakos Dezső jazz előadó-művészeti ösztöndíjat. Az ösztöndíj a rendszeres pénzbeli támogatás mellett fellépéseket is biztosít a díjazottak számára. Az egy évre szóló ösztöndíjra legfeljebb kétszer lehet pályázni. A kulturális tárca 1998-ban alapította meg a Fischer Annie előadó-művészeti ösztöndíjat, amelyet a következő években kibővített a dzsessz, a táncművészet, a zeneszerzés és zenetudomány, valamint a képző- és iparművészetek különböző ágaira. A minisztérium három zenei ösztöndíjával kapcsolatos szakmai feladatokat a Filharmónia Magyarország látja el - írták a tájékoztatóban.

LEMONDOTT a Bukaresti Nemzeti Opera művészeti igazgatói tisztségéről Johan Kobborg világhírű dán balettművész és koreográfus, miután konfliktus alakult ki a művész és az intézmény új vezetősége között. Vlad Alexandrescu román kulturális miniszter április elején nevezte ki az opera ideiglenes vezérigazgatójává Tiberiu Soare román karmestert, aki visszaminősítette Kobborgot a művészeti igazgatói tisztségből a balettkar tagjává, arra hivatkozva, hogy az opera szerkezeti felépítésében nem szerepelt az általa elfoglalt poszt. Ezzel szemben Kobborg azt állítja, hogy ez csak ürügy, valójában Soare el akarja törölni azokat az eredményeket, amelyeket elért a balettkarral bő két év alatt. A román kulturális sajtó kedvezően fogadta a dán művész újításait, akinek egyik fő érdemének számos fiatal külföldi táncos leszerződését tekintették. A kulturális miniszter megpróbált közvetíteni a felek között, a hétvégén Soare vezérigazgató-helyettesé minősítette vissza, de Kobborgot így sem sikerült jobb belátásra bírni, mi több, a dán balettművész élettársa, a szintén világhírű Alina Cojocaru román balettművész visszamondta a vasárnapi Manon című előadásban való fellépést.

FESZTIVÁLAKADÉMIA BUDAPEST címmel indít új kamarazenei fesztivált Kokas Katalin és Kelemen Barnabás; a hegedűművész-házaspár által szervezett négynapos rendezvényen külföldi és hazai kiválóságokat hallhat a közönség a budapesti Zeneakadémián július 21. és 24. között. A Liszt Ferenc Zeneakadémia falai között felnőtt és később mesterré lett legendás kamaramuzsikusok örökségét kívánja ápolni Kelemen Barnabás és Kokas Katalin hegedűművészek új nyári rendezvénye. A Fesztiválakadémia négynapos programja mesterkurzusokkal veszi kezdetét, a koncertprogram pedig július 22-én indul. Az esti nagytermi hangversenyek mellett a Solti-teremben minden délben meglepetéskonzerteket, délután pedig zenei témájú előadásokat rendeznek. A hangversenyek előtt Fazekas Gergely zene-történész segítségével ismerhetik meg az érdeklődők az elhangzó művek hátterét, érdekességeit.

A BARTÓK PLUSZ OPERAFESZTIVÁLON június 10–19 között Miskolcon az idén is neves fellépők előadásában hangversenyek, kortárs operák mellett ősbemutató is várja az érdeklődőket. A Bartók-évben ilyen fesztivált támogatni különös megtiszteltetés és lehetőség – hangsúlyozta Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a rendezvényt beharangozó csütörtöki sajtótájékoztatón Budapesten. Kiemelte: az operafesztivált 345 millió forinttal támogatják a költségvetésből és a Nemzeti Kulturális Alap forrásaiból. A nyitógálán Szonja Joncseva (szoprán), Carlos Alvarez (bariton) és Szauer Bianka (hárfa) ad koncertet a Miskolci Szimfonikus Zenekar közreműködésével. Június 11-től kezdve hat napon át előadássorozat mutatja be Bartók életművét, június 11-én és 12-én Bartók és a színpad címmel rendeznek művészeti, bölcséleti és tudományos konferenciát – ismertette a részleteket Kesselyák Gergely fesztiválvezető.

A június 11-i Bartók-maratonon bemutatják A kékszakállú herceg vára, A csodálatos mandarin és A fából faragott királyfi című darabokat, amelyeket M. Tóth Géza állított színpadra. Miskolc közterein egész nap Bartók muzsikáját hallhatják a járókelők és a Nyíregyházi Cantemus Kórus hangversenyén is fecsendülnek Bartók művek.

A Kelet-Közép-Európai Operamustrára, a térség operaéletét bemutató sorozatra a fővárosok elsőrangú operaházaiból érkeznek a művészek: fellép a Moszkvai Helikon Színház (Leos Janáček A Makropulosz-ügy), a konstancai „Oleg Danovski” Nemzeti Opera- és Balettszínház (Szergej Prokofjev Rómeo és Júlia), a Bukaresti Nemzeti Opera (George Enescu Oidipusz) és a Krakkói Operaház (Richard Strauss Ariadne Naxosban).

Idén is lesz ősbemutató: ezúttal Beischer-Matyó Tamás Erkel-díjas zeneszerző Kreatív kapcsolatok című operája várja a közönséget a Budapesti Operettszínház vendégjátékában. A „Legyen az opera mindenkié!” elgondolás jegyében ezúttal Georges Bizet Carmen című operáját Kerényi Miklós Gábor rendezésében láthatják az érdeklődők június 17-én. A záróhangversenyen a Nemzeti Filharmonikus Zenekar műsora hallható Kocsis Zoltán vezényletével.

ÉLETÉNEK 84. ÉVÉBEN, 2016. április 10-én elhunyt Breuer János zene-történész, zenekritikus. Budapesten született 1932. június 8-án. 1950 és 1958 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola karvezetés, majd zenetudományi szakán tanult. 1958-tól a Magyar Zeneművészek Szövetsége, majd 1990-től 1997-ig a Magyar Zenei Tanács tudományos munkatársa; 1961 és 1970 között a Magyar Zene című zenetudományi folyóirat munkatársa, 1970-től 1996-ig felelős szerkesztője. 1961-től a Népszabadság zenekritikusa volt. Fő kutatási területe a 20. század magyar zenéje. Fontosabb könyvei: Dávid Gyula (1966); Zene és bábszínház (Szilágyi Dezsővel és Pasuth Krisztinával, 1971); Harminc év magyar zenekultúrája (1975); Negyven év magyar zenekultúrája (1985); Kodály-dokumentumok, I. (1976); 13 óra Kadosa Pállal (1978); Bartók és Kodály (1978); Zenei írások a Nyugatban (1978); Kodály-kalauz (1982); Fejezetek Lajtha Lászlóról (1992); Kodály Zoltán (1999); Kodály és kora (2002). Cikkeket, kritikákat, tanulmányokat publikált, előadásokat tartott. Erkel-díjas, a MAOE Zenei Tagozatának nagydíjasa, a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjének tulajdonosa.

Régi-új igazgató a Pannon Filharmonikusok élén

„...minden emberben ott rejlik a komolyzene szeretetének a lehetősége...”

A Pannon Filharmonikusok ismét izgalmas évvel jelentkezik, ahol a neves külföldi szólisták mellett a különféle tematikus bérletek előadásai is folytatódnak. A PFZ vezetőjével, Horváth Zsolttal beszélgettünk, aki állandó mozgásban tartva a zenekart újabb és újabb célokat ér el, szem előtt tartva, hogy mind a művészet, mind a művészeti marketing alapja alapvetően a kreativitás...

Izgalmas lehetett megtapasztalnod, hogy egy zenekar életében először belülről, aztán irányító szerepben veszel részt. Hogyan gondolsz vissza a kezdeti időszakra?

– A muzsikusi életforma elképesztően más, mint menedzsernek lenni, úgyhogy az első időszak egyszerre volt, ahogy te fogalmaztad izgalmas és ijesztő. Bár külföldön tanultam, de ott is a muzsikusi világban mozgottam, ahogy tesszük ezt mindannyian, akik profi zenészekké válunk. A civil világ nyílt meg előttem az igazgatói feladatok ellátásával egyidejűleg. Meg kellett ismernem a működését, a kapcsolódó szakmák

logikáját, a pénzügyi, politikai és kommunikációs hálózatokat, amiben működünk. Az évek alatt menedzserre fejlődtem, ugyanakkor azt hiszem – és ebben számomra mértékadó művészkollégák is megerősítenek –, azzal, hogy tudom milyen a zenekarban élni és dolgozni, és onnan szemlélni a működést és az eseményeket, hozzáértőbben nyúlok a felmerülő feladatokhoz, problémákhoz. Nem felejtettem el, honnan jöttem, és ezért nem kell megkérdeznem, elég csak visszaemlékezni bizonyos közösségi reakciókra a vezetői döntések mentén. Az empátikus készségem e téren biztosan nagyobb, ugyanakkor a megteveszthetőségem kisebb, mint a civil kollégáké. Érzékelem a problémákat, tudom a súlyukat, fontosságukat, az elsődleges prioritás számomra a zenekar érdeke, mert tudom, hogy az az alapja a működésnek. Őszintén bánt, ha bizonyos területeken nem tudok előre lépni, és az odaadásomat is biztosan befolyásolja, hogy nem egy technokrata vezető vagyok, hanem személyesen érintett az együttes sikerében. A tudásom mára alkalmassá tesz technokrata vezetőnek lenni, más zenekarnál is hatékonyan kamatoztatható a vezetői szaktudásom, de ebben az együttesben, ahol muzsikusként kezdtem, mindig is mélyebb lesz az elköteleződésem, mint egy topmenedzsernek.

I Tudatosan készültél a zenekar vezetői szerepére, és ez nemcsak egyfajta lelki készülést jelentett, hanem nagyon komoly gyakorlati képzésen is részt vettél, elvégezted a Közgazdaságtudományi Egyetem BMA-s képzést. Mit változtatott a szemléleteden ez, és visszaigazolták az eredmények a képzés szükségességét?

– Tudatosan készültem, mert komolyan vettem a feladatot. Nyugat-Európában akkor már évtizedes hagyománya volt az ún. zenekari marketingnek, az egyetemi képzésben a hangszeres növendékek számára is hozzáférhetőek a kulturális menedzsment-képzések. Az ismeretem, elképzelésem megvolt tehát arról, hogy mi lehetne támogató a hazai szimfonikus zenekarok számára, azonban a tudásom nem. Zenekari példa nem állt előttünk, érdemi módon a PFZ kezdte el ezt a tevékenységet tudatosan és határozott koncepcióval művelni itthon. A közgázon olyan szakmai és szemléletbeli fejlődésen mentem keresztül, ami elenged-

hetetlen volt a megújítás alapjainak lerakásához. Másik szempontom volt a hitelesség. A zenekari muzsikusként a zenekari irányítás tekintetében laikus. Leginkább azt érzem, hogy mi hiányzik, de azt, hogy pontosan azt a hiányt hogyan lehet a marketing és a gazdaság ismereteivel betölteni, megoldani, nem tudja. Ahogy én sem tudtam a megfelelő szakmai képzés és a gyakorlati munka nélkül. Az évtizedes gyakorlattal a hátam mögött, kétirányú szakemberként azt gondolom, hogy a hitelességem lett olyan magas fokú, ami mára szükséges is a sikerhez. Feszítettem a munkánk, rengeteg döntést hozunk nap, mint nap, több mint száz ember motivációját, elkötelezettségét kell minden nap fenntartanom. Az az eredmény, amit elértünk biztosan támaszkodik arra a tudásra is, amit az egyetemen szereztem. Az a működési volumen pedig, amiben ma élünk, nemcsak meghálálja, hanem megköveteli azt a szaktudást, amit egy közgazdász magáénak tudhat.

I A 2003-as PFZ koncepció szerint egy szimfonikus zenekar létrehozása volt a cél, amely nemcsak egy szűk szakmai elitnek játszik. Sikerült megfélemlenete az eredeti tervnek?

– A Pécsi Szimfonikus Zenekar sem egy szűk szakmai elitnek játszott, hanem olyan lelkes, kisvárosi zeneszerető embereknek, akik a zenekar produktumait kapták, mivel nem volt konkurencia a városban. Az akkori szűk bérletes közönség azonban nem bővült jegyvásárlókkal. A PFZ célja az volt, és az a mai napig is, hogy a művészetet a központba helyezve épüljön ki körülötte olyan közönségbázis, amely jelentős. Ezt az egy utat láttam és láttuk egyedül járhatóan, mivel a megújulás igénye szakmai, művészeti belső igényből fakadt, és nem a komolyzene népszerűsítése okán. Különösebb szakmai fejlődés nélkül, kibérelve a sportcsarnokot, látványos, crossover megaprojekciókkal szintén lehet közönséget nyerni. Az a közönség azonban nem vásárol jegyet Bartók vagy Schönberg műveire. A PFZ választotta út göröngyösebb és hosszadalmasabb, mint a látványos csillogás világa. Együtt fejlődünk a közönséggel, és ez különösen kedves siker a számomra. Növeljük a közönség zenei igényét és igényességét, ugyanakkor látjuk és tiszteletben tartjuk azt is, hogy a hallgatóság számos

szegmense ugyanúgy vágyik a minőségi előadásokra, ha azok tartalma, időpontja az ő preferenciái szerint alakulnak. Ezeket az igényeket szolgálják ki az egyedi koncertjeink, ahol ugyanúgy a művészeti produktum előállítása a cél, ugyanakkor az a közönség prioritásai és érdeklődése szerint. Ennek az egyensúlynak a megtalálása a munkámban az egyik legizgalmasabb feladat.

■ *A Kodály Központ rezidensi szerepköre hogyan változtatta meg a zenekar életét?*

– Rendkívül megváltoztatta. Egyfelől megteremtette és kitágította a lehetőségek terét, másfelől beszűkítette a mozgásteret. A Kodály Központ nélkül nem lehetett volna ezt a fejlődési ívet bejárni. Ma nem tartana ott a zenekar, ahol öt éve, és öt év múlva már csak megemlékeznénk arról, hogy volt egy jó évtizede az együttesnek. A fejlődéshez nem csupán a jó akusztikai körülmények kellettek, hanem az az európai működési keret is, amit a Kodály Központ biztosít a muzsikuskok és a közönség számára. A Kodály Központot és a benne elhangzó produkciókat egy képzeletbeli forgósél bárholva elrepíthetné Európában, és a közönség nem venné észre, hogy a ház és a zenekar nincs a „helyén”. Mi ott Pécsen Európa szívében muzsikálunk. Ugyanakkor a nagy-

számú kötelezettség, ami a rezidens szerepkör elvállalásával együtt jár, megterheli, és bekorlátozza a zenekar működését. Az évadunk és a munkarendünk nagyon feszes, kevés benne az a mozgástér, amely mentén egy-egy váratlan felkérésnek, kiegészítő programnak eleget tudunk tenni vagy csak töltekezni.

A ház létrehozása és a PFZ megújulása együttesen volt a záloga Pécs város zenei fejlődésének. Azonban ez a zálog minden fél részéről befektetést igényel. Az EU finanszírozása mentén programkötelezettség terheli a PFZ-t. Lehet erről kétféleképpen gondolkodni. Sajnálni magunkat és panaszkodni, vagy elismerni a feladatot, és „kifizetni a számlát”. Én az utóbbi híve vagyok, ugyanakkor az is emberi és szakmai elvárásom, hogy mindenki állja a vállalásban a maga részét. A Kodály Központ és a zenekar működése és finanszírozása összefügg, a rezidensi szerepkörrel egymást emelő vagy mélybe húzó szimbiózisban élünk. Nagy a teher a muzsikuskokon, és meggyőződésem, hogy az állammal és a várossal közös felelősséget kell vállalni abban, hogy a PFZ elért eredményei fenntarthatóak legyenek.

■ *A 4. ciklusodat kezdted el a zenekar vezetőjeként, ez korántsem szokványos a magyar kultúrpolitikában. Milyen fejlődési folyamatokkal tudnád leírni ezt a majdnem két évtizedet?*

– Lehet, hogy ez nem szokványos, ugyanakkor az sem, hogy ciklusokon átnyúló kultúrpolitikai cél mentén dolgozzon egy-egy település vezetése. Pécsen ez megvalósul, hiszen több ciklusra visszanyúlóan, az épp regnáló képviselőtestület egységesen a kultúrában látta és látja a város fejlődésének lehetőségét. A kinevezésem ilyen értelemben lehet egyedi, azonban én sokkal inkább egy politikai célok mentén átgondolt szakértői szempontú döntésnek tartom. A PFZ működése rendkívül bonyolult, olyan komplex hálóban dolgozik, amely ismerete és működtetése magas fokú hozzáértést igényel. A zenekar életében esetlegesen beálló törés tovagyrúzó hatása jelentős lehet egy olyan város életében, amely a kultúrájára, a zenei életére pozicionálja magát. Talán a személyem erre jelent valamiféle garanciát a döntéshozók számára. Ezzel együtt az igazgatói pályázatomat minden ciklusban programhirdetésnek is szánom. A pályázat felvetéseit, az abban megfogalmazott célokat és feladatokat is elfogadja a döntéshozó, és ezt kizárólag a város hosszú távú céljait szolgáló szakmai

elvek és elképzelések elfogadásának tudom tekinteni. Mindezek – a pályázatomban is sokat idézett Fodor Ákos szavaival élve – azt a célt szolgálják, hogy folyamatosan emeljem, amit építetek, mert ha nem tenném, azonnal elkezdene süllyedni.

■ *A sajtótájékoztató nagyon szerencsésen már eleve rendhagyó volt (Bogányi Tibor nemcsak csellójátékát, hanem humorát is megcsillogtatta), hiszen a karmester, mint csellista jelent meg ismét, de hamar szóba került, hogy te is gyakran beülsz a zenekarba trombitásként. Miért érzed szükségét a hely- és szerepváltásnak?*

– Elsődlegesen azért, mert szeretek zenélni. Ha nem így lenne, másért nem ülnék vissza. Így viszont ennek hozadékos előnyeit is élvezhetem, ugyanis igazgatóként nagyon hasznos néha-néha megmerítkezni a próbafolyamatok hangulatában, a zenekari mindennapokban. Felidéződnek azok az érzések, amelyeket csak ezek a körülmények váltanak ki, újra átélem az együttélés, közös muzsikálás örömeit és bosszankodásait. Könnyebb így megértenem a hétköznapi kényelmetlenségek panaszát, ugyanakkor a személyes felelősség súlyát is hitelesebben tudom felvázolni bizonyos kollégáknak egy-egy konfliktus mentén. Semmihez nem hasonlítható dinamikája van egy szimfonikus zenekarnak, kicsiben leképezi a társadalom egészét. Trombitásként a zenekari muzsikusi hierarchiában az engem megillető helyen vagyok, annak az írott és íratlan szabályai szerint viselkedek, és ez biztosan minden alkalommal fejleszti a hajlandóságomat arra, hogy bármilyen probléma tárgyalásánál szélesítsem a látószögemet.

■ *Különbéle téma címeitekkel, mint például a Győztesekkel játszottunk-al mit sugalltok és mit ígértek a hallgatóságnak? Tematikus egységeitek hogyan kapcsolódnak a művész zenekar identitáshoz?*

– A PFZ meggyőződése, hogy minden emberben ott rejlik a komolyzene szeretetének a lehetősége, csak még nem mutatták meg neki. Ezekkel, a bárki számára ismerősen csengő témákkal olyan kapcsolódási pontokat keresünk, amelyeken keresztül meg tudunk szólítani újabb és újabb célcsoportokat. Ilyen volt a képzőművészeti, gasztronómiai évadunk, és ilyen a következő, melyet az olimpia évében a győzelem kérdésének fókuszba állításával hirdettünk meg. A hangversenyek a művészeti vezetés szakmai szempontjai szerint épülnek fel természetesen. Nem a tematika határozza

meg a zenei kínálatot, az csupán egy eszköz arra, hogy úgy tálaljuk a művészetet, ahogy az vonzó lehet. Az olimpia évében azt emeltük ki, hogy olyan győztesekkel játszunk, akik a maguk területén a sportolókhoz hasonlóan hangszeres olimpiák nyertesei. Egy ilyen párhuzam a komolyzenét már kedvelők és az azzal még csak ismerkedők számára is érthető. Előrevetíti a koncertek színvonalát, lelkesít, és a zenei működés egy olyan területére enged bepillantást, mint a tehetségkutatók, zenei versenyek világa, ami napjaink ismerős, sokak számára kedves zenei terület.

■ *Úgy tűnik, nemcsak a külföldi utakat célozod meg, hanem külföldi vendégeket is gyakran integrálsz a zenekar életébe, legyen szó vendégkarmesterekről vagy szólistákról. Milyen utat szeretnél a PZF számára kijelölni a magyarországi és a világ komolyzenei életének színterén?*

– A PZF Pécsen van otthon. A zenekar alapműködése, hogy a Dél-Dunántúli Régióban és a Déli Kulturális Övezetben horizontális és vertikális értelemben is minél szélesebb körben ellássa a komolyzenei feladatokat. Horizontálisan térben, vertikálisan pedig a gyerekprogramoktól a kiegészítő társadalmi feladatokig. A budapesti sorozat és a külföldi fellépések mintegy a minőség pecsétjét teszik ezekre a produkciókra, ugyanakkor a zenekarnak nem feladatai vannak ezeken a területeken, hanem vállalásai. Nagyon fontos, hogy értsük a különbséget. Pécsiként nem érezzük magunkat sem vidékinek, sem provinciálisnak, ugyanakkor felmértük azt a társadal-

mi igényt, amely szerint szükséges a fővárosi, európai megmérettetés ahhoz, hogy elhiggyük magunkról, elhiggyék rólunk, hogy odatartozunk az elithez. A sokak számára ismerős főváros kontra vidék kisebbségi érzés forrása nem feltétlenül a fővárosiakból, hanem belőlünk, vidékiekből fakad. A hazai – külföldi megfelelés-kényszerhez hasonlóan, ami sajnos Magyarországon jelentős társadalmi visszahúzó erő. Az elmúlt évtizedben azonban azt is megtanultam, hogy lehet kritizálni bizonyos társadalmi jellemzőket, folyamatokat, ugyanakkor nem lehet őket figyelmen kívül hagyni, és gyorsan megváltoztatni. Mindenhez idő kell. A PZF tehát elismeri, hogy szükség van a külföld „minőségi pecsétjére”. Ehhez azonban nem kell rendszeresen külföldön játszani, és itt a rendszeresen van a hangsúly. A szólisták ugyanezt a pecsétet hozzák Pécsre, azonban helyben természetesen emelik is a produkciók színvonalát. Ezt az utat fontosabbnak tartom. A külföldi szólisták gyakori meghívására szükség van a folyamatos szakmai fejlődéshez és a működési terület zenei színvonalának, igény szintjének emeléséhez. A döntés a pénz körül forog. Mire költöm a költségvetést? Külföldi pecsétek rendszeres begyűjtésére, vagy színvonalas hazai produkciók létrehozására? Én az utóbbi mellett teszem le a voksomat, az előbbi időnkénti szükségességének elismerése mellett.

■ *Milyen pénzügyi problémákkal néztek szembe munkátok során?*

– A hangversenyterem megnyitása és a Kft.-vé alakulás olyan stabilnak tekinthető

struktúrát hozott létre a kötelezettségek és a pénzügyek tekintetében, amelyben nagyon szűk a mozgástér. A PZF egy európai értelemben vett, önálló menedzsmenttel rendelkező művészeti társulattá vált, kiforrott pénzügyi arányokkal. Értem ezalatt, hogy racionalizált a bér-, produkciós- és rezsi költségek aránya, a külföldi és magyar vendégművészek költségének aránya, a saját és vendégkarmester költségének aránya, a beruházások volumene, stb. E költség-szerkezet az évek során pár százaléknyi eltéréssel stabilizálódott, melyhez ugyancsak stabil saját bevétel társul. A működési kötelezettségek mellett a bevonható források kihasználásával maximalizáltuk a bevételi lehetőségeinket. A bevonható állami források mértéke ugyanakkor alacsonyabb a szükségesnél. Mivel a produkciós kiadás és a saját bevétel aránya racionalizált, sem a produkciós költségek kárára nem fedezhető béremelés, sem a saját bevételből nem finanszírozható egy, minden egyén számára érezhető léptékű béremelés. Egy érezhető béremelés százmillió nagyságrendű költséget jelentene. Ekkora volumen elvétele a produkciós kiadásokból a bevételi oldal teljes összeomlását jelentené, míg a jelenlegi produkciós kiadási volumen mellett nagyobb saját bevétel nem elérhető, így a cégműködés nem tud kitermelni egy általános bérszínvonal emelést. Ennek az égető problémának a megoldása csakis támogatásnöveléssel érhető el, amely igénynek az érvényességét mutatja, hogy a muzsikuskaink bére még a pedagógusokét sem éri el. E kérdéskör azonban túlmutat a PZF hatáskörén.

■ *Pályázatodban hivatkozol egy 2015-ös átfogó kutatásra, amely a még el nem ért közönség megismeréséről szól. Mára már egyértelművé vált a magyar komolyzenével foglalkozók számára is, hogy a zeneművek önmagukban nem visznek el egy koncertet, egy zenekart, komoly marketing stratégia húzódik akár minden egyes előadás mögött. Mekkora részét képezi ez munkátoknak, és hogyan hat a művészi tevékenységre? Jár-e esetleges megalkuvással az új szemlélet beengedése, vagy éppen hogy felpörgeti a munkát?*

– Az új szemlélet a saját szemléletem az igazgatói munkám első napjától kezdve. Azzal együtt, hogy elismerve a zenekari marketing szükségességét, az irányításommal működő PFZ nem ismeri a művészeti kompromisszum fogalmát. A marketinges kollégáknak úgy kell tudni vonzóvá és értékesíthetővé varázsolni egy akár népszerűtlen koncertet is, hogy közönség üljön a zenekarral szemben. A PFZ működésében nem a művészet dolga kiszolgálni a marketinget és az értékesítést, hanem fordítva. A PFZ természetesen tiszteli a közönséget, széleskörű programstruktúrával próbálja elérni, ugyanakkor az elsődleges célja nem a közönség kiszolgálása, hanem a hallgatóság igényének a növelésével, a művészeti portfólió bővítésével egyidejűleg nagy közönség előtt játszani. A marketing tehát nem a profitorientált piaci marketing logikája mentén kell, hogy működjön, és ehhez a területhez értő kollégákra van szükség. Az első évben pár marketinges megfordult az együttesnél, viszont nekem olyanokra van szükségem, akik átlátják a művészeti szempontok, az értékesítési célok és a kommunikációs háló összefüggéseit, és a megfelelő módon és arányban működtetik ezeket, soha nem szerepet tévesztve: a PFZ működésében az elsődleges szempont a művészet. A művészeti marketingnek az alapja a kreativitás. Ennek a területnek sosem szabad szolgát csinálni a művészetből, hanem hozzá kell tennie ahhoz. Hosszú távon meggyőződésem, hogy csak ez működik, csak ez a marketing szolgálja a zenekarok érdekeit, és nem a piaci logikával bíró, kizárólag az értékesítés szempontjait szem előtt tartó hozzáállás. Ez utóbbi is érvényes megközelítés, azonban a művészeti társulatokkal ellentétben a szolgáltatási szektorban lehet adekvát.

■ *Mit gondolsz az ún. „okos” programtervezésről, vagyis amikor a közönség számára már ismerősebb művek mellé kerülnek kortárs vagy nem annyira népszerű zeneművek?*

– Az országban fennálló jegy + TAO bevételi kényszer szinte kiköveteli ezt a rendszert, ugyanakkor nem látom borúsán a helyzetet, két okból. Egyrészt nem minden zenekarnak kell kortárs bemutatókat tartani. A nemzeti minősítésű és régiócentrumokban működő zenekaroknak a kötelességük, mert az ország kulturális vérkeringésének hordozói, így nagy a felelősségük e téren. Másrészt az „okos” programszerkesztés túlmutathat a „két népszerű közé csempésszünk egy kortárs darabot” elvén, amennyiben a kortárs mű kiválasztása valamiféle kapcsolatban áll a népszerű darabbal, az előadók pedig hiteles tolmácsolói a műveknek. Számos ilyen koncertet adunk sikerrel. A közönség rendkívül hálás a frissességért, és a kánonból való kitekintésért.

A kortárs művek megrendelése, bemutatása a nemzeti zenekaroknak – így a PFZ-nek is – olyan kötelezettsége, amelyet fel kell vállalnia, akár bevételkiesés árán is. Természetesen egy-egy tisztán kortárs előadás általában nem produkál teltházat, ugyanakkor a művészeti szerepe a zenekaroknak ebben az esetben nem előadói, hanem alkotói szerepvállalás. Egy-egy kortárs mű bemutatója az alkotási folyamat lezárása, a művek rendszerint a próbák során érik el végleges formájukat. A zenekarok kötelezettsége e téren, hogy a zeneművészet jövőjét szolgálva a ma alkotóinak adjanak lehetőséget a műveik végső megformálására. Az előadás, a bemutató a mű megszólalása. Minden más művészeti ággal ellentétben egy zenemű enélkül még nem létezik. Az egyik legszebb feladatunk ebben részt vállalni.

■ *Milyen programokkal álltok elő az új évadban, és milyen hosszú távú változásokra számíthatunk nálatok? Fogtok kapcsolódni a POSZT-hoz például?*

– A pályázatomban kiemelt kortárs darabok, operaelőadások és a barokk műfaja felé nagyobb nyitás mentén lesznek változások az együttes programjaiban. Idén először keresett meg minket hivatalosan a POSZT, hogy lépünk fel a fesztivál keretében, de idő hiányában ezt már nem tudtuk beilleszteni. Jövőre azonban kortárs operabemutatóval veszünk részt a színházi találkozón, amely előadással utána indulunk az Armel Operafesztivál versenyprogramjában. A barokk előadásaink egyik alapja a nemrégiben létrehozott Pannon Fesztiválkórus, amely nagy siker mind a résztvevők, mind a közönség körében. A következő évadban a saját kórusunk lép fel mindhárom oratórikus koncertünkön. Megújítjuk

a Segítség, komolyzene sorozatunkat és új, angol nyelvű programot dolgozunk ki a Pécssett tanuló külföldi egyetemisták számára. Végül, de nem utolsó sorban bővíteni fogjuk a kamaramuzsikálás lehetőségét.

■ *Sokan a fiatalok elérésében látják a megújulás lehetőségét, a PFZ is osztja ezt a nézetet? Hogyan éritek el a mai fiatalokat, akik mind vizuálisan, mind szellemileg egészen új kihívásokkal néznek szembe, és egészen más nézeteket alkotnak a klasszikus kultúráról?*

– Sokat dolgozunk és gondolkozunk ezen a kérdésen szakemberek bevonásával. Nem könnyű a programokat a fiatalok igényéhez igazítani, és szemléletváltásra van szükség e tekintetben is, akár a szóhasználatunkban. Ne nevelni akarjuk a közönségünket, hanem beavatni. Mindenkit a maga korának megfelelő programmal megszólítani, hogy érintetté váljon. Régi statisztikai szám, hogy a társadalom 97%-a nem hallgat komolyzenét. De kiből lesz a 3%? Azokból, akik hangszeren tanulnak? Kötve hiszem. Azokból, akik osztálykirándulás jelleggel járnak ifjúsági koncertekre? Ezt is nehezen tudom elképzelni. Olyan élményeket kell a gyerekek számára adott pillanatban nyújtunk, ami beég a tudatalattijukba, és pozitív attitűdöt alakít ki bennük a komolyzene iránt. Amikor az élete úgy hozza, ez a pozitív attitűd, ha önmagában bevonzani nem is fogja, de legalább nem tartja távol a koncertteremtől. Az ember személyiségfejlődésének természetes velejárója, hogy idősebb korára nyit a konzervatív értékek felé. Az 50 pluszos korosztály egyre bővül, és nekünk most a fiataloknál azt kell elérnünk, hogy negyven év múlva a zenekaroknak arra a régi jó emlékre kelljen csak hivatkozni, amit mi ma ültetünk el beléjük. Kollégám szavait idézve „le kell guggolnunk a gyerekekhez”, és olyan komolyzenei élményt nyújtani, ami onnan „lentől” nézve, számukra élmény. Ennek a feladatnak a másik fontos eleme a kézenfogás. Akit egyszer megérintettünk, azt el kell vezetni a felnőttségig. Ezen a területen a PFZ-nél is vannak hiányosságok, aminek elsősorban a humán erőforrások szűkössége az oka. Nyugaton az edukáció elvei a fentiek, ugyanakkor hozzáértő csapat dolgozik egy-egy zenekarnál, míg nálunk csupán egy-egy kolléga részfeladata ez a terület. Az edukáció támogatásához közösen kellene állami pályázati forrást találni, mert ezt a feladatot önerőből a zenekarok nem tudják átvállalni a zeneoktatástól és az népművelő intézményektől.

Szekeres Nikolett

„Már nem mínuszról kell indulnunk”

A Savaria Szimfonikusok nem engednek a minőségből és a mennyiségből

Új honlapot böngészhet a látogatójuk, a közönséget ősszel már vadonatúj fellépő ruhában, a megújult Bartók Terem pódiumán fogadhatja a zenekar, s emellett külföldi fellépésekre is jócskán akad lehetőségük. A legfőbb pozitívum pedig az, hogy a fenntartó átvállalta az együttes korábbi, tetemes összegű adósságát, így a tavaly ki-nevezett igazgató, Kiss Barna joggal bizakodik abban, hogy a Savaria Szimfonikus Zenekar helyzete rendeződik, és a következő szezonban még több telt házas hangversenyre várhatják a publikumot. A kürtművész, aki tavaly öt évre szóló vezetői megbízatást kapott, a következő évad után szeretne mérleget vonni, hogy kiderüljön jó-e, megfelelő-e az irány. De addig is – a zenekari zenész nézőpontját sem feledve – igyekszik megtenni mindent az együttesért.

ménykedem, hogy annak a működési modelnek köszönhetően – ami most elindult az együttesnél –, sikerül megoldani a pénzügyi gondokat, így végre elfogadható szintre hozhatjuk a kollégák jövedelmét. Akkor még vonzóbbak leszünk a pályakezdő muzsikusok számára, hiszen nyugodt és inspiráló környezetet biztosítunk, ahelyett, hogy hakniból hakniba rohangálnának.

I A két évvel ezelőtti státusz bővülés megmaradt?

– Igen. Akkor saját erőből, saját bevételre alapozva történt a létszám bővítés, most, az idei évtől ez a keret viszont beépült a fenntartó által támogatott létszámba. Számunkra ez egyértelműen pozitív lépés, ahogy az is, hogy a fenntartó átvállalta annak a nagyon magas adósságállománynak a kifizetését, amely az évek során a zenekarnál keletkezett. Így az idei esztendő már nem mínuszról, hanem nulláról indíthatuk, azóta pedig nincs is tartozásunk. Korábban a műsorpolitikánk némileg túlmutatott a lehetőségeinken, és sok megígért támogatás sem érkezett meg. Az Iseumi Szabadtéri Játékok megrendezése szintén jelentős összeget emésztett fel.

I Azért Önök is folytatták és folytatják ezt a fesztivált, csak kicsit más formában...

– Amikor tavaly felkértek az együttes igazgatói posztjára, eleinte mereven elzárkóz-

tam a rendezvénytől, de később sikerült meggyőzni arról, hogy a városnak szüksége van erre a fesztiválra. Azonban már az elmúlt évben is megpróbáltuk úgy átszabni, hogy ne lépje túl a rendelkezésre álló anyagi keretet. Így kicsit más lett a rendezvény szerkezete, s az idei sorozat is eltér a korábbiaktól. 2016-ban a város meghirdette a Szent Márton Év programját, Európa egyik legjelentősebb és legismertebb szentjének 1700. születési évfordulója kapcsán. Az egész évet átfogó, társadalmi, sport és kulturális eseményeket felölelő eseménysorozat keretében szinte minden hétre jut egy-egy Szent Mártonhoz köthető produkció. Született már színdarab, lesz kórustalálkozó, és természetesen nekünk, a Savaria Szimfonikusoknak is van egy róla elnevezett bérletünk. Így a Szent Márton Év hártározza meg az idei fesztivál műsorát is. Három este kerül bemutatásra a Szent Mártonról szóló zenés misztériumjáték, amit Pejtsik Péter komponál. Szimfonikus zenekarra készül a darab, könnyűzenei effektusokkal, jelentős szereplőgárdával, statisztériával, így igazán különleges produkciónak tapsolhatnak az érdeklődők július utolsó előtti hétvégéjén. Hogy ne maradjon opera nélkül az Iseumi Játékok, „A sevillai borbély” bemutatójáról is tárgyalásokat folytatunk.

I Így akkor az opera sem marad ki az együttes kínálatából...

– Annak ellenére, hogy nincs operabérletünk, rendszeresen játszunk ilyen műveket is, a mostani szezonban a Figaro házassága mellett a Don Pasqualét és A kékszakállú herceg várát hallgathatták meg az érdeklődők. Szóval, a műfajról nem mondtunk le...

I Hogyan látja? Megnyugodtak már a kedélyek a tavalyi igazgatóváltás, a komoly anyagi problémákat követően?

– Úgy érzem; igen. A város mindenképpen nyugodtabb, hiszen létrehozta a „Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetét”, s ez a szervezet a mi gazdálkodási folyamatainkat is felügyeli, rengeteg segítséget nyújtva egy számunkra idegen világban. Nálunk, a Bartók Terem irodáiban nincs is lehetőség a pénzügyi háttérhez kapcsolódó felada-

I A zenekar megújult honlapján több próbajátékot is hirdetnek. Ezek szerint bővül az együttes? Mennyien voltak a jelentkezők?

– Nem bővülünk, most csupán olyan állásokat hirdettünk meg, amelyek megüresedtek. Így az én kürtösi pozíciómat, valamint egy oboista-státuszt. Továbbra is a régi létszámmal muzsikálunk. Szerencsére aspiráns akadt jócskán, jöttek a fiatal, szombathelyi kötődésű zenészek, s bízom benne, hogy sikerül a pótlás. Ahogy abban is re-

tok elvégzésére. Ehhez a GESZ irodájába kell elmennünk, jelezni, mire van szükségünk. Ők végzik el a bürokratikus folyamatokat. A független gazdálkodásunk továbbra is megmaradt, de erősebb kontrollal.

■ *Ha tervezik a szezont, akkor a vendégművészek gázsijáról, a kottabérlésről, a hangszerjavításról, mindenről listát írnak, és ezzel a felsorolással megy át a másik irodába?*

– Igen, ez nagyjából így zajlik, de ez csak a minden körülmények között megalapozott és teljesíthető kötelezettség-vállalás érdekében történik így. A szimfonikus zenekar a 2016-os évre olyan alap költségvetést kapott, ami jobb kondíciókat kínál, mint a tavalyi büdzsénk. Ennek az összegnek az ismeretében kell eldönteni, hogy mit szeretnénk, így kell összeállítani a programot. Nagyon bízom abban, hogy egyszer majd arra a szintre is elérkezünk, amikor a kívánt programhoz tudjuk hozzárendelni a szükséges pénzüsszeget. A fenntartó biztonságát is szolgálja ez az átlátható és ellenőrizhető rendszer. Ha kérünk valamit, azt elfogadható és érthető módon kell megindokolnunk, de például ilyen módon nyílik lehetőség a Bartók Terem színpadának a felújítására. A kollégáim azért mindezt kicsit másképp élik meg, ők érzik ennek az új szerkezetnek a számukra szokatlan jeleit is. Többek között a munkarendi folyamatok, a szabadságolás rendje, vagy az alkalmi juttatások kifizetései is szabályozottabbá váltak, ám a GESZ-szel áprilisban indult közös munka biztosan azt eredményezi majd, hogy a jelenleg még árnyékos gesz-ből rövid időn belül világos fizs lesz...

■ *Mennyire nyomta rá a bélyegét a 2016/17-es szezonnra az adósságállomány, a pénztelenség?*

– Reményeim szerint nem jelentkezett a program minőségében, mennyiségében. A szimfonikus bérletben általában két-három együttest láttunk vendégül, az idei szezonban viszont ez nem történhetett meg az ismert okok miatt. De azért így is lett egy vendégünk, a győri társulat saját finanszírozásban adott nálunk hangversenyt, régi barátságunkra való tekintettel. Bízom benne, hogy ezt a szívességüket egyszer viszonzhatjuk. A következő szezonban azonban szeretnénk visszahozni a korábbi, jól bevált hagyományt, a vendégzenekarok felléptetését a Bartók Teremben. Ebben az évadban, ahogy jövőre is, hívtunk-hívunk neves hazai és külföldi karmestereket, szólistákat. Úgy vélem, a közönség művészi

téren nem érzett semmi hiányt, hiszen sok komoly tetszést arató, pozitív visszajelzést eredményező koncertet adtunk. Amikor az estek végén távozott a publikum, jó volt látni az arcokon az elégedettséget és az örömet. Amiért eljöttek, azt az élményt maradtalanul megkapták.

■ *Elkészült már a következő szezon terve?*

– Elvileg már körvonalazódott minden, hasonló szerkezetben dolgozánk, mint korábban. Megmarad a nagy bérletünk, a 10 előadásból álló Szimfónia-sorozat, s ebben várhatóan két vendégzenekart fogadunk, az NFZ és a MÁV Szimfonikusok érkeznek. Lesz továbbra is kamarazene-bérletünk, itt lehetőséget nyújtunk a kollégáknak, hogy szólistaként mutatkozzanak be, s a fiatal tehetségeknek szintén pódiumot biztosítunk. A Szent Márton-bérletben főként oratórikus darabok kaptak helyet, és ennek a bérletnek lesz egyik előadása az a hangverseny is, ahol a zenekar tagjaiból és a Művészeti Gimnázium növendékeiből alakított nagy szimfonikus együttest Vásáry Tamás dirigálja a Zene Világnapja alkalmából. Megmarad a gyerekeknek szóló nagysikerű Zenemanó-bérlet is, ahol az óvodásokat, kisiskolásokat aktív jelenlétre ösztönözzük. Természetesen lesznek bérleten kívüli hangversenyeink is. Hangsúlyozom, nem tervezünk sem mennyiségi, sem minőségi csökkenést. Ebben az évadban olyan sztárok jártak nálunk, mint Miklósa Erika, Kálmán Péter, vagy az orosz csellóművész, zongorista, karmester Alexander Rudin. Ez a jövőben sem lesz másként.

■ *Mi a helyzet a vezető karmesterrel, Madaras Gergellyel?*

– Tavaly egy évre kötöttünk szerződést, amelyet némileg átalakítottunk, hiszen rengeteg külföldi elfoglaltsága miatt nem tudott közalkalmazottként részt venni a munkánkban. Ez a jelenlegi megállapodás május végéig szól, de remélem, hogy továbbra is marad az együttessel. Gergőnek remek koncerteket köszönhetünk, mint például a Baráti Kristóffal tervezett hangverseny. A következő szezon programját közösen állítottuk össze, a munkában még a művészeti bizottság vett részt, amely a zenekar vezető muzsikusaiból áll.

■ *Azt látom a programjokban, hogy idén is lesznek külföldi vendégszerepléseik...*

– Így igaz, Olaszországban jártunk februárban, Ausztriával pedig élő kapcsolatban vagyunk, több fellépésre is várnak bennünket. Vannak régi-új lehetőségek is,

amelyeket most frissítünk fel vagy építünk ki, s bízom benne, hogy ezekből is lesz olyan tartós kapcsolat, mint amilyen a güssingi fesztivállal 35 esztendeje létezik, ennyi ideje adjuk mi a rendezvény zenei alapjait. Magyarországon belül is turnézunk, a Filharmóniával való kapcsolatainknak köszönhetően. A szezon végén pedig a kalocsai Kékmadár Fesztiválon is fellépünk.

■ *Említette, hogy emelte a város a támogatását. Mennyire javult a helyzet?*

– Örömről várhatóan 8–10 százalékos lesz a fenntartói támogatás növekedése. Persze, egy igazgató mindig többet szeretne, az ideális az minimálisan 25–30 százalékos bővülés lenne... De visszatérve a realitásra, az idén már jobb kondíciókkal tudunk nekikezdeni az évnek, s ez már egyfajta jelzés a fenntartó részéről, hogy látják, érzik az együttes problémáit. Érzem a szándékot, remélem, hogy lesz olyan mértékű javulás, amivel a kiváló teljesítményt nyújtó művészeink is elégedettek lehetnek. Azért dolgozom, hogy néhány év alatt eljuthassunk arra a szintre, ami elvárható, bár tudom, 91 ember fizetése nem aprócska tétel. Szombathely fejlődik, de nem olyan erős gazdaságilag, mint Pécs vagy Győr. Kevesebb az a pénz, ami kultúrára fordítható. De az, hogy vállalták a zenekar további fenntartását, működtetését, az a város vezetése részéről komoly döntés volt.

■ *Tavaly öt évre szóló megbízást kapott. Hogyan értékeli az első évadját?*

– Már akkor is azt mondtam, ahhoz, hogy lássam, mindaz, amit kitaláltunk, hogyan működik, kell két teljes szezon. Szeretném, ha ennek elteltével a vezetés és a kollégák is állást foglalnának egzakt módon erről az időszakról. Ha ugyanis valami nem megfelelő, akkor van lehetőség a változtatásra. Sokszor megesik velem még egyébként, hogy ha egy problémát zenészként próbálok megoldani, akkor a fenntartó oldaláról jelzik, hogy még mindig nagyon zenekari muzsikusság vagyok. Bevallom, nem is szeretnék más lenni... Persze, a zenekarból meg azt hallom, hogy a fenntartó álláspontját tetted magadévá... Nem könnyű a megfelelés mindkét oldalra, de bízom a képességeimben.

■ *Nehéz helyzetben és váratlanul vette át az együttest...*

– Igen, de mindig szerettem a kihívásokat... Ugyanakkor rendkívül megtisztelőnek is éreztem a bizalmat a társulat és a

fenntartó részéről. Az a legfontosabb, hogy az együttes érezze, értük történnek a dolgok. Például nagyon jó és pozitív, hogy most van keretünk a hangszerek javíttatására, nem emlékszem rá, hogy mikor fordíthattunk ennyi pénzt erre. Frissíthetjük a nagyon előregedett hangszerparkunkat is. A szeptemberi koncerten szeretném, ha már a vadonatúj fellépő ruhában muzsikálnának a kollégáim. Tényleg igyekszünk figyelni arra – a művészi feladatok mellett – hogy a mindennapi működést is kényelmesebbé, örömtelibbé tegyük. Ha még nem is tudunk akkora bért kínálni, mint

amit megérdemelnének, legalább a körülmények legyenek jók. Bízom abban, hogy a fenntartó is látja, érzi: érdemes minderre pénzt áldozni.

I Sikerült azt a korábbi években kivívott pozíciót megőrizni, mely szerint minden rendezvény, amelyen a Savaria Szimfonikusok muzsikál, fontos esemény a város életében?

– Én nagyon hiszek benne. Az, hogy a Szimfónia-bérletünk teltházzal működik, jó visszajelzés, ebben a szezonban több olyan este is volt, amikor pótszékezn

lett... A bérletes közönség mellett számos vendég vált jegyet a hangversenyeinkre. A csaknem négyszáz fős törzshallgatóság reményt nyújt arra, hogy ha lenne lehetőség egy komolyabb koncertterem megépítésére, akkor azt érdemes volna megragadni. Az elkövetkező években talán lesz mód újabb kulturális beruházások megvalósítására is. A polgármester úr azon kérdésére, mit szeretnék a jövőben, már jeleztem, hogy egy 800 férőhelyes teremmel teljesen elégedett lennék. Van a közelben egy-két üres telek, ami megfelelő volna erre a célra...

R. Zs.

„Dolgozunk és szomjazzuk a megbecsülést!”

Lukácsházi Győző elégedett zenészeket szeretne Szegeden

Rengeteg a feladatuk, a következő szezonban Szeged-napon lépnek fel a Müpában, kínai turnéra készülnek, s az ifjúságnevelést, közönségépítést az együttesnél az új Csoki matinék is segítik.

A Szegedi Szimfonikus Zenekar élére három esztendeje kinevezett igazgató úgy véli, több ötletét sikerült az együttes programjába beilleszteni, a társulat kiválóan működik, csak azt sajnálja, hogy a fizetések megalázóan alacsony szinten maradtak. Hiába hallatják ez ügyben a hangjukat, egyelőre süket fülekre találnak... Lukácsházi Győzőnek az is szívfájdalma, hogy nincs esély arra, hogy belátható időn belül koncertterem épüljön a városban. Mint ahogy az is, hogy bár minden műfajban otthon vannak, a Szegedi Szabadtéri Játékokon mégsem a zenekar kapja a felkéréseket. Az igazgató azonban mindent megtesz azért, hogy a helyzet javuljon, szeretné elérni, hogy az együttes ország-világ előtt ismertté váljon. Úgy látja, erre a legnagyobb esély a gyermekműsoraikkal van.

I Három esztendeje irányítja igazgatóként a szegedi zenekart. Mit sikerült az elképzeléseiből megvalósítani, s mi az, amiben még nem ért el eredményt?

– Valóban nagy tervekkel érkeztem, amelyek megvalósítása közel három év elteltével is folyamatban van. Vannak dolgok, amelyek biztatóan alakultak, vannak, amelyek majd csak később mutatják igazi arcukat. Még az elején szeretném leszögezni, hogy én egy nagyszerű zenekar vezetését vehettem át, amelynek tevékenységét eszem ágában sem volt megváltoztatni, sokkal inkább a magam habitusa és ötletei alapján kiegészíteni. Ez egyértelműen időigényes valami, ebből a szempontból nem is vagyok türelmetlen. Be kellett ugyanakkor azt is látnom, hogy a jelenlegi működési formának akadnak

olyan nehézségei, amelyek tőlem teljesen függetlenek, ezekkel nem is tudok mit kezdeni...

I Említette két éve egy beszélgetésben, hogy jó lenne, ha nem kellene ilyen rengeteget dolgozni ilyen kevés fizetésért. Sikerült ez ügyben tenni valamit?

– A sok tennivaló nem terhes a zenekar művészei számára, minőségi munkát szeretnénk végezni rendes fizetésért. Úgy érzem mi, a magunk részéről megfelelő nívót nyújtunk. Ebből a mondatból már lehet következtetni arra, hogy a fizetéseink maradtak a megalázóan alacsony szinten. Magasan kvalifikált művészek, akik nap, mint nap elkápráztatják tudásukkal a közönséget, az anyagi elismerésben mégis leghátul állnak. Igyekszünk hallatni a hangunkat,

de sajnos az illetékesek füle erre a hangra nem elég érzékeny...

I Hogy áll most a zenekar költségvetése? Hiszen arról korábban lehetett hallani, hogy a színházé csökkent...

– Optimálisan a jelenlegi másfél-kétszerevére volna szükségünk, hogy igazán eredményesek legyünk. Az idén papíron nem lett kevesebb a pénzünk, így tudtunk valamennyit fejleszteni: vettünk kényelmes székeket a művészeknek és megújítottuk a hölgyek ruhatárát.. Hangszereket mindig kell vásárolni, ezek ára olykor a csillagos ég... De szükségünk van rájuk!

I Hogyan vélekedik a nemzeti címről? Milyen hozadéka van, s mennyi emiatt a többlet-teendő?

– Mint említettem, rengeteg a feladatunk. Mi a hagyományos koncerteken kívül operát-, operettet és egyéb zenés darabokat is játszunk. E feladatok közé igyekszünk beilleszteni a nemzeti zenekari címmel járó feladatokat. Szerencsére nem kell messzire utazni ahhoz, hogy magyarok lakta külföldet látogassunk, de csak el kell jutni oda is. Ez a helyzet az egyéb, Szegeden kívüli, magyarországi városokkal is. Mondhatnám úgy is, hogy szükségünk van arra a pénzre is, amit ezért a tevékenységünkért kapunk. Itt szeretném megjegyezni, hogy a legnagyobb tisztelet hangján szólhatok a zenekarom tagjairól, mert elképesztő művészi alázattal hurocolnak minden terhet. Talán mondanom sem kell, hogy ebből őket hallgatva a közönség semmi rosszat nem vesz észre. Összefoglalva: végezzük a dolgunkat, amihez értünk, és szomjazzuk a megbecsülést is.

■ *Sok éve emlegeti mindenki, hogy nagyon hiányzik Szegedről egy koncertterem. Van valami előrelépés e téren?*

– Erre a kérdésre gyorsan és tényszerűen tudok válaszolni! Nem látom esélyét, hogy ebben a városban belátható időn belül koncertterem épüljön. Ez szintén nagy szívfájdalmam, mert rengeteg ötletem marad az irodában, ahelyett, hogy egy jó kis teremben közönség elé vihetnénk őket.

■ *Jelentős küzdelmet folytat a közönség fiatalításáért. Miben mutatkoznak az eredmények?*

– Erre a kérdésre a választ csak 5–8–10 év múlva kaphatjuk meg. Mindenesetre azon vagyok, hogy eljussunk a gyerekekhez, és a számukra olyan élményt nyújtunk, amely rendszeres koncertlátogatóvá teszi őket. Úgy gondolom, hogy jó úton járunk. Indult idén egy új bérletünk, amely a Csoki matiné nevet viseli, de még jó néhány fronton sikerül találkoznunk a kicsikkel. Megmondom őszintén, hogy itt sikerült „kisajátítanom” a műsorok vezetését, de lassan rögeszmésen úgy gondolom, hogy én pontosan tudom azt, hogy miként szólítsam meg a legkisebbeket, s milyen programokat nyújtsak számukra. Ebben van némi rutinom és nagyszerű társaim is. Balogh Sándor személyében régi harcostársat hozok rendszeresen Szegedre, új darabok is születnek a segítségével, de nem szeretném kihagyni Gyüdi Sándort sem, aki a zenekar művészeti vezetőjeként teljes mértékben elfogadja ezt a szemléletemet. Na, meg természetesen a zenekar! Igazi társak ebben a „játékban”!

■ *Újdonság az utóbbi időben a nyári Zenés Forgatag. Idén milyen programokkal készülnek?*

– Történt elmozdulás az elmúlt években azzal kapcsolatban is, hogy mi menjünk a közönség közé. Ehhez nagyszerű fórum a Szeged Napja rendezvénysorozat, amely valóban lehetőséget kínál a megjelenésünkre. Idén sajnos csak kamarazenét játszó csoportjainkkal tudunk jelen lenni,

ugyanis ezúttal nem nyertünk pályázati pénzt erre a célra, másrészt a május vége olyan mennyiségben hozza a „kötelező” tennivalókat, hogy egyszerűen képtelenek vagyunk valami új, nagyszabású produkciót bemutatni. Itt tenném hozzá, hogy az év elején újdonságként egy meglehetősen sajátos koncerttel jelentkeztünk a szegedi közönség előtt, amelyet csak azért nem játszhattunk el kettőnél többször, mert ahhoz egy olyan koncertteremre lett volna szükség, amelynek időbeosztásával mi rendelkezhetünk...

■ *Mi a helyzet az Armel Fesztivállal? Lesz azért még együttműködés, hogy a rendezvénynek már nem Szeged ad otthont?*

– Az együttműködés az Armel elköltözésével nem szakadt meg, továbbra is jelen vagyunk, és a közelmúltat figyelembe véve, nem is sikertelenül.

■ *A Szegedi Szabadtéri Játékokkal szeretett volna szorosabb kapcsolatot. Mire jutottak? S mi lesz az Ajándékkoncerten?*

– A kapcsolat a Szabadtéri Játékokkal hasonlatos az elmúlt évek gyakorlatához. Nem igazán értem, hogy ezen a színpadon miért nem a Szegedi Szimfonikus Zenekar a domináns, minden műfajban otthon vagyunk, mégsem mi kapjuk a felkéréseket. Idén A bolygó hollandi két előadásán közreműködünk, lett volna kapacitás több darabban való részvételre is... A zenekar saját találmánya az Ajándékkoncert, amelyet

ezúttal Pál Tamás karnagy úr dirigál, Bogányi Gergely lesz a szólista a csodazongorájával.

■ Hogyan működik a teljesítmény-ösztönző rendszer a zenekarban? A muzikusok elégedettek ezzel a lehetőséggel? Hiszen amikor kinevezték, említette, hisz abban, hogy olyan építményt tud létrehozni, amely az együtttest is motiválja.

– Természetesen mindent megteszek azért, hogy a zenekar – és benne magam is – motiváltak legyünk. A nehézségeket már említettem. Ami viszont nagyon jó, az a bérletes koncertekre meghívott vendégművészek listája. Kiváló karmesterek és szólisták járnak hozzánk. Kézzelfoghatóan érezkelhető a zenészek hangulatán, ha egy olyan sikeres hangversenyen vannak túl, amelyet élvezetes, magas színvonalú próbaidőszak előz meg. Azon vagyok, hogy a legjobbakat hozhassam Szegedre. Ez a része az életünknek nagyon jól működik.

■ Hogy áll a tehetséges gyerekek számára indított sorozata?

– Rajta van a szemem az ifjú tehetségeken, Szegeden is akad belőlük bőven. Remélem, hogy hamarosan a Virtuózok újabb sorozatában is találkozhatunk velük. Mi természetesen készen állunk arra, hogy eljöjjenek hozzánk egy-két vendégszereplésre. A most zajló évadban ugyancsak felléptettünk olyan gyerekeket, akiknek az életkora még bőven a húsz esztendő alatt van.

■ Milyen terveik vannak a következő szezonra?

– Jó Fricsay- és Vaszy-bérletet tervezünk, jön Kobayasi Kenichiro és Kocsis Zoltán, várunk külföldről is muzikusokat. Egykori rézfúvósként nem hagyhatom ki a kiváló kollégák közül Gyivicsány György harsonaművészt, de figyelmet fordítok arra is, hogy más szegedi szólisták és karmesterek szintén szerephez jussanak. Utóbbiak között említtem Pál Tamást és Gyüdi Sándort. Sok egyebet is tervezünk, a cikk írásakor azonban még nincs aláírt szerződés, így egy picit várni kell az eredményre.

■ Milyen jelentős vendégszereplést, hangversenyt emelne ki a következő időszakból?

– Az új évadban lesz a MŰPA-ban egy Szeged-nap, délelőtt gyerekkoncerttel, este pedig nagy hangversennyel. Az ideihez hasonlóan ismét közös fellépésre készülünk Budapesten a Szegedi Kortárs Balettel. Megyünk Kínába is, lesznek opera- és operett bemutatók. A gyerekek számára ugyancsak akad egy-két meglepetésem, szóval lesz érdekesség az új szezonban!

■ Igazgatóként mi mindent szeretne megvalósítani a következő két évben?

– Elégedett zenészeket szeretnék magam mellett tudni, akik érezhetik azt, hogy megbecsülik őket. Szeretem a vidámságot, a jó hangulatot, de tudom, hogy nem egyszerű mosolyt varázsolni az arcokra, ha

közben a megélhetés gondot jelent. Szeretném, ha elhallatszana a hangom az illetékesekhez, akik dönthetnek arról, hogy a jelenlegi helyzet javuljon. Szeretném, ha a korábban megkezdett folyamat, ami a gyerekek zenei nevelésére-szórakoztatására vonatkozik, folytatódna. Szeretném elérni, hogy a Szegedi Szimfonikus Zenekar ország-világ előtt ismert legyen, erre elsősorban gyermekműsorainkkal van is esélyünk. Ehhez persze profin kell megjelennünk a médiában, rendbe tenni honlapunkat, erősíteni sajtókapcsolatainkat. Nos, ennyit szeretnék mindössze!

■ Gondolkozik a további folytatáson is?

– Tudomásom szerint a fenntartónkkal érvényben lévő szerződés szerint az én mandátumom 2018. június 30-án lejár. Ha ép és egészséges vagyok, akkor szívesen jövök vendégeskedni gyermekműsorokba, hiszen ez az életem. Munkanélküli nem leszek, hiszen legkedvesebb gyermekem, a Bonbon Matiné szegedi éveim alatt is üzemel, járom közben az országot, és élvezem az ezzel járó életet. Remélem, a Bartók rádió is számol velem a későbbiekben is. Persze lesz lehetőség arra is, hogy a Szegeden szerzett barátokkal egy pohár bor mellett arról is elbeszélgessünk, hogy látták-e értelmét az én szegedi tartózkodásomnak.

R. Zs.

Jubileumi esztendő – ünnepi koncertekkel

Gödöllőn kiváló szólisták, izgalmas programok várják a publikumot

Hármas évfordulót köszönhetnek idén Gödöllőn, hiszen a település várossá nyilvánításának fél évszázados jubileumát ünneplik, a szimfonikus zenekar is harmincöt esztendő múltá tekintet vissza, ráadásul a Bartók év előtt is tisztelegnek. Horváth Gábor, aki hat esztendeje irányítja az együttest, izgalmas műsor összeállítást készített, s örül, hogy a programok nagy érdeklődésre tartanak számot. Ahogy annak is, hogy már működik a Regionális Zenekarok Szövetsége, ami valóban segítséget nyújt a társulatoknak.

■ *Három esztendővel ezelőtt már beszélgettünk az együttesről. Milyen újdonságokról, változásokról tud most beszámolni?*

– Nagyon lényeges, hogy azóta megszületett a Regionális Szimfonikus Zenekarok Szövetsége, s ez a szervezet gyűjti össze már másfél esztendeje a gödöllőihez hasonló, regionális célokat, feladatokat ellátó együtteseket. Szabó Sipos Máté karnagy úrral együtt létrehoztunk egy ilyen szövetséget, s ez azért is fontos, mert így mi is ott lehetünk a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének a taggyűlésein, egy szavazati joggal rendelkezünk, és a Zenekar című lapban is megjelenhetnek koncertjeink. Úgy vélem, ezáltal sikerült bekapcsolódnunk az országos vérkeringésbe, s ennek nagyon örülök. Évente találkozunk, megoszthatjuk egymással a gondjainkat, a felmerülő problémákat, valamint azokat a megoldásokat, amelyeket az egyes együttesek kitaláltak. Tudunk egymásról, arról, hogy mi minden történt, változott másutt, s már van olyan társulat is, amely szívesen csatlakozna hozzánk a jövőben. Gödöllőn sajnos az anyagi források még nem nőttek, de az bizakodással tölt el, hogy a bérleti és ifjúsági sorozataink, valamint a kastélykoncertjeink Gödöllőn szép közönség-érdeklődésre tartanak számot, nagy sikerrel zajlanak. A mai világban szűk az a réteg, amelyet a komolyzene érdekel, így eredményként könyvelhetjük el, hogy lelkesen és hűséggel jönnek hozzánk. Nagyszámú ifjúsági koncertjeinken pedig próbáljuk ennek a közönségnek az utánpótlását megteremteni.

■ *Az, hogy nagy a publikumuk, talán az is jelzi, hogy bérletsorozatot is tudtak indítani. Milyen műsorokat mutatnak be még ebben a szezonban, és milyen kínálatot várják a következő évadban a vendégeket?*

– Egy bérletbe négy koncert tartozik, amelyeknek általában a Gödöllői Művészetek Háza ad otthont, de akadnak emellett hangversenyeink még a Királyi Kastélyban is. Április közepén tartottuk a mostani sorozatnak a zárókoncertjét, s ezen kettős jubileumot is ültünk. Gödöllő várossá nyilvánításának ötvenedik évfordulója van ebben az évben, a zenekarunk pedig 35 éves. Így a műsorban Erkel Ünnepi nyitánya kapott helyet, Berecz Mihály, a 18 éves, nagyon tehetséges zongorista Beethoven-darabot játszott, s megrisztelt bennünket Orbán György zeneszerző, akinek Veronai vázlatok című, több apró tételből álló szvitjét is eljátszottuk. A programban még akadt gödöllői bemutató is, Stravinsky Tűzmadár-szvitje még sohasem hangzott fel nálunk. Büszkén mondhatom, hogy június végén, július elején Gödöllőn rendezik meg a Nemzetközi Chopin Zongoraversenyt, s az együttesünk az utolsó fordulóban és a gálán is kíséri majd a fellépőket, így megtanuljuk a szerző mindkét zongoraversenyét. Nagyon örülök neki, hogy a szervező, Darska Izabella bízik a zenekarban, és ide, Gödöllőre hozta ezt a megmérettetést.

■ *Milyen a következő szezon terve?*

– Októberben Kovács János jön el hozzánk, a koncert első részében a Bartók-év előtt tisztelegve Bartók-darabok hangzanak fel. Különleges csemege lesz ez Gödöllőn, már csak azért is, mert ellátogat hozzánk a Richter Pál vezette Népzene Tanszék néhány hallgatója a Zeneakadémiáról, akik megmutatják a feldolgozások eredeti, autentikus dallamait is. A Román népi táncok mellett a Magyar képek szerepelnek a programban. Szünet után pedig folytatódik a magyar műsor Liszt Tassójával és a Les Préludes-del. A novemberi koncert címe: Ismert és ismeretlen remekművek. E

hangversenyen Beethoven Leonóra-nyitányát, valamint Mendelssohn Olasz-szimfóniáját adjuk elő. Marcel Grandjany neve a hárfások számára ismerős lehet, neki született egy szimfonikus költeménye kürtre és hárfára, ám ez a mű nemhogy Gödöllőn, hanem még Magyarországon sem hangzott el sosem. Ravel és Debussy stílusában fogant impresszionista darab, amellett, hogy szép, igazi kuriózum. A következő bérleti koncert februárban lesz, de ezt megelőzően, december elején ismét adunk egy ünnepi koncertet. Ez lesz a Gödöllő város fél évszázados jubileuma előtt tisztelegő eseménysorozat egyik csúcspontja, Beethoven IX. szimfóniája hangzik fel a dirigálásommal. A 2017-es esztendő pedig a szokásos újrakezdéssel indul majd.

■ *Amelynek idén akkora sikere volt, hogy még a főpróbát is nyilvánossá kellett tenni...*

– Így igaz, s miután most egy másik gödöllői együttesrel, a Talamba Ütőegyüttesrel együtt lépünk fel, így bízom abban, hogy még egy harmadik estét is megtöltünk. A bérlet aztán februárban folytatódik, a harmadik koncert meghívott szólistája Jávor-kai Ádám, aki Dvořák-csellóversenyt játszik, s koncertmesterünk szólójával hangzik fel Rimszkij-Korszakov Seherezádé-szvitje. Március végén a sorozat záró estjére Bali Jánost, a zenekar régi barátját, a nagyszerű barokk szakértőt hívtuk meg, vele hangzik fel majd Bach János-passiója. Bachtól Mendelssohnon át Bartókig terjed a paletta, igyekszünk olyan programot kínálni, amelyben az ismert, a népszerű és a kuriózum is jól megfér.

■ *Azt látom, arra törekednek, hogy ne csak zene, hanem a társzművészetek is megjelenjenek a koncertjeiken. Van táncos, színész...*

– Így van, s ez is nagyon tudatos a részünkről. Amennyire az anyagi lehetőségeink engedik, próbálunk még nagyobbat és nagyobbat álmodni. Igyekszünk nemcsak a fülnek, hanem a szemnek is értéket adni.

■ *A Budapesthez való közelségnek hasznát veszik? Segít a közönség, a művészek tekintetében?*

– Publikum szempontjából nem jelent olyat sokat, jönnek néhányan, de ez nem számottevő, elsősorban a lokálpatrióta közönségünkre számíthatunk. Abban azonban segítséget jelent, hogy a vendégmuzsikusok, kíségetők szívesen jönnek el városunkba. Számunkra is lényeges, hogy a muzsikusok több lehetőséget kapjanak, hiszen általában a regionális szövetségbe tartozó együtteseknél, ahol nincsenek státuszban a zenészek, három láb jelenti a megélhetést: a zeneiskola, a helyi zenekar és a helyi színház. Ebből a szempontból is lényeges szerepet játszanak ezek a társulatok.

■ *Őn is sokat tett, tesz azért, hogy a Regionális Zenekarok Szövetsége megszülessen, működjön. Mi mindent köszönhetnek még annak, hogy szövetségbe tömörültek?*

– Apróságok ezek, de fontosak. Tudjuk, hogy kik vannak a kalapban, és nincsenek a társulataink összemosva másokkal. Együtt pedig az érdekvéonyesítés is sokkal egyszerűbb. Mi nem feltétlenül több pénzt szeretnénk, hanem a meglévő támogatást fixen és biztosan. A legnagyobb gond ugyanis mindannyiunknál az, hogy úgy kell évadot tervezni, hogy nem tudjuk, az adott pályázaton nyerünk-e pénzt vagy sem. Borzasztó érzés úgy tervezni, hogy nem tudjuk, megvalósul-e vagy sem. Gödöllő az adott összeget, amit már jónéhány éve ad, továbbra is biztosítja. A városvezetés azon van, hogy ezt a támogatást vehessük mindig fixnek. A probléma az, hogy ez nem tud emelkedni. És nem az ő hozzáállásuk miatt, hanem azért, mert olyan többletfeladatokat kapnak, hogy örülnek, ha az ad-dig meglévőt tudják tartani...

■ *Milyen forrásokból jutnak még pénzhez?*

– Pályázunk az EMMI-nél és az NKA-nál, emellett van jegybevétel, tao-támogatás. Mindenki évről évre azzal szembesül, hogy nem elég a büdzsé, hiszen egyetlen koncert költsége 2-2,5 millió forint. Aztán vala-

hogy, bővészkedés árán végül csak 32-33 millióból sikerül a tervezett szezont megvalósítani. Témérdek küzdelem az ára, szerencsére a művészek is megértőek, akik hozzánk jönnek vendégszerepelni. Néha a szezón végén mi sem értjük, hogy mindez hogyan sikerült...

■ *Azért azt látom, a programot böngészve, hogy neves karmestereket, szólistákat lát-nak vendégül...*

– Az utóbbi néhány évben például Várdai István, Baráti Kristóf, Klenyán Csaba, Várjon Dénes járt nálunk, és nagyon sok olyan művészt köszönhetünk, akik kiemelkedő előadók. Várdai István például olyan elfoglalt, hogy éppen csak be tudott bennünket szorítani a programjába, de mi meg azzal tudtunk segíteni neki, hogy Rubinstein II. csellóversenyét velünk játszhatta el először, majd két hét múlva a Carnegie Hallban adta elő. Ő is örült, hogy kipróbálhatta, mi meg annak, hogy ilyen rangos vendég járt nálunk. Ezzel mindkét fél nyert.

■ *Ahogy a honlapot olvasgattam, azt lát-tam, még külföldi turnékat is vállalnak.*

– Az utolsó hat évben, mióta a zenekarral dolgozom, az a jellemző, hogy két testvérváros hív minket vissza rendszeresen. Az egyik Bécs külvárosában található, Laxenburg, a másik pedig a Prágához közel fekvő

Brandys. Évente, két évente lépünk fel náluk. Még olyan is előfordult, hogy onnan is jött vendégkarnagy hozzánk. Szeretném még a csíkszeredai kórust megemlíteni. Csíkszereda és Gödöllő szintén testvérvárosi kapcsolatban van, a kórus már muzsikált nálunk. Két-háromnapos turné még a mi életünkbe is belefér.

■ *A budapesti közönség is találkozhat az együttesel.*

– A főváros felé két irányban nyitunk. Több alkalommal előfordult már, hogy egy friss tag diplomakonzertjén muzsikáltunk. Időnként egy-egy amerikai kórus is megtalál minket, s velük szintén fellépünk Budapesten is. A vendégkórus azért örül, mert mi koncerthelyszínt és közönségbázist tudunk számukra biztosítani, mindez a mi életünket is színesíti, hiszen így oratorikus kompozíciókhoz is könnyedén hozzájutunk. Gödöllőn előadunk operát is, ilyen volt a Figaro házassága koncertszerűen, a Szerelmi bájital szcenírozottan, de öt évvel korábban egy teljes Csárdáskirálynő is szerepelt a programban. Két-három évente bele kell, hogy férjen az életünkbe ilyen volumenű feladat is.

■ *Milyen tervekkel, célokkal kezd neki a következő időszaknak?*

– Igyekszem a repertoárt mindig bővíteni. Persze, néha előfordul, hogy valamit még egyszer előveszünk, de nekem célkitűzésem, hogy a zenekar minél több művet előadjon, hogy minél színesebb legyen a paletta. Mióta a vezetőjük lehetek, azóta alig ismételtünk. Az egyik törekvésem az, hogy a legfontosabb szimfóniák, nyitányok, és versenyművek mellett minden más műfajt is meg kell szólaltatni, ezek ugyanis a legókockái, az építőkövei a zenekar továbbfejlődésének. Persze a program összeállítása sem egyszerű, hiszen a Művészeti Tanáccsal is egyeztetek, s nagyon sok szempontot kell figyelembe vennünk. Mindebből alakul ki egy remélhetőleg színes műsor, melynél egyébként még arra is figyelniünk kell, hogy minden koncertünkön nem lehet hatalmas az apparátus, hiszen az nagyon megdrágítja az előadásokat. Időnként Haydn, Mozart-méretű együttesel kell beérniünk... Emellett persze a program minden korszakot fel kell öleljen. De az, amikor már a darabokat válogatja az ember, már a sok nehézség ellenére is édes kín...
R. Zs.

Az igazi kultúrának élnie kell!

Bartók Béla születésének 135. évfordulóját ünnepli a világ. 2016–2017 Bartók-émlékévként minősül, így kiemelt figyelmet kap – többek között – a miskolci Bartók Plusz Operafesztivál. Kesselyák Gergely (Liszt-díjas, Érdemes művész) művészeti vezetővel áprilisi budapesti sajtótájékoztatója után a június 10–19. között megrendezésre kerülő fesztivál idei koncepciójáról beszélgettünk.

I Bartók Béla zenéje zseniális, mégis nehez a laikus fül számára. Nem gondoltátok mérésnek 2001-ben az ő nevével elindítani a fesztivált? Ráadásul egyetlen operát írt, A kékszakállú herceg várát.

– Úgy tudom a névválasztás előtt Müller Péter Sziámi körbekérdezte az ismerőseit a világban és száz százalékosan Bartók jött ki válaszként. Igaz, hogy csak egy operája van, de – mint egy mindenekfölött álló géniusz, aki az egész magyar komolyzenei kultúrát fémjelzi-, ő volt a legjobb „arc” ehhez. Azért Bartók +, mert az első években „párosítottuk” más-más operaszerzővel. Így jött létre a Bartók Operafesztivál, bármennyire is ellentmondásos. Szívesen használjuk úgy, hogy Bartók Fesztivál, mert nincs ilyen külföldön.

I Miért éppen operafesztivált neveztetek el róla?

– Magyar operafesztivált szerettünk volna létrehozni. Kezdetektől az operán volt a hangsúly, noha közhely, hogy ez a legköltségesebb műfaj. Sokkal drágább, mint akár egy komolyzenei koncert. Nyilvánvaló, hogy miért: a fellépő művészek honoráriumai, díszletek, szállítási és szállás költségek, helyszíni próbák miatt. Egy koncertprogram sokkal mozgékonyabb: délután megérkezik a zenekar, este eljuttatják a műsort és hazamennek. A fesztivál ínségesebb időszakában ezért billent el az arány a koncertek felé.

I 2016 – kicsit ironikusan – a Bartók Plusz PÉNZ éve is lehetne, hiszen Bartók Béla plusz pénzt „hozott a konyhára”. Az operafesztivál idei költségvetése összesen 427 millió forint. Ez meglehetősen nagy összeg. Csak viszonyításul jegyzem meg, hogy a Miskolci Szimfonikus Zenekar éves működési támogatása (állam+önkormányzat) 290 millió forint.

– Igen, ez rengeteg pénz városi és állami költségvetés szintjén is. Nagyon nagy öröm, hogy erre sor került. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának nagy munkája van ebben a Nemzetgazdasági Minisztérium felé. Sikertől meggyőződünk őket, hogy erre érdemes áldozni.

I Lobbizni kellett érte?

– Természetesen. Amikor 2011-ben visszakérültem Miskolcra, legfőbb feladatomban tekintettem, hogy a budapesti döntéshozókkal megértsem: egy város sehol a világon nem tud nemzetközi operafesztivált szervezni. Bayreuthban vagy Salzburgban sem a város, hanem minimum egy tartomány, de leginkább egy állam áll a fesztivál mögé. Az elmúlt négy év nem tétlenül telt el, hanem hatalmas lobbizással, bár nem szerettem ezt a szót...

Ha azonban magyar viszonylatban összevetjük, hogy a Művészetek Palotája Tavasz Fesztivál vagy az Operaház mennyiből hozza létre ezt a műfajt, akkor lehet látni, hogy ez a pénz tíz napra lebontva egy minimum összeg. Általában meg tudunk állapodni a művészekkel méltányos áron, hiszen tisztában vannak azzal, hogy Közép-Kelet Európa országai, így Magyarország sem tudja megfizetni azt a gázsit, amit máshol megkapnak. Előfordult az elmúlt években, hogy „megvettünk” egy művészt jóval áralatt. Természetesen amikor jobb ajánlatot

kapott, betegsége hivatkozva lemondta a miénket. Nem lehet így előre tervezni, főleg ha produkcióban gondolkodunk. Kihúzzunk egy gyufaszálat és összedől a vár. Lehet trükközni, de az mindig visszaüt és egy idő után a minőség rovására megy ...

I Lehet, hogy a művészek az operafesztivál rangja miatt mégis eleget tesznek a felkéréseknek?

– Pontosan. A nemzetközi operáéletben, az ügynökségek világában a művészek irodáknak dolgoznak, velük szerződnek. Mindennek megvan az ára éppúgy, mint ha az ember autót akar venni. Ez a márka ennyibe kerül, az a márka annyiba. Persze egy autószalonban is lehet alkudni, különösen jó üzleteket kötni, flottákat venni együtt, de nem lehet egy prémium márkát egy robogó árértékért megkapni.

I Megfelelő pénzügyi háttérrel visszakerülhet-e a „nemzetközi” jelző a fesztivál nevébe? Gondolok itt – a Bartók – évi támogatáson kívül – a 2015-ös kiváló minősítésre, mely még két évig újabb pályázati lehetőségeket és pénzügyi alapot jelenthet. (A Bartók Plusz Operafesztivál 2015 tavaszán az Európai Fesztiválszövetség minősítésén három évre megkapta az „Európai Fesztivál” címet.)

– A személyes véleményem erről az, hogy nincs odaírva a nemzetközi jelző a Bayreuthi Wagner Fesztivál, a Salzburgi Mozart Fesztivál vagy a Bregenzi Ünnepi Játékok esetében sem. Az operáéletben a nemzetköziség alapállás. Ha operafesztiválnak hívunk valamit, az nemzetközi. Ezt valamikor valóban kellett hangsúlyozni. Amennyiben a marketing szakembereink véleménye az lesz, hogy kerüljön vissza, természetesen arra is van a világban példa.

I Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere, úgy nyilatkozott az emlékévké megnyitóján, hogy nem mi tesszük ismertté Bartókot a világban, hanem Ő teszi Magyarországot azzá. Miskolcot ismerik Bartók által? Mit tapasztalnak? Mik a külföldi visszajelzések?

– Miskolcot ismertté teszi Bartók. Ezelőtt tíz évvel bárhol a világon zsűriztem, a fiatal énekes jelentkezők önéletrajzában mindig az első helyek egyikén szerepelt, ha énekeltek a miskolci Bartók Plusz Operafesztiválon. Ellenben a budapesti Operaházat nem tüntették fel, noha –utánanéztünk – fellépő-

Kiss János, Miskolc város alpolgármestere, Balog Zoltán miniszter, Kesselyák Gergely, Dr. Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár

tek ott is. Hozzátartozik az igazsághoz, hogy az elmúlt öt évben az Operaház arcu-lata, működése nagyot változott. Hatalmas nemzetközi sztárparádé van jelen. Ma már az Operaházhoz képest nem vezetjük a magyar operáéletet, de bizony tíz évvel ezelőtt a miskolci Operafesztivál rangosabb helyen szerepelt a külföldi énekes társadalom fejében, mint maga az Operaház. A mai MüPa és Operaház kínálattal nehéz versen-geni. Úgy gondolom, hogy a Bartók Plusz Operafesztivál az új népopera keresésének koncepciójával hosszú távon elérheti, hogy legalább fej-fej mellett legyünk. Hozzáte-szem, hogy egy fesztiválnak más is a küldetése. Koncentráltabban, tíz nap alatt esz-szenciálisan kapja meg az ide látogató azt, ami a másik két intézményben szét van szórva az év 365 napjára.

■ *A sajtótájékoztatón hallhattuk, hogy tö-retlen hittel vallod: az opera nem halott, föltámad, újraszületik. Lehet akár olyan népszerű, mint a musical. Az idei (nép)ope-rátró versenyt 2016 őszén rendezték Buda-pestben és a győztes alkotások jövőre lesznek bemutatva. Miért változott meg a koncepció?*

– A versenyt kétszer rendeztük meg. Tavaly pénz híján nem tudtuk megtartani. Idén későn derült ki, hogy meglesz rá az anyagi keret. Azt gondoltuk, hogy szakmailag nem hiteles, ha ma meghirdetünk egy versenyt, aminek a beadási határideje holnap van. Azt sem szerettük volna, ha még egy teljes évet csúszik. Régóta gondolkozunk

azon, hogyan növelhetnénk a verseny nem-zetközi súlyát. Ha a magyar zeneoktatás zászlóshajója, a Zeneakadémia ezt föl vállalja velünk, az másik nemzetközi professzor gárda érdeklődését nyitja meg felénk. Ez az operáíró verseny szempontjából nagyon fontos. Jó áthidaló megoldást találtunk. Mondhatjuk úgy, hogy a Liszt Ferenc Ze-neművészeti Egyetemen közösen rendez-züek ez évben. A végső előadás nálunk ma-rad. A növendékek fogják bemutatni azokat az operákat, melyeket a zsűri nyertesnek ítélt.

■ *Köztudott, hogy nagyon sokoldalú, elfog-lalt művész vagy. Nem csupán karmester-ként tevékenykedsz. Operarendezéseidet már láthatta a miskolci közönség, igaz nem a fesztivál keretein belül. Zeneszerzéssel is foglalkozol. Saját opera van-e készülöben esetleg már a tarsolyban? Műsorra tüzi-e egyszer az operafesztivál Kesselyák Gergely operáját?*

– Én előadóművész vagyok, nem alkotó-művész. Ez nem csak egy másik szakma, hanem más születés kell hozzá! Az ember találkozik a remekművekkel és ez hol elbi-zonytalanítja, hol meghozza a kedvét, hogy érdemes csinálni. Természetesen mindig érdekelt az alkotás. Tizenévesen Requiemet és Húsvéti oratóriumot írtam. Van egy Szent Margit misém, amiből lemezt készí-tett a Szent Margit Gimnázium. A Missa allegra című kamarazenei művem két-szer is játszottuk Miskolcon. Tehát van előzmé-nye a készülő operámnak. Áll a lábán. El

lehet játszani elejétől végéig a zongora kivonatot. A hangszerelése is megvan fe-jben, csak le kell írni. Nem akarom elkap-kodni. Az alkotói folyamat a legszentebb dolog, amire csak gondolni tudok. Hogy mikor lesz erre időm, nem tudom. Csodá-lom a zeneszerzőket, mert nem gondolom, hogy ez kész lesz valaha. Azt szokták mon-dani az alkotók, hogy legjobb műzsa a ha-táridő...Én ebben nem fogok magamnak határidőt szabni.

■ *Említetted, hogy elsősorban előadónak tartod magad. Ez nem csak zenei téren ér-tendő. Májusban Pécsen tartasz előadást egy művészeti nevelési konferencián.*

– Megkértek, hogy az operafesztivál beava-tó koncertjeiről beszéljek: miként nevelhe-tünk az előadóművészetek által. Az Ezrek operáját minden évben először több napra szétosztva, részletekben „adagoljuk” és föl-vezető szövegekkel körítjük. Ezek az ingyenes szabadtéri rendezvényeink olyanokhoz is közelebb viszik a műfajt érthető, emészt-hető módon, akik maguktól be nem térné-nek a színházba végignézni egy előadást. A végén persze egyben is eljártsszuk az operát.

■ *Idén Bizet Carmen-je lesz az Ezrek ope-rája. Ismét Hábetler András operaénekes fog mesélni a hallgatóságának? Megvannak a végleges helyszínek?*

– Ő valószínűleg fellép idén, de a Carmen-t maga a rendező, Kerényi Miklós Gábor fogja felvezetni. Az első koncert az Avas szálló romhomlokzata előtt, a második az

Avasi Kilátónál lesz. A harmadik nagyon jó lenne a Diósgyőri várban, az új Lovagi Tornák Terén. Itt 1300 néző fér el (a mobilcellákkal együtt). Ennél nagyobb számú közönséget várunk, ezért még dolgozunk a megoldáson. Érdeemes nézni új honlapunkat a www.operafesztival.hu-t, mert folyamatosan töltjük fel az információkat. Egyébként az utcai programokról és a Bartók-maratonról – ami június 11-én egész nap zajlik – külön-külön sajtótájékoztatót fogunk tartani.

■ *A Bartók-maraton keretén belül hallható a három színpadi mű M. Tóth Géza rendezésében a Pannon Filharmonikusokkal. Ki éneklé a Kékszakkállút és Judit szerepét a Jégcsarnokban?*

– Várjuk a visszaigazolásokat, ezért nem mondok még neveket. Ennek kapcsán viszont örömmel látom, hogy a fiatal magyar tehetséges énekesek pályája igencsak elindult, gondolok itt Molnár Levente, Bakonyi Marcell, Orendt Gyula baritonokra.

■ *Feleséged, Molnár Ágnes fog-e énekelni az idei Operafesztiválon?*

– Nem fog most énekelni, mert máshol lép fel ebben az időszakban.

■ *Bartók kórusok találkoznak majd mintegy kiegészítő rendezvényként. Hány kórus fog fellépni? Közösen vagy önálló műsorral?*

– Az egész országból érkeznek majd Bartók Béla nevét felvett kórusok. Pontos számot még nem tudok mondani, mert várjuk a visszajelzéseket. A tervek szerint a főútcán egy nagyszabású felvonulással kezdődik az egész. Majd állomásonként énekelnek egy-egy Bartók művet, végül a Hősök terén az összes kórus együtt is.

■ *„Bartók és a színpad” – művészeti, bölcséleti és tudományos konferencia. Nagyon jól hangzik.*

– Az első két napot ismeretterjesztő konferenciának kell elképzelni, tehát a nézőket is szeretettel várjuk. Bartók Béla színpadi műveinek előadástörténetét – mint egy workshop – fogjuk áttekinteni külföldi előadókkal (szinkrontolmácsok segítségével). Összevetjük például, hogy hol milyen díszleteket használtak. Szerintem érdekesnek ígérkezik. Utána egy hat napos tudományos előadássorozat következik majd, mely Bartók teljes életművét mutatja be kronológiai sorrendben.

■ *Úgy tudom, a Bartók örökösök támogatását is élvezzi a fesztivál. Ellátogatnak-e*

valamelyik miskolci produkcióra a „135-ös” jegyében?

– Vásárhelyi Gábor itt volt a budapesti sajtótájékoztatón és biztosan megtisztelt minket jelenlétével Miskolcon is. Vele hagyományosan, a Fesztivál alapítása óta jó kapcsolatot ápolunk.

■ *Azt olvasom a honlapon a fesztivál célkitűzései között, hogy 2012-től „Legyen az opera mindenkié!” felkiáltással szerepet kíván vállalni a kortárs magyar népopera megteremtésében. Széles tömegekhez kívánja eljuttatni ezt a rétegműfajt. Ennek érdekében rengeteg újszerű kezdeményezés van a programkínálatban. Szabad préda avagy Bartók jam címmel érdekes kalandozást ígértek a stílusok világában.*

– A bartóki életműhöz nagyon nagy tisztelettel kell hozzányúlni, de nem szabad „bemererevedni”. Az igazi kultúrának élnie kell! A nemes anyag nem válik nemtelenné, ha használják. Ha Bartók zenéjét nem is füttyüli a miskolci péklegény – anno a népopera kapcsán hoztam ezt a példát Verdi idejéből –, de a Carmen dallamait majd igen. Talán nem is Bartókkal kell kezdeni... Semmi akadály, hogy tíz év múlva már az Ő dallamait is füttyüljék, ezért van szükség a „jam”-re.

■ *Az éveken keresztül hatalmas sikert aratott opera-rock show azonban eltűnni látszik (meghívtak voltak évente más-más rock együttes Epica, Therion, Nightwish) Két, egymástól nagyon különböző stílust kedvelő, eltérő életkorú közönség találkozott össze. Az opera és a rock szerelmesei... Ennek lesz folytatása?*

– Azon vagyunk, hogy elérjük programjainkkal a legkülönbözőbb társadalmi rétegeket. Valóban nagy érdeklődés övezte az opera-rock show-t. Majd gondolkodunk a folytatáson...

■ *Szívügyed az ifjú tehetségek felkarolása. Tavaly üde színfoltként léptek fel Miskolcon Miklósa Erikával a Virtuózok televíziós tehetségkutató verseny ifjú győztesei. Szauer Bianka ismét hárfázik a nyitó gálán, Szonja Jonceva (szoprán) énekes világsztár mellett a Miskolci Szimfonikus Zenekar közreműködésével. 2016-ban is lehetőséget kapnak a friss győztesek?*

– Igen. Néhányuk. „Egy hetesek” lesznek akkor és az utcai rendezvények valamelyikén léphetnek föl a fesztivál keretein belül. Június 10-19 közt tényleg sztárparádét tudunk felvonultatni. Mai tehetségek látogatnak el Miskolcra, akik a Metropolitan, a

milánói Scala vagy épp a bécsi Staatsoper színpadain már bizonyítottak.

■ *A Nyári Színház tetőszerkezete meghibásodott, le kellett bontani, mert életveszélyessé vált. Hogyan érinti ez az esti előadásokat?*

– Külföldi produkciókat nem tudunk ide hozni, de hogy ne heverjen parlagon ez a kiváló játszóhely, minden este nagyon magas színvonalú vendéglátással egybekötött koncertek lesznek itt. Megduplázódik a kapacitásunk. Ha még ez sem volna elég, éjjel-nappal, minden zezugban zenélni fognak majd.

■ *Amikor telefonon próbáltunk időpontot találni az interjúhoz, épp külföldön tartózkodtál. Az Erkel Színházban Tosca rendezését óriási sikerrel mutatta be a Miskolci Nemzeti Színház. Menedzseled az operafesztivált, zenét szerzel. Mivel kapcsolódsz ki, amikor éppen nem zenével foglalkozol? A zene egyben hobbid is?*

– Szabadidőmben repülök.

■ *Te vezeted?*

– Igen. Többfajta repülőgépre van típusengedélyem. Általában egy kétmotoros géppel járom a világot.

■ *Ez is lehet zenéhez kötődő, ha például azzal mész a külföldi fellépések helyszínére.*

– Ez a gyakorlati haszna.

■ *Apropó! Mely külföldi vendégtársulatok produkcióit láthatjuk, hallhatjuk az idén?*

– Fellép a Moszkvai Helikon Színház (Leos Janáček A Makropulosz-ügy), a konstancai Oleg Danovskij Nemzeti Opera- és Balettszínház (Szergej Prokofjev Rómeo és Júlia), a Bukaresti Nemzeti Opera (George Enescu Oidipusz) és a Krakói Operaház (Richard Strauss Ariadné Naxoszbán).

■ *2016-ra is jut egy ősbemutató.*

– Az elmúlt négy évben 15 ősbemutatónk volt. Idén Beischer-Matyó Tamás Erkel-díjas zeneszerző Kreatív kapcsolatok című operája várja a közönséget a Budapesti Operettszínház vendégjátékában.

■ *Nagyszabású, rangos gála adja méltó befejezését a színvonalas programkínálatnak.*

– A fesztivál Bartók-évi vonulatát a Nemzeti Filharmonikusok zárják Kocsis Zoltán vezényletével, gyönyörű, Bartók köré épített műsorukkal.

(Zsekov Mónika)

A sok is lehet kevés...

Szép és jó gondolatok hozták létre a Nemzeti Kulturális Alapot /NKA/. A szerencsében reménykedő honfitársaink ötös lottóra költött pénzének játékadója nem kevés, ezt az összeget a magyar kultúrára fordítani pedig okos döntés. Az elmúlt esztendőben ez az összeg mindig több volt 10 milliárdnál, tavalyi adatot nem találtam. Ismeretes, hogy a pénzt kollégiumi rendszerben osztják el, azaz a művészeti kollégiumok tagjai döntenek arról, a pályázatot benyújtók közül kinek jut pénz, és kinek nem a rendelkezésre álló összegből. Amióta persze a pénzt feltalálták, s ez nem ma volt, az mindig kevésnek bizonyult, és amióta pályázatok léteznek, azóta mindig voltak, vannak és lesznek olyan emberek, közösségek, akik, amelyek elégedetlenek az adott pályázat kimenetelével. Híre ment, hogy némiképpen változott az NKA működése. Ezekről az átszervezésekről kérdeztem az NKA alelnökét, Doncsev Andrást, aki egyben a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap / MTVA/ kulturális főszerkesztője is.

■ Az NKA működésében bekövetkezett változásokat az eddigi tapasztalatok indokolták, avagy gazdasági okai voltak?

– Egyik sem. Törvényhozásbeli oka van. Mint ismeretes, 2011-ben jött létre a Magyar Művészeti Akadémia köztestületként, és a Magyar Művészeti Akadémia kulturális-stratégiai szerepének megerősítéséről szóló 1690/2012. (XII. 29.) Korm. határozat előírta az együttműködés szükségességét a Nemzeti Filmalappal, a Bethlen Gábor Alappal, az MTVA-val és az NKA-val. Amikor én az NKA alelnöki székét 2014 júniusában elfoglaltam, még arról volt szó, hogy az NKA megszűnne, és talán az lenne a legcélszerűbb, ha beolvadna az MMA-ba. S ekkor elkezdődött egy hosszas tárgyalás-sorozat. Nekem az volt a meggyőződés, és most is az, hogy a Nemzeti Kulturális Alap azon nagyon kevés intézmény

egyike, amely lényegében a rendszerváltoztatás óta, egész pontosan 23 éve jól működik. Létrehozásában és működésében első elnöke, Fekete György oroszlanrészt vállalt. Mint ismeretes, ő most az MMA elnöke. Mi rögtön meg is egyeztünk abban, hogy az NKA olyan érték, amelynek mindenképpen fenn kell maradnia. Többről van itt szó, mint egy pénzosztási tevékenységről, ezért inkább azt kell kidolgozni a beolvasztás helyett, hogy milyen módon tudna az MMA részt venni az alap munkájában. Így született meg a döntés tavaly decemberben, hogy az MMA 1/3-nyi részt kap a kollégiumokban és a Bizottságban. Ez utóbbi az NKA vezető testülete. Elindult a munka, ám ezzel egyidejűleg a szakma részéről elég sok jelzés érkezett arról, hogy a szakmai munkának korlátai vannak, és ez nem jó.

■ Mit értsünk ezen?

– Például azt kifogásolták, hogy a vizuális művészetek kollégiumában, vagy a tánc-, és színházművészet kollégiumában a kurátorok között kevés olyan ember van, aki az adott szakterület avatott ismerője. Egy-egy ilyen kollégium ugyanis sok részterület fog össze. Mondjuk a zenei kollégiumban könnyűzenével foglalkozók is ülnek, meg komolyzenével foglalkozók is, és nyilvánvaló, hogy egy könnyűzenész nem feltétlenül fog komolyzenei kérdésekben jól dönteni. Emiatt az történt, hogy névlegesen ugyan kollektív döntés született egy-egy ügyben, de valójában egy-két ember döntött ezekről a pályázatokról. Tehát a szakma hangját meghallva született meg az a döntés, hogy a korábbi tíz helyett tizenhét szakmai kollégium legyen, és három ideig-

lenes. Szakkifejezésként használatos a művészeti és nem művészeti főtematikájú kollégiumok meghatározás is, bár én nem helyeslem ezt a fajta megkülönböztetést. Hogy mindenki számára érthető legyen, mondok egy példát. Van ugyebár az előbb emlegetett zeneművészet kollégiuma, ahová a komolyzene és a népzene tartozik, és ez művészeti főtematikájúnak számít. Ide egyharmadnyi kurátort küld a Magyar Művészeti Akadémia. És van könnyűzene kollégium, amely nem számít művészeti főtematikájú kollégiumnak, bár nekem meggyőződésem, hogy a könnyűzene ugyanúgy művészet, mint a komoly, feltéve, ha igényesen művelik. Itt annyi csak a különbség, hogy ezekbe az úgynevezett nem művészeti főtematikájú kollégiumokba mindössze egy főt delegál az MMA. Egyébként a változásokhoz tartozik, hogy mindenütt csökkentettük a kurátorok létszámát, de azt gondolom, szakmai döntés történt. S van még egy fontos változás, ami nagy vihart kavart. Az úgynevezett folyóirat-kiadás kollégiumának a megszüntetése. Sokan nem értik, miért történt ez. A Magyar Nemzetben például meg is jelent, hogy kulturális rendezvényektől és alkotóktól kell pénzt elvonnia az NKA szakmai kollégiumainak, ha biztosítani akarják a folyóiratok működését. A helyzet viszont az, hogy az NKA sajnos évről évre kevesebb pénzt tud elosztani, hiszen fő bevétele, az ötös lottó játékadójának a 90 százaléka. Igen ám, de az euro-lottó bevezetésével ez egy lassan csökkenő összeg.

■ Mármint azért, mert kevesebben ötös-lottóznak?

– Igen. Tudni kell azt is, hogy a Cseh Tamás ideiglenes kollégium, meg az idén létrejött Halmos Béla ideiglenes kollégium az üres adathordozók díjának 25 százalékából gazdálkodhat, de a fő kollégiumok az említett ötös lottó nyereségyadójából működnek. Az NKA működésének legfontosabb jellemzőiről a Bizottság dönt, az elnökkel, Balog miniszter úrral egyeztetve. S mert enyhén csökkenő összegről van szó, nyilvánvaló, hogy valaki mindenképpen kevesebb pénzhez jut. Ami a folyóirat-kiadás kollégiumának a megszüntetését illeti, arról azt kell tudni, hogy korábban az volt az elgondolás, jöjjön létre ez a folyóirat-kiadás kollégium, ahová mindenfajta folyóirat pályázhat. Zenei, képzőművészeti, fotóművészeti, és így tovább. A kollégium a Bizottság által meghatározott összegből gazdálkodhat, a folyóiratok pedig döntsék el egymás között, melyik a támogatásra érdemes, s melyik nem. Azt is szeretttük volna, ha minél több folyóiratot át tudunk terelni az on-line kiadásra. Csakhogy ez az elgondolás nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, hiszen érdemben nem történt változás.

■ *Ez nem lep meg engem. A papír-alapú folyóirat fogyasztó népesség zöme szerintem*

nem a legfiatalabb nemzedékhez tartozik, és – bocsánat – de úgy szoktam mondani, ez a nemzedék nem szívesen vonul ágyba egy lappal, egy újsággal viszont igen.

– Ez így van. A folyóiratok ügyéhez az is hozzátartozik, hogy törvény szerint mi, tehát az NKA, nem lehetünk a lapok fenntartói. Mi csak a pályázatok alapján biztosíthatunk pénzt, de nem lehetünk egyedüli fenntartója a lapoknak. Tehát nekik más forrásokat is kell szerezniük. Én megértem, nagyon is megértem, hogy ha a folyóiratok nem tudnak támogatást szerezni, akkor az utolsó reményük az NKA-ban van. S ha tölünk se kapnak pénzt, akkor ez egyet jelent a roló lehúzásával. De az NKA nem tehető ezért felelőssé. Minden folyóiratnak van egy alapítója, van olvasótábora, tehát elsősorban e területeken kell keresniük a megoldást. Mivel azonban nem gyarapszik a rendelkezésünkre álló összeg, ezért az a döntés született, hogy mégis csak jobb, ha a folyóiratok visszakérülnek a saját szakmai kollégiumukhoz, azaz nem egymással versenyeznek a legkülönbözőbb tematikájú lapok, hanem a megfelelő kollégiumokhoz kerülve maga a szakma döntse el, melyik mennyire fajsúlyos a hasonzorú lapok közül. Épp a minap adtunk ki egy közleményt, miszerint a Bizottság megszavazott

egy 350 milliós összeget, amely nagyjából annyi volt, mint minden esztendőben a lapok számára kiírt egyéves pályázati pénz, és azt mondtuk a kollégiumoknak, döntsék el ők – tehát ne a Bizottság, az NKA vezető testülete döntsön, hanem ők – hogy kívának-e a saját keretükből is pénzt adni a folyóiratoknak, vagy sem. Volt olyan kollégium, amely adott, és volt olyan, amelyik nem. Ebből aztán az a végeredmény jött ki, hogy összességében plusz 158 millió forintot kaptak a folyóiratok, azaz összesen több mint fél milliárd forintból tudnak gazdálkodni. S most az a vád, hogy így más alkotásoktól veszik el a pénzt. De hozzáteszem, úgy is más alkotóktól veszik el, ha a Bizottság dönt! Hiszen a rendelkezésre álló pénz mennyisége adott. Szerintem jobb, ha a szűkebben vett szakma dönti el, melyik folyóirat a fontosabb, tehát meggyőződés, hogy jó döntés született, és az is biztos, az NKA sem rövid, sem hosszútávon nem tudja a folyóirat kiadás igényét kielégíteni, ha csak jelentősen nem bővülnek a bevételi források.

■ *Nem véletlenül kezdtük úgy a beszélgetést, hogy a pénz mindig kevés, avagy sok az eskimó és kevés a főka. Ezek után a magyar ember nemigen lepődik meg, és gondo-*

TISZTELETJEGGYEL

Hamis a szó...

(Egy volt rádióelnök a Magyar Rádió zenei együtteseinek kálváriájáról)

Egyik kedvenc filmemben, a Sörgyári capriccio-ban van egy jelenet, melyben a világ-szép Mariska és sógora, Pepin bácsi, megérezvén az idők szavát – az 1900-as évek első harmadában járunk – mindent ész nélkül rövidíteni kezdenek. Az asztal lábait, Mariska fenékig érő szőke hajzuhatagát, ám nem nagy eredménnyel. A lábak nem sikerednek egyforma hosszúságúra, az asztal billeg, Mariska hajvágatása pedig a férjnél nem arat sikert. Jön is a büntetés, a ház ura térdére fektetve fenekeli el gyönyörű nejét. Hosszú hajjal még szebb volt ugyanis. Nos, ha éppen humoromnál vagyok, ez a jelenet jut eszembe a Magyar Rádió zenei együtteseinek tönkretételét szemlélve. Rosszabb napjaim gondolatait nem idézném itt most. A zenei együttesek „rövidítése” 2006 után

kezdődött. Hogy a Magyar Rádió – bocsánat MR – akkor hivatalba lépő elnöke milyen megfontolásból gondolta úgy, hogy egy énekkart és egy zenekart, melyek hosszú időn át számos világsikert arattak, megkurtítson, magyarán lehetetlenné tegyen, arra nem derült fény. Valószínű spórolásból. Erre ma Magyarországon minden esetben lehet hivatkozni, függetlenül attól, hogy amúgy számos esztelen pazarlásnak lehetünk szemtanúi. Emlékszem az akkori érvekre. Ezek egyike az volt, hogy ha majd kell, az „utcaról”, azaz más együttesekből, vagy szabadúszó muzsikusokból töltik fel az együtteseket. Zeneszeretőknek, tehát a ZeneKar olvasóinak aligha kell bizonygatni, miért ostoba és káros, az együttesek tagjai számára pedig miért lélekromboló egy ilyen intézkedés. A Magyar Rádió – bocsánat, emer – akkori elnöke előszeretettel hivatkozik arra, sőt, tudomásom szerint pénzt is követel azért, mert mérsékelte az intézmény kiadásait, azaz sok pénzt megspórolt, melyből neki jutalomképpen tetemes összeg járna. Azt nem tudom, megnyerte-e a csatát, és zsebre tette-e a

százmilliónál is több, szerinte neki járó összeget. Azt viszont tudom, úgy mindenki tud spórolni, hogy kirugdal szerinte felesleges embereket. Mert ez esetben ez történt. Több dolgozót elbocsátottak, másokat idő előtt nyugdíjba küldtek, és a műsorszerkezetet is „egyszerűsítették”. Az énekkart megfélezték, inkább úgy mondanám, lefejezték, az együttesek tagjait számos alkalommal megalázták, fölösleges tárgynak tekintették. Hogy ezt meg lehetett csinálni, azóta sem fér a fejembe. Nem csak azért, mert ésszerű és elfogadható magyarázatot egyetlen intézkedésre sem hallottunk, és ez is megalázó, hanem azért sem, mert én azok közé tartozom, akik úgy gondolják, a művészeket nagyon kell szeretnünk. Mert ők azok, akik megkönnyítik és megszépítik produkcióikkal az életünket, és azt mutatják meg belőle, amiért valójában élni érdemes.

Tönkretenni valamit egy pillanat műve. Újra felépíteni már sokkal-sokkal nehezebb, bizonyos esetekben pedig, amikor a folyamatosság megszakad, lehetetlen is. Jót mindig lehet alkotni. Ám azt a történelmi

lom ön sem, ha elsorolom, hogy vannak, akik túltreprezentálnak tartják az MMA-t a kollégiumokban és a Bizottságban, valamint, ha felteszik a kérdést, hogy vajon az MMA hozzájárul-e saját vagyonából a támogatási kerethez.

– Nem lepődtem meg, valóban. Az első kérdésre az a válasz, hogy tény, a korábbi rendszerben is csaknem egyharmad része a kurátoroknak MMA tag volt. Ám elképzelhető az is, hogy holnap a miniszter, vagy a szakma által jelölt valamennyi kurátor felvételt nyer az MMA-ba, és onnantól kezdve százszázaléknyi lesz az MMA tag a kollégiumokban. Ez persze abszurd, de elvileg elképzelhető lehetőség. A kérdés nem ez. Az MMA ugyanis azt vesz fel tagjai sorába, akit akar. A kérdés az, hogy ki kit delegál. A törvény szerint mind a kollégiumokban, mind a Bizottságban egyharmad rész az MMA által delegált személy. Hozzáteszem, az MMA megteheti, hogy nem a tagjai közül delegál valakit. Ugyanúgy a miniszter is megteheti, hogy azt delegál, akit jónak lát. Így a 2015-ben elfogadott törvény szelleme és betűje szerint minden kollégiumban és a Bizottságban is egyharmad szakmai delegáltak, egyharmad miniszteri és egyharmad MMA delegáltak kell lennie. Ami a másik kérdést

illeti, én többször is jeleztem, hogy mind politikai, mind gazdasági okból jónak tartanám, ha az MMA találna arra forrásokat, hogy ha belépett a Nemzeti Kulturális Alapba, azaz legitimnek találta az NKA működését, akkor ehhez pluszforrásokat is tudna biztosítani. Ez saját politikai szempontjaiból, és az NKA működése szempontjából is szerencsés fordulat lehetne, de hozzáteszem, ezt a törvény nem írja elő. Ettől fogva az MMA saját döntése, hogy befizet-e pénzt a Nemzeti Kulturális Alapba, vagy sem, éppúgy, mint ahogy bármelyik ide delegáló szakmai szervezet, vagy bármelyik magánszemély is megteheti ugyanezt, ahogy erre volt is már példa.

■ *Régóta foglalkoztat engem egy gondolat. Szerintem mi csodálatos országban élünk. Rengeteg a tehetséges ember, s ez a művészetek minden területére elmondható. Csak hogy az anyagi lehetőségeink végesek. És nem csak nekünk, a világon mindenhol, legfeljebb nem egyformán. Sokszor lehetünk már tanúi annak, amikor a művészeti területek egyes képviselői felháborodásuknak adtak hangot, mert őket – legyenek amatőr színházak, folyóiratok, énekkarok, stb. – nem támogatták közpénzekből, pedig nagyon megérdemelnék, mert tehetségesek,*

és értéket állítanak elő. Igen ám, de ad abszurdum képzeljük csak el, hogy holnaptól mondjuk, mert sok a tehetség, hirtelen ezer amatőr színházat alapítanak, és mind ki-tűnő színvonalon működik. És mindegyik támogatást követel magának. Hát nincs az az ország, amely képes lenne erre! Igazságot itt nagyon nehéz tenni. Én mindig hiányoltam – a kibicnek semmi sem drága – a mindenkori kormányoknak azt a bátorságát, amellyel határozottan kimondanák, hogy mi ezeket és ezeket támogatjuk, de többet, másokat már nem áll módunkban. Mert dönteni mindenképpen kell, és jó lenne világosan megmondani, mire telik, és mire nem. A döntéshez szükséges bátorság hiányozna?

– Nem könnyű kérdés. Az NKA alelnöké-ként mondom, de a felelősség a Bizottságot és az összes kurátort is terheli, nekünk nem csak a pályázók igényét és érdekeit kell szem előtt tartani, hanem azt is, hogy amiből gazdálkodunk, az ugyan átengedett adó, de mégis csak az adófizetők pénze. Hiszen másra is költhetné a kormány ezt az összeget. Ám úgy döntött, hogy erre a célra adja. Ettől fogva azt gondolom, a döntéshozatalban annak is érvényesülnie kell, hogy miként fial, hogyan kamatozik, hogyan érvényesül ez a pénz. Arra biztatom magun-

nyomatosságot, az egymásra épülő évek tudatos munkáját, ami a Magyar Rádió zenei együtteseit jellemezte, visszavarázsolni már nem lehet. Kultúrarombolás persze sokszor történt Magyarországon. Tiltakozások ide-oda, jól működő, összeszokott színházi közösségeket lehetett egy tollvonással szétzavarni, lapokat egyszerű tulajdonoscserevel értéktelenné tenni, az igazi érték, és az ember nemigen számított. A rádiós együttesek esetében sem. Mert rövidítünk. Ész és humánum nélkül. Ez a divat. Úgyhogy száz százalékgig egyetértek Kocsis Zoltánnal és Kovács Jánossal, (ZeneKar 2016/2), csak éppen azt kérdezem, ha ennek a két avatott, zseniális tehetségű embernek nem számít a szava, akkor kié számít egyáltalán? Miért nem számít, hogy világhírű karmesterek, énekes-hangszeres szólisták nyilatkoztak elragadtatással a közös munkák és koncertek után a rádió együtteseiről? Miért nem számít, hogy repertoárjuk az elmúlt évtizedekben olyan zenedarabokat is tartalmazott, amelyeket senki más nem adott elő? Miért nem számít, hogy a kortárs zene interpretálása

egyik fontos feladatuk volt, és ezt kitűnően teljesítették? Miért nem vették észre az illetékesek, hogy a közszolgálati Magyar Rádió együttesei is közszolgák? Nagy-nagy alázattal! Miért? Sok pénze a közszolgálati médiumoknak sosem volt. (Vigyázat, nem napjainkról beszélek!) Abban a négy esztendőben, ameddig én feleltem az együttesekért is, ha szegények voltunk is, mégis jutott pénz arra, hogy elmenjünk a zeneszekkel az elszakított országrészek lakóihoz, Erdélybe, Felvidékre, Szlovéniába, de még a távoli Örményországba is. Ez is közszolgálat volt. A közönségikerekről kérdezzék meg a művészeinket. Meg a teltházak koncertekről. Itt Magyarországon sokan, sokszor emlegetik a nyugati példákat. Engem ez többnyire idegesít, de most kérdezem, vajon mi lenne, ha mondjuk, a bajor rádiózenekart szélnek eresztenék, vagy éppen megfeleznék? Szerintem botrány. Nálunk? Semmi. Nagy baklövés után is bizalmat kapnak a zenéhez, a művészetekhez semmit nem értő „rövidítők”, meg az örökösen átszervezők. És tovább pazarolják értékeinket, teszik szerencsétlenné, vagy

kényszerűségből külföldre száműzik tehetségeinket. Nem olyan régen, egy közönségtalálkozón furcsa kérdést kaptam a közönség egyik tagjától. Miért van annyi nem tetsző jelenség életünk számos területén, amikor józan paraszti ésszel jobban is lehetne csinálni? Néhány másodpercig hallgattam, nem igazán éreztem magam illetékesnek a válaszadásra, de aztán szimpla állampolgári jogon úgy döntöttem, kibököm, amit gondolok. A válasz egyszerű: mert nem a megfelelő emberek vannak a megfelelő helyeken. Talán nem jártam messze az igazságtól.

Mariska, amikor világszép hajától megszabadult, és már az elfeneklésén is túl volt, édes-szerelmesen hozzábújt a férjéhez, és megsúgta, gyarapodni fognak. Szíve alatt egy gyermek készül arra, hogy megszülessen. Az ész nélküli rövidítés miatt érzett harag közös boldogságba fordult. No, ez a filmbéli szeretet és belátás hiányzik a művészekről és a művészetekről szóló döntésekből. Vagy az elfeneklés is?

Kondor Katalin

kat, indítsunk olyan programokat, amelyek önmagukon túlmutatnak, az egész szakmát felpezsdítik, és remélhetőleg további pénzeket is megmozgatnak.

■ Hadd kérjek példát erre...

– Három ilyen nagy program is van. Az egyik a Cseh Tamás, a másik a Halmos Béla program, és az ehhez kapcsolódó köz-média feladatai. A Cseh Tamás program számára az idén közel egy milliárd forint a rendelkezésre álló pénz. De ez nem csak arra jó, hogy az ide pályázó zenekarok elkészíthessék lemezeiket, videoklipjüket, hanem arra is, hogy klubtámogató, a helyi médiát támogató, a nemzetközi piacra segítő programok is megvalósulhassanak belőle. Ha egy klub kap arra pénzt, hogy egy zenekar ott szerepelhessen, az nem csak a zenekarnak jó, hanem azt a célt is szolgálja, hogy az emberek élő zenét hallgathassanak, hiszen azt tapasztaltuk, egyre kevesebb az élő zene bemutatkozási lehetősége az országban. Tehát visszatérhet az élet a klubokba. Ugyanígy a Halmos programot szándékosan összekapcsoltuk a „gyerekpáva” programmal, amely ugye televíziós produkció, de ehhez kapcsolódik egy táncház-támogató, és a népzenei kísérlete-

ket támogató program is. Nem folytatom, rengeteg tervünk van, amely magasabb rendű kulturális célt is szolgál.

■ *Ha jól értettem, akkor egy ilyen esemény, egy ilyen program képes felpezsdíteni egy művelődési ház, de akár egy régió életét is azzal, hogy megpróbálják a rendelkezésre álló pénzt egyben tartani, magyarán nem szétaprózni.*

– Igen. Most már a Cseh Tamás program második esztendejébe léptünk, és a legádázabb ellenfelei is elismerik, hogy jó helyen van a pénz, mert a zeneipar egészét megmozgatja. S hadd tegyem hozzá, az NKA idén is ötven millióval támogatja a Virtuózokat. Itt sem csak az a cél, hogy a tehetséges fiatal muzsikuskokat megnézzük a televízióban, hanem kultúrpolitikai célokat is szolgálva azt szeretnénk, hogy a kiválasztott gyerekekből koncertező, nagy művészek legyenek.

■ *Remélem az is hozadéka lesz a Virtuózoknak, hogy egyre több szülő íratja be gyerekeit zenét tanulni, még akkor is, ha nem lesz belőle művész, hanem „csak” zeneértő, zenét szerető ember. No, de ugorjunk egy másik területre! Balog miniszter úr létrehozott*

egy munkabizottságot a Magyar Rádió – elnézést, hogy így nevezem, holott ez a név jogilag sajnos már nem létezik – zenei együttesei gondjainak megoldására. Sok-sok évtizeden át volt az ország zeneszeretőinek kedvence az énekkar, a gyerekkórus és a zenekar, aztán jöttek kultúragyilkosok, és tönkre tették az együtteseket. Nemrégiben Kocsis Zoltán zongoraművész, karmester és Kovács János karmester éppen e lap hasábjain fejtette ki véleményét minderről. Van remény arra, hogy helyreálljon a „világ rendje” e tekintetben?

– Kétségtelen, hogy van egy nemzetközi tendencia, amely azt jelzi, az állami fenntartású szimfonikus zenekarok és énekkarok ideje lejárában van. Ezek a zenei együttesek azzal a céllal jöttek létre, hogy azok az emberek, akiknek nincs meg az anyagi lehetősége koncertekre járni, kapjanak egyfajta kulturális alapellátást a rádió segítségével.

■ *És ezt a feladatot világszínvonalon teljesítették is! Közzolgálatot láttak el. S egyebek közt az is kötelességük volt, hogy a kortárs zeneszerzők műveit rögzítsék az utókor számára.*

– Így van. Amikor megtörtént a Magyar Televízió, a Duna Televízió és a Magyar Rádió összevonása, s 2011-ben létrejött a jogutód MTVA, akkor ez utóbbi a zenei együttesek fenntartásának feladatát is megörökölte. Majd hamarosan, nyugati mintára, elkezdődött a tematikus csatornák létrehozása. Ez jelentős költséggel járt. A zenei együttesek kétségtelenül alulfinanszírozottak, és egyéb gondok is vannak. A miniszter valóban létrehozott egy bizottságot, de jelenleg még csak arról tudok beszámolni, hogy föltérképeztük a helyzetet, megnéztük, milyen mozgásterünk van. Tudni kell, hogy a médiatörvény lehetőséget ad akár a fenntartó váltásra is. Lehetőségek tehát vannak, és megvan az akarat is arra, hogy javítsunk a helyzeten. Ezen dolgozunk. Mi egy öröklött helyzetet próbálunk kezelni, azt pedig fontos leszögezni, hogy az együttesek megszüntetése szóba se kerül.

■ *Sokan és kíváncsian várjuk az eredményeket. S csak annyit teszek hozzá, hogy értéket megszüntetni bűn. Az együttesek ellehetetlenítése tehát bűn volt. Ha pedig csak a mai közszolgálati rádió műsorait nézzük, a Dankó Rádió, és a Bartók Rádió ez idő tájt is jórészt a rádiós zenei együttesek évek alatt felhalmozódott és rögzített produkcióiból él.*

(Kondor Katalin)

Az airberlin járatain rövidesen kézipoggyászként szállíthatók a hegedűk

A légitársaság a vonósok felől mostanában érkező kritikákra reagálva módosítja szigorú szabályait

A vonós közösség nyomásának engedve az airberlin megváltoztatja a hangszerek szállítására vonatkozó szabályzatát.

A légitársaság szigorú előírásai jelenleg utasonként egy darab, legfeljebb 55 x 40 x 23 cm méretű kézipoggyászt engedélyeznek. A méretkorlátozás miatt az értékes hangszereiket kézi poggyászként szállítani kívánó hegedűsök és brácsások eddig kénytelenek voltak még egy helyért fizetni.

Az airberlin azonban arról tájékoztatta lapunkat, hogy néhány héten belül új, hangszerbarát előírásokat vezetnek be:

„Utasaink elégedettsége kiemelten fontos számunkra” – olvasható a légitársaság hivatalos közleményében. „Visszajelzéseik alapján az airberlin csoport módosítja a hegedűkre és kis méretű hangszerekre vonatkozó kézipoggyász-szabályzatát. Rövidesen a 86 x 33 x 23 cm méretet meg nem haladó hangszerek kézipoggyászként lesznek szállíthatók. Utasaink minden járatunkon egy kézipoggyászt vihetnek fel magukkal a repülőgépre.”

Az airberlin szóvivője további tájékoztatásul a következőket mondta el lapunknak:

„A fenti módosítások az airberlin csoport járataira egyénileg jegyet váltó utasainkra vonatkoznak. A csoportosan utazóknak azt javasoljuk, hogy az utazás megkezdése előtt vegyék fel a kapcsolatot az airberlin ügyfélszolgálatával, hogy az egész csoport számára előnyös megoldást találhassanak. A Dash Q400 repülőgéppel teljesített járatainkon egyénileg bíráljuk el, hogy a hegedűk és egyéb hangszerek felvihetők-e az utastérbe, mivel az ülések feletti poggyásztároló rekeszek a megszokottnál kisebb kapacitásúak.”

Az airberlin mostani lépése egybecseng a Norwegian Air február elején életbe léptetett módosításaival, valamint az Air Canada 2014-es intézkedésével, amikor korrigálták a kézipoggyászokra addig vonatkozó következtelen szabályait.

Forrás:

<http://www.thestradd.com/cpt-latests/airberlin-changes-hand-baggage-restrictions-to-allow-violins-in-the-cabin/>

A két Lendvay

A domináns német-osztrák befolyás ellenére a magyar operajátzás a múlt század fordulóján meglehetősen naprakészen lépést tartott a kortárs olasz és francia újdonságokkal. Az olasz verizmus és Puccini legújabb operái csaknem kivétel nélkül egy-két éven belül színpadra kerültek a budapesti Operaházban. A magyarországi Puccini-bemutatóknak azonban volt egy lelkes propagátora, egy friss diplomás zeneszerző, Lendvai Ervin személyében, aki nem más, mint Lendvay Kamilló Kossuth- és Erkel-díjas zeneszerző, Érdemes és Kiváló Művész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanára nagybátyja. A 87. évében járó Tanár Úrral nagybátyja és saját pályafutásáról, valamint a családban élő Puccini-legendákról beszélgettünk.

! *Tanár Úr nagybátyja, Lendvai Ervin zeneszerző – ő i-vel írta a nevét – 1882-ben született, Kodállal azonos esztendőben, és a Zeneakadémián is ugyanabba az 1906-ban végzett híres zeneszerzés-osztályba járt Hans Koessler óráira, amelyben többek között Bartók, Kodály, Weiner, Szirmai Albert és Jakoby Viktor is végzett. Közben 1905-ben – száz évvel megelőzve az Erasmus programot –, egy esztendőt Milánóban töltött, ahol – egyes életrajzi források szerint – Puccinitól tanult zeneszerzést. Talán éppen vele kezdődött az a tradíció, amelynek folyományaként magyar zeneszerző-generációk sora tölthetett el egy-egy évet Olaszországban. Igaz akkor már Rómában.*

– A nagybátyám nem tanult Puccininél, de meghívta Budapestre, a Pillangókisasszony bemutatójára. Ugyanis nagyon jó barátságba kerültek. Van egy fénykép, ahol a Margitszigeten ülnek egy padon.

! *Milyen kapcsolata volt Tanár Úrnak Lendvai Ervinnel?*

– Sajnos én nem ismertem őt személyesen, de ő ismert engem, mint kisfiút. 1933-ban ugyanis az akkori Jugoszlávia irányába hagyta el Németországot. Budapesten átutazva Édesanyámmal is találkozott. Akkor látott engem, és én is láttam őt. Mikor tanítás végén kijöttünk a Szív utcai elemi iskolából, Ervin és Édesanyám ott várt engem, de én őrá már nem emlékszem.

! *Levelezni sem leveleztek?*

– Sajnos nem. Végül Angliába távozott, ahol 1949 márciusában meghalt.

! *Visszatérve a Puccini-kapcsolatra, erről milyen részletek voltak ismertek a családban? A szakirodalom ugyanis mind Lendvai Ervint, mind a testvérhúgát, Blankát*

fontos szereplőként tartja számon a zeneszerző ismeretségi körében.

– A nagynénemtől, Blankától tudom, hogy Ervin ösztöndíjban részesült Puccinitól. Blanka és a zeneszerző között ugyanis élénk levelezés zajlott. A nagynéném azonban elzárkózott attól, hogy átadja nekem a leveleit. Elmondása szerint egy püspöknél helyezte el azokat, de úgy tűnik azóta nyomuk veszett, bár legutóbb egy árverésen feltűnt az egyik levél. Én akkor még fiatalember voltam, és tiszteletben tartottam a kívánságát. Blanka végül a húszas évek legelején egy olasz katonatiszthez ment férjhez, és Cortina d’Ampezzóban telepedtek le, ahol egy nagyon patinás szálloda, a Hotel Park tulajdonosai voltak. Nem volt saját gyermekük, és engem két-három alkalommal is vendégül láttak. A nagynéném mindig nagyon kedves volt velem. Többek között rendszeresen ellátott olyan új partitúrákkal, amelyeket itthon nem lehetett megkapni. A Puccinival folytatott levelezését azonban nem volt hajlandó odaadni. Van valahol egy közös fotó is a Lendvai testvérpárról és a zeneszerzőről, ami szintén a Margitszigeten készült, és amelyen Puccini gyengéden átkarolja a nagynénémet...

! *Ezek szerint a levelek végleg Olaszországban maradtak?*

– Igen, mert Blanka ott halt meg Cortina d’Ampezzóban. Ráadásul később a nagyszüleimet is kivitette magához, így mindannyian ott vannak eltemetve.

! *Vagyis Tanár Úr a nagynénjével szorosabb kapcsolatot tartott, mint a zeneszerző nagybátyjával?*

– Sajnos Ervinnel semmilyen kapcsolatomban nem volt, amit most utólag nagyon sajnállok. Biztos nagyon jól megértettük volna egymást: én a kisgyerek, és ő a zeneszerző.

! *Lendvai Ervinnek elég sok műve előfordul az interneten. Érdekes lenne egy közös koncert a két Lendvay műveiből.*

– Utánanéztam, és a Simrock kiadónál vannak Lendvai művek. Ervinnek három vonóstriója is van. Ezek közül a Magyar Vonóstrió már másorra tűzött egyet, az én Triószereládó társaságában. Természetesen rendkívül örülnék, ha más műfajban írott alkotásai, mondjuk a kórusművei közül is megszólalhatna néhány Magyarországon.

! *Az IMSLP nevű internetes oldalon több kórusműve is megtalálható. Egyébként mintegy 400 kórusművet írt, és Németországban úgy értékelik Lendvai Ervin munkásságát, hogy jelentősen hozzájárult a 20. századi német kórusmozgalom megújításához.*

– Ez érdekes, mert Ervin inkább a Koesslernél megismert brahmsi utat folytatta. Őt nem érintette meg Kodálynak, illetve Weignernek a világa.

Hans Koesler 1906-ban végzett tanítványaival

(balról, ülő sor: Jacoby Viktor, Meszlényi Róbert, Kovács Sándor; álló sor: Szirmai Albert, Lendvai Ervin, Szendrey Aladár, Müller Károly, Weiner Leo)

■ Németországban azonban Schönbergnek és Bartóknak több kompozícióját is bemutatta. Úgy tűnik tehát, hogy nyitott volt az új törekvések iránt. Berlinben nyilván nagy hatással voltak rá a korszak modern zenei áramlatai.

– Érdekes ez a Berlin-történet. 1962-ben fiatal zeneszerzőként egy csereprogram keretében tartózkodtam Berlinben, és az ottani muzsikuskok kérdezték tőlem, hogy nem állok-e rokonságban Lendvai Ervinnel. De igen – válaszoltam. Erre elmondták, hogy Berlinben van egy férfikar, amit a nagybátyám alapított. Az együttes egyébként a mai napig működik, és az a neve, hogy „Lendvai Chor”. Ervin egyébként nagyon sokat foglalkozott kórusokkal, mert más német városokban is dolgozott, például Lipcsében, Drezdában, Hamburgban, hogy csak a jelentősebbeket említsem. Az életrajza alapján meglehetősen nyughatatlan ember lehetett.

■ Itt máris megmutatkozik valamilyen közös vonás, mert annak ellenére, hogy Tanár Úrnak nyilegyenes volt a zeneszerzői pályája, mégis kalandosnak nevezhető. Ezek a „kalandok” – vagy nevezzük inkább kitérőknek – rendre ott is hagyták nyomukat az életművön. Az első kitérő, hogy 1949-ben

– amikor éppen Ervin nagybátyja halálának évében felvették a Zeneakadémiára, Viski János zeneszerzés-osztályába –, az első évfolyamból elvitték katonának, jóllehet ez akkoriban nem volt szokás a Zeneakadémiára felvett hallgatók esetében.

– Valóban nem, de az én besorozásomnak politikai oka volt. Akkoriban egy hegedűs kislánynak udvaroltam a Zeneakadémián, aki később a Rádiózenekarba került. Egy alkalommal, még elsőéves növendékként, behívott Bernáth elvtárs, a személyzetis, és azt mondta: „Lendvai elvtárs! Maga munkakáder. Ne udvaroljon maga ennek a burzsoá származású leánynak!” Erre én természetesen azt válaszoltam, hogy a magánügyem, hogy kinek udvarolok. Mire cinikusan csak annyit mondott, hogy „Maga tudja!”, és kihúzta a nevemet a felmentettek névsorából. Az egyetlen vagyok, akit ezekben az években, egyetemi hallgató léte katonának behívtak. Senki más nem. Mindenki megkapta a felmentést, de engem három évre elvitték.

■ Legalább zenész századhoz került a Tanár Úr?

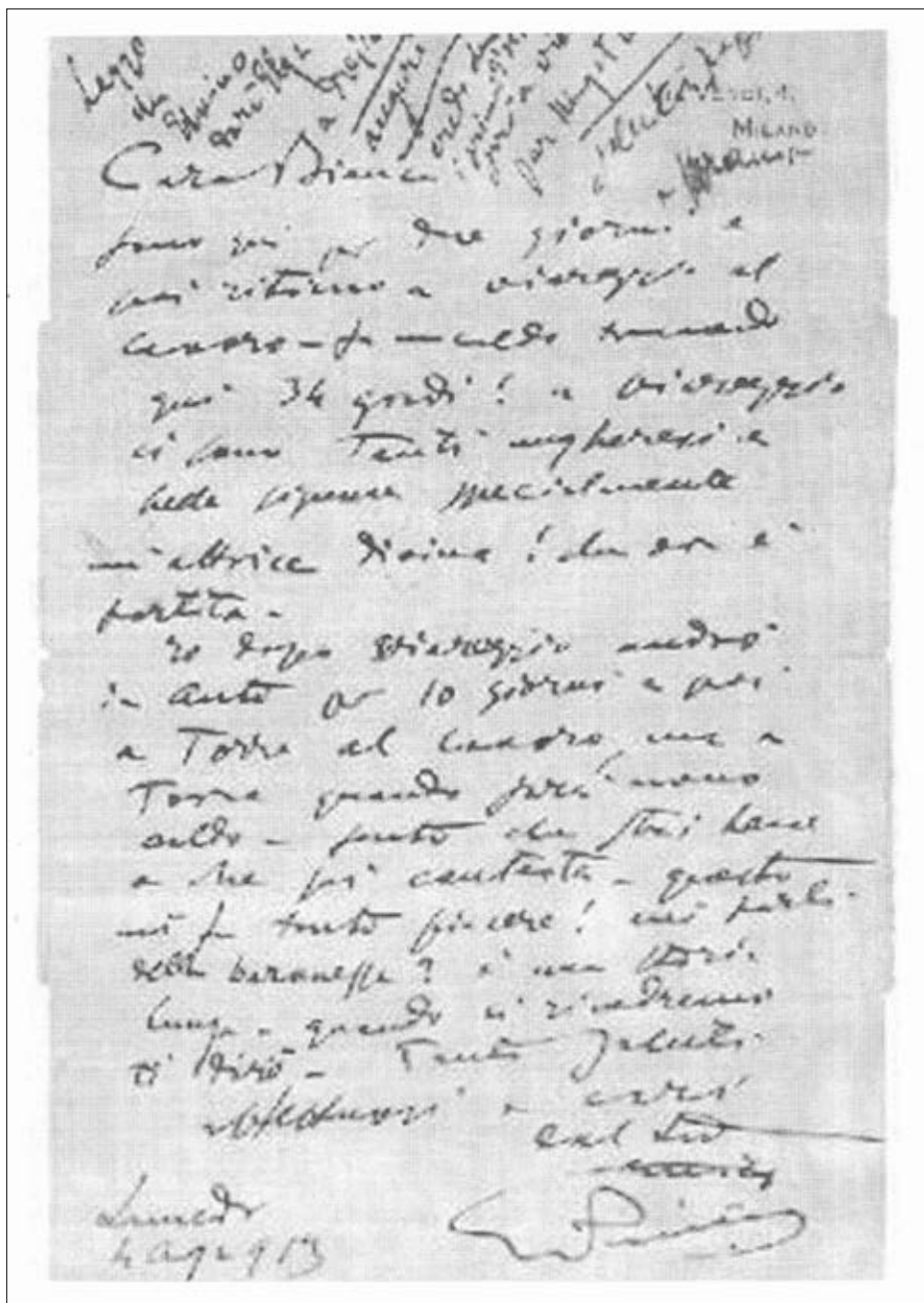
– Eredetileg őrszázadhoz osztottak be, de egyszer csak megjelent egy tiszt, aki lírát viselt a paroliján. Azonnal odamentem

hozzá azzal a kéréssel, hogy szeretnék a zenekarhoz kerülni. Megkérdezte, hogy milyen hangszeren játszom. Mikor mondtam neki, hogy zongorán, azt felelte, hogy azzal ugyan sokra nem megyünk, de adott egy trombitát a raktárból, és elmagyarázta, hogyan kell rajta játszani. Három hetet adott, hogy megtanuljak három indulót – köztük a Fehérvári indulót – trombitán. Akkorra tűzte ki a meghallgatást, vagyis a „próbajátékot”. Így kerültem át Budaörsre, a zenész századba. Óriási szerencsémre az alhadnagy szeretett tanulni, és vizsgáznia kellett összhangzattanból, mivel nem volt különösebben képzett muzsikusk. Gyakran megkért, hogy korrepetáljam zeneelméletből, és ezért engedélyezte, hogy a következő tanévtől kezdve kimenőt kapjak a délutáni zeneakadémiai óráimra. A katonazenészi gyakorlatnak – ami az első nagy lépés volt kalandos életem során – köszönhettem tehát, hogy közelről megismertem a zenekari hangszereket. Valójában a katonazenekarban tanultam meg, hogy melyik hangszer melyik regiszterben, illetve melyik hangnemben szól a legjobban. És még egy óriási előnye volt ennek a tapasztalatnak. Ez a derék katonakarmester sajnos súlyos gyomorbeteg volt, és a próbákat nem tudta megtartani. Ilyenkor engem kért meg,

hogy tartsam meg helyette a zenekari próbát, így a dirigálásban is gyakorlatot szereztem. Ennek köszönhetem, hogy a zeneszerzés tanszak mellett Somogyi László karmester-osztályába is felvételt nyertem. Három évet töltöttem el úgy a Vasvári Pál Repülőtisztiszi Iskola zenekarában, hogy Budáorsról ingáztam a Zeneakadémiára, miközben alkalmanként a díszszázad zenekarát is dirigálnom kellett egy-egy magas rangú elvtárs fogadásakor. Nagyon nagy iskola volt, amire mindig szívesen gondolkodtam vissza. Ennek köszönhetem, hogy később a Rádiózenekar néhány tagjával nagyon jó emberi és szakmai kapcsolatba kerültem. Kovalcsik Jánossal például, a második első fuvolással. Ő mutatta be a Négy duó fuvolára és zongorára című darabomat, amit a tanáromnak Viski Jánosnak ajánlottam. De említhetem Szécsi Klára brácsaművésznőt is, szintén a Rádiózenekarból, akinek a Négy zenekari invokáció három recitativotételét írtam. Ebben az időben kerültem közel a kortárs zenéhez. Lengyelországban alkalmam volt megismerkedni Lutoslawski és Penderecki műveivel. Kettejük közül elsősorban Lutoslawski zenéje érintett meg. De általánosságban elmondhatom, hogy minden műfajból igyekeztem a legjobbat elsajátítani.

■ *Tanár Úr a könnyűzenéhez is erőteljesen vonzódott...*

– Az iskolai bálókra összehoztunk egy négy-öt tagú kis együttest, amelyben én zongoráztam. De játszottam a Margitszigeti Nagyszállóban is az öttagú zenekarunkkal. Emlékszem, hogy egy alkalommal Szervánszky Endre zeneszerző is megjelent a Nagyszállóban. Ekkor én már zeneszerző hallgató voltam, és tartottam attól, hogy esetleg rosszallni fogja az én ottani közreműködésemet, de egyáltalán nem tette. Ez is az életem része volt. A könnyűzenével való foglalkozás az improvizációs készségemet erősítette. Úgy lettem zeneszerző – furcsa módon groteszk ez is –, hogy annak idején a városligeti Vidám Park elődjében, az Angol Parkban volt egy pódium, ahol műsoros esteket adtak. Mivel játszottam az ottani egyik jazz-zenekarban, nekem kellett kísérni egy táncos párt, aki Debussy Clair de lune-jére mutatott be koreográfiát, miközben különböző színes fényeket vetítettek rájuk. Megtanultam a darabot, persze csak kottából, és a próbán remekül is ment minden. Igen ám, de este az előadáson leoltották az összes lámpát, azt is, ami a zongora felett volt, annak érdekében, hogy a változó színes meg-

Puccini levele Lendvai Biankához

világítás jól érvényesüljön a táncosok fehér ruháján. A darab elejére természetesen emlékeztem, na de hogy van tovább? Láttam, hogy a táncosok valami sajátos pantomimet mutatnak be, így annak megfelelően igyekeztem Debussy stílusában improvizálni. Az előadás után hazamentem és tovább folytattam az improvizálást, amit lejegyeztem és Simon Albert révén bemutattam későbbi zeneszerzés-tanáromnak, Viski Jánosnak. Így kerültem a zeneszerző-osztályba, már jóval érettségi után, mert közben éveket töltöttem el a könnyű zenei műfajban. Debussy viszont visszahozott a komoly zenéhez, annyira izgalmas volt számomra a művek szerkezete, harmóniavilága.

■ *Tanár Úr nagyon jól zongorázik is. A Concertino című művében például saját maga játszotta a magánszólamot. Zongorázni kinél tanult?*

– Kisgyerek koromban Édesapám elvitt Molnár Antalhoz, aki megvizsgálta a hallásomat, és ő ajánlotta a szüleimnek, hogy írassanak be a kitűnő zongorapedagógushoz, Varró Margithoz. Édesapámnak azonban, aki szintén jól zongorázott, valami miatt nem felelt meg Varró Margit módszerére, és egy év után ismét elvitt Molnár Antalhoz, hogy ajánljon egy másik zongoratanárt. Így kerültem azután Kálmán Györgyhez, aki szintén kiváló zongoratanár volt. Ő tanított engem négy vagy öt évig, teljesen ingyen, mert Édesapám

akkor éppen állás nélküli banktisztviselő volt.

■ *Visszatérve a zeneszerzés-tanulmányokra, a színházi zenével hogyan került kapcsolatba Tanár Úr?*

– Ez volt a másik nagy iskola. 1956-57-ben sok muzsikus Nyugatra távozott. Szegeden a három karmester közül két fiatal karmester is elment. Vaszy Viktor felhívott, hogy a következő évadtól ő lesz a zenei igazgató és felajánlott egy korrepetitori állást, amit elfogadtam. Teljesen ismeretlen volt számomra a város, a színház, minden. Rögtön az első két hónapban nem csak a korrepetitori feladatkört kellett ellátnom, hanem a karigazgatóit is, sőt időnként szolgálatot is teljesítenem kellett, például vezényelni, vagy a zenekarban zongorán közreműködni. Ez is nagy iskola volt számomra, de emellett nem lehetett zenét szerezni. Akkor tanultam meg, hogy mi az igazi színház, amikor Rubányi igazgató úr azt kérte, hogy nézzek meg Huszka Lili bárónőjéből néhány előadást, mert be kell ugrani a karmester helyett. Próba nélkül, színházi előadásra. Megnéztem a darabot, ki mikor, hol jön be, hol megy ki, és természetesen na-

gyon megtanultam a művet zongorán. Az operettben ugyanis elég ritkán áll a karmester rendelkezésére partitúra. A hangszereket emlékezetből kell megjegyezni, vagy jó esetben bele van írva a zongorakivonatba, hogy „Streicher”.

■ *A Rádió is fontos állomást jelentett Tanár Úr pályáján, hiszen sokáig volt a Magyar Rádió zenei lektora...*

– Kezdetben hárman voltunk lektorok. Hozzám tartoztak a kórusművek és a fúvós kamarazene. Durkó Zsolthoz a zenekari művek, a fúvós zenének pedig Hollós Lajos volt a zenei lektora. Később a másik két hangszercsoportot is én vettem át. A lektoroknak mindig nagyon kell ügyelni arra, hogy semmilyen stílus iránt ne legyen elfogult, sem pozitív, sem negatív előjellel. Előre, kizárólag a partitúra alapján semmit nem lehet megítélni, különösen a kortárs zene esetében nem. Meg kell várni a mű előadását.

■ *A Magyar Rádió abban az időben rengeteg kortárs zenét rögzített, sőt a kortárs kompozíciók legnagyobb megrendelőjének számított.*

– Ez a Rádió fénykorában volt. A zenei osztály vezetője, Faludy Rezső, vagy a helyettese, Kocsár Miklós csak annyit kérdezett, hogy mit szeretnék jövőre írni a Rádió számára. Akkoriban a Rádió műsorszerkezetében volt helye az új műveknek. Most az „Ars Nova” című műsor éjjel 11 órakor megy. Nem értem, hogy miért kényszerítik az érdeklődő hallgatókat arra, hogy éjszakába nyúlóan hallgassanak igényesebb műsorokat. Azelőtt a műsorszerkezet olyan volt, hogy voltak bemutatók a Márványteremben, a nagyzenekari bemutatók helye a Hatos stúdió volt, a Huszonkettesben pedig a kisebb apparátusra írott műveket adták elő. A szerkesztők sok új darabot tudtak műsorra tűzni, mert a zenekarok szolgálatban eljárták azokat. Annak idején ez teljesen olajozottan működött.

■ *Most éppen min dolgozik Tanár Úr?*

– Egy brácsára és zenekarra írott darabon. Szívemhez szóló hangszer a brácsa, de amíg nem készül el a darab, addig nem szívesen beszélek róla...

(Kaizinger Rita)

Tavaszi rangadó a Komolyzenei Futballkupán

A szimfonikus zenei élet lelkes futballrajongói évente kétszer, ősszel és tavasszal rendezik meg rangadójukat. Az idén április 17-én vasárnap került sor a tavaszi Komolyzenei Futballkupára a XI. kerületi Arany Ászok Futballarénában.

Terveznek, meghirdetnek, majd önfeledten megküzdenek egymással, ez jellemzi a szenvedélyes sportrajongókat. A megmérettetésben, csakúgy, mint korábban, nemcsak a budapesti, hanem a vidéki zenekarok csapatai is részt vettek.

Nyolc csapat, remek hangulatban, csodálatos időben, sérülés nélkül mérte össze tudását. A Concerto, a Rádió a Zuglói Filharmónia, a Dohnányi-Opera, a Danubia-MÁV, a Honvéd együttes (kórus + központi zenekar), valamint a Szolnok és a Pécsi Szimfonikusok játékosai léptek pályára. A szoros mérkőzések eredményeképpen a Concerto csapata megvédte a tavaly ősszel elnyert vándorkupát és legyőzte a második helyen végzett Honvéd játékosait, a harmadik helyen a Rádiózenekar diadalmaskodott.

A legjobb góllövő a Concerto zenekar hegedűművésze, Németh Mátyás lett, a legjobb kapusnak kijáró címet szintén a Concerto színeiben játszott Csikós György harsonás kapta. A győztes csapatnak járó serleget a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége biztosította. A jól sikerült barátságos találkozóra legközelebb 2016. őszén kerül sor.

Megjelent a Bartók Brácsaverseny, a Fibonacci-számsor alapján helyreállított struktúrával, Rakos Miklós kiegészítő tanulmányával, szólóbrácsára zongorakísérettel, oktatási célra.

A kiadvány a Fővárosi „Szabó Ervin” Könyvtár Zenei Gyűjteményében, valamint a Zeneakadémia zenei intézeteinek könyvtáraiban hozzáférhető.

Konzultációs lehetőség:
rakosviola@gmail.com

Koncertekről

**Óbudai Danubia Zenekar –
2016. március 1.**
Zeneakadémia

Még mielőtt elkezdődött volna az Óbudai Danubia Zenekar hangversenye, máris két – az esthez kapcsolódó – eseménynek örülhetett a Zeneakadémia közönsége.

Az egyikre – az úgynevezett beavató előadásra – másfél órával a kezdés előtt lehetett bemenni a Zeneakadémia nagytermébe. Ezen a házigazda, Eckhardt Gábor először a koncert vendégkarmesterét, Stanislav Kochanovskyt interjúvolta pályafutásáról, illetve a felhangzó művekhez való viszonyáról, majd pedig vetítéssel és hangzó bejátszásokkal gazdagított mini-előadás keretében elemezte a zenekar műsorában szereplő három kompozíciót. A zenei idézetek ezúttal különösen hasznosnak bizonyultak, mivel a nagyérdemű három romantikus programzenei alkotásra – szimfonikus költeményre, zenekarra írt rapszodiára és programszimfóniára – váltotta meg aznap jegyét. Noha a bejáratnál kézbe kapott műsorfüzet részletesen, a lényegyet közlően írta le a zenével elbeszélte és megjelentetett történeteket, mégis, e magyarázatok után hallgatva a műveket, azok jóval érzékletesebbnek hatottak, és egy ilyesfajta „idegenvezetés” mindenképpen hasznosnak bizonyult a hallgatók zenei emlékezete számára is. Ráadásul a programzenei műfajoknál – bár a konkrét tartalom ismerete nélkül is élvezhető a muzsika, mégis – jelentősen hozzá tud tenni a zene megértéséhez és értékeléséhez, ha követni tudjuk a kapcsolódó történet zenei illusztrációját.

A főműsort még egy másik esemény is megelőzte: a Zeneakadémia aulájában – közvetlenül a koncert előtt – Magyarországon élő, orosz nemzetiségű hölgyek énekeltek egy csokorra valót hazájuk népdalaiból anyanyelvükön, harmonika kísérettel. Hangulatot teremtő előadásukkal talán az orosz karmestert köszöntötték, esetleg hangulati bevezetőnek szánták a műsor részben szláv vonatkozású darabjához.

A Danubia Zenekar már jó ideje olyan koncerteket hirdet meg, melyeken az elhangzó művek mindig valamilyen tematikus láncrea fűzhetőek fel. A Hősök vagyunk sorozat második hangversenye ezúttal a *Küzdünk* címet kapta. A műsoron elhangzó kompozíciók – Liszt Ferenc *Prométheusz*, Leoš Janáček *Tarasz Bulba* és Csajkovszkij *Manf-*

red szimfónia (op. 58) című alkotása – a külföldi célokért való küzdelem, az ezzel járó szenvedés, majd a megdicsőülés variációit mutatták meg. Előadói szempontból ezért is kihívás így, egymás mellett megszólaltatni e darabokat. Ez esetben a karmesternek ugyanis határozottan rá kell mutatni a főhős jellemének változásaira, arra, hová, miként jutott el a darab elejétől a végéig. Stanislav Kochanovskyt előadását elsősorban az elmélyült, a darabok lényegének mélyére ásó megközelítése tette szimpatikussá. Olvasatában – a zeneszerzők intenciójával egyezően – nem csupán egy történet elmeséléséről, hanem a szereplők jellemfejlődéséről-változásáról, az emberi karakterben egyszerre jelenlévő sokféleségről van szó. *Prométheusz*ban, például, az emberiség számára az istenektől tüzet lopó titánban egymás mellett van jelen a büszkeség, ám a kétségbeesés, az esendőség és a líraiság is. A dirigens képszerűen interpretálta a történetet elbeszélő helyett az inkább jellemrajzra hangsúlyt helyező szimfonikus költeményt, amihez remek partnerekre lelt a Danubia Zenekar muzsikusaiban. A vendégkarmester és a zenekar három napos, intenzív próbamunkájának köszönhetően pontosan, részletgazdagon csendült fel Liszt alkotása. Már itt felfigyelhettünk a vonósok dús, telt hangzására, a fafúvók virtuozitására, a zenei egységére és az ütők precizitására, a zenekar dinamikai érzékenységére.

Még a szünet előtt, *Janáček Tarasz Bulbájában* egy másféleképpen ellentmondásos egyéniség útját követhettük végig. A történet szerint az 1. tételben a címszereplő árulás miatt maga oltja ki kisebbik fia életét, a 2. tételben végig kell néznie idősebb gyermeke kivégzését, míg a zárótételben maga is a lengyel ellenség fogságában esik és máglyahalált hal. A többszereplős eseménysor jó alkalmat kínált a zeneszerzőnek, egyben pedig az előadóknak a különböző karakterek ábrázolására. Emlékezetes, szép oboaszólót hallottunk a nyitótételben, láttató erejű, az életért kiáltó klarinétszólót a közepsőben (előtte a győzelmi táncot, a mazurkát is remekül formálta meg az együttes), míg a 3. tételben, a koncertmester által előadott hegedűszóló a cseh komponista alkotásának ékkövévé vált.

A szünet utáni Csajkovszkij-mű a szerző leghosszabb szimfóniája. A zenekar dicséretére legyen mondva, hogy a közel ötvenperces alkotás előadásakor – a fenti két, szintén

igényes mű után – sem mutatták a fáradság jeleit. A Manfred-szimfónia köztudottan Berlioz Fantasztikus szimfóniájának egyik közvetlen leszármazottja. Több szállal is kapcsolódik hozzá: hatalmas zenekari apparátust foglalkoztat; keletkezéstörténete Berliozhoz köthető; ez is programszimfónia, mely olyan történetet mesél el (alapját Lord Byron azonos című költeménye adta), ami – a Dies irae sequentia dallamát beleszőve – a főhős bukásával végződik. Az orosz mester szimfóniája mégsem tragikus, hanem nyugalmat, megbékélést árasztva fejeződik be. Stanislav Kochanovskyt minden tekintetben anyanyelvi szinten beszélő Csajkovszkij nyelvére. Útstechnikája világos és lényegre törő, sallangoktól mentes, látszik, hogy számára a mű a legfontosabb. A zenekar a dirigens utasításait hűen követve hitelesen mutatta meg a nyitótétel végi nagyszabású apoteózist, a 2. tétel tündéreit (mennyre más ez a megfogalmazás, mint Mendelssohn tündézenéié!), a 3. tétel hegyi pásztorainak idilljét és a 4. tétel záró, virtuóz fűgát. Az együttes küzdelmet mutatott meg, ám a zenei anyaggal nem küzdöttek, és a hangverseny utolsó percéig fölényesen uralták nehéz szólamaikat.

(Kovács Ilona)

**MÁV Szimfonikus Zenekar –
2016. március 4.**
Zeneakadémia

A bécsi klasszika és a romantika zeneirodalmából szólaltatott meg két-két kompozíciót a MÁV Zenekar március eleji zeneakadémiai hangversenyén (Lukács Miklós-bérlet/5.), Takács-Nagy Gábor vezényletével, Perényi Miklós gondnokművész közreműködésével. A program összeállítását mintha az a cél vezérelte volna, hogy ezen az estén mindkét zenetörténeti korszakból olyan művekre irányítsa a hallgatók figyelmét, melyek – bár értékükhöz nem fér kétség – valamilyen okból mégsem váltak a hangversenypódiumok slágerdarabjaivá. A koncertet nyitó W. A. Mozart *D-dúr* (K. 202, 1774) – utolsó salzburgi – *szimfóniájánál* sokkal népszerűbb például a szintén ebben az időszakban keletkezett K. 201-es A-dúr szimfónia, és Ludwig van Beethoven kilenc szimfóniája közül is a 4., *B-dúr* (op. 60, 1806) talán a legkevésbé játszott. Ugyanígy – Csajkovszkij *Pezzo cap-*

riccioso (op. 62, 1887) című alkotása – bár a csellisták körében népszerű, versenyeken például gyakran kötelező darab, ám – fehér holló a hangversenytermekben, és Camille Saint-Saëns két csellóversenye közül is a most elhangzott 2., *d-moll*nak (op. 119, 1902) jutott a mostohább sors. A széles repertoárral rendelkező Perényi Miklós is erre a koncertre tanulta meg, most játszotta először nyilvánosan ezt a Saint-Saëns-concertót. Előre bocsájtom, az előadók igazságot szolgáltatnak e ritkábban hallható kompozícióknak, rávilágítottak a bennük rejlő szépségekre és értékekre. Nem utolsó sorban azzal, hogy mind a karmester, mind a szólista olyan világhírű művész, akik értékítéletében, a szerzőkért és a művekért való lelkesedésében vakon megbízhatunk.

A hangversenyen elhangzott kompozíciók iránti feltétel nélküli lelkesedését Takács-Nagy Gábor egyáltalán nem rejtette véka alá. (Miért is tette volna?) Láthatóan a zenekar tagjait is megbabonázta és magával ragadta dirigensük vehemenciája. A darabok iránti rajongásának, lelkiismeretes munkájának eredményét, a gondos elemző munka bizonyítékát nemcsak hallani, hanem látni is lehetett. (Talán nem sértődik meg, ha elárulom, hogy az ötödik sorból jól látható volt, hogy különféle színű szövegkihúzóval „dekorálta ki” a maga számára partitúráit.) Takács-Nagy – szokása szerint – az elhangzott művekkel és szerzőikkel kapcsolatos gondolatait először szavakkal, majd interpretációjával osztotta meg a közönséggel. A koncert kezdetén – többek között – egy Petőfivel kapcsolatos Ady-idézetet olvasott fel, és azt kérte, nyugodtan helyettesítsük Petőfi nevét Mozartéval, mivel szerinte Mozart egész életében megmaradt zseniális gyermeknek. „*Petőfire hiába keresnek az összes nagy szótárú nyelvekben több és nagyobb jelzőt: gyermek. Viszont nincs is e joggal megbíráható teremtésnek, világnak, életnek külön, istenibb produktuma, mint a gyermek. A gyermek az elevenség, az öröm, a jövőbe ható ígéret, a bilincsbe nem vert ember, az igazán igaz Isten.*” Valóban találó párhuzam. Mozart ebben a műben (is) játszik, mint egy gyermek: hangulatokkal, színekkel, karakterekkel. A dirigens remekül mutatta meg ezeket, különösen emlékezetesre sikerültek a 3-4. tétel érzelmi kitörései – melyek tipikus megnyilatkozásai a mozarti Sturm und Drangnak. A tempók is kellően frissek voltak, ám a szél-ső tételekben a karmester ez irányú instrukcióit a hegedűszólamoknak kevésbé sikerült megvalósítani, olykor széteső és lötyögő összjátékot hallhattunk tőlük. „Ja-

vítani” a Beethoven-szimfóniában javítottak. Ebben a műben már az utóbbi években elért magas színvonalon teljesítettek. Takács-Nagy Gábor e mű előtt arra hívta fel a figyelmünket, hogy a feszültségeket hordozó 3. és 5. szimfónia között a 4., B-dúr a boldogságot képviseli, „dráma” is csak egy rövid ideig van a 2. tételben – ami olyan, mint „görcs a fában”. Nos, rendkívül hatásosan szölt a „görcs”, és annál hatásosabb volt az ez utáni megnyugvás. Miként mintaszólt a „görcs”, és annál hatásosabb volt az ez utáni megnyugvás. Miként mintaszólt a „görcs”, és annál hatásosabb volt az ez utáni megnyugvás. Miként mintaszólt a „görcs”, és annál hatásosabb volt az ez utáni megnyugvás.

A szólista, Perényi Miklós fellépése itthon és külföldön is mindig esemény, a világon bárhol megtisztelve érezheti magát a közönség, ha hallhatja játékát. Sokan próbálták már megfejteni művészetének titkát, hogy mi teszi játékát oly egyedivé. Hivatkozhatunk fölényes virtuozitására, a hangszeréből kicsalt mives, kifejező hangjára, formálásának biztonságára, és még lehetne sorolni, ám a szavak nehezen fejezhetik ki azt az élményt, amit művészetével átad. Talán a szerénységében, művészi alázatában rejlik titka. Bármekkora nagy művész is, távol állnak tőle az allűrök. Ha pódiumon van, nem ér rá külsőségekkel foglalkozni, számára – az első hangtól az utolsóig – csak a zeneszerző és műve létezik, megszűnik számára a külső világ. Vélhetően ezért volt oly harmonikus Takács-Nagy Gáborral való együttműködésük, mert ő is hasonló értékrendet, hasonló gondolkodásmódot képvisel. Nem véletlen több évtizedes kamarazenei együttműködésük sem. Ők ketten félszavakból – vagy még kevesebből: szemvillantásokból, apró gesztusokból – is megértik egymást. Talán mondanom sem kell, hogy a közönség vastapsal köszönte meg nekik az élményt, melyet egy csellószóló, szintén kevésbé játszott Csajkovszkij-darabban (*Nocturne*, op. 19 no. 4 – vonószenei átírat) köszöntek meg.

(Kovács Ilona)

Honvéd Férfikar – 2016. március 7.

Magyar Tudományos Akadémia Díszterme

Nőnap meglepetés-koncerttel kedveskedett a jeles nap előestéjén a Honvéd Férfikar a Magyar Tudományos Akadémia dísztermébe látogató hölgyeknek. Persze

nemcsak nekik, hanem az őket kísérő uraknak is kellemes élményt ígért az előadás. Az est programját ugyan titok-koncertként is hirdethették volna, mivel – meglehetősen kitartó kutatásom ellenére – előzetesen sehol nem sikerült rábukkanom a programra. Persze, a Honvéd Férfikar – a fennállása óta eltelt hatvanhét esztendőben – olyan rangot vívott ki magának, hogy a közönség bármely biankó-rendezvényére örömmel elmegy, a minőség úgyszólván garantált. A koncert előtti napokban csak annyi szívtárgott ki, hogy a *Virág helyett* címmel hirdetett műsorba olyan műveket választottak, melyek „a hölgyek magasztalásáról, nélkülözhetetlenségéről szólnak”, és a klasszikusok mellett a könnyedebb műfajok is helyet kapnak majd, izgalmas crossover-színeket kikeverve. (Az est műsorát végül a bejáratnál kézhez kapott rendkívül elegáns, informatív, minőségi papírra nyomtatott műsorfüzetből ismerhettük meg.)

A program összeállítói nem fukarkodtak a színekkel, a lehető legszívárványosabb csokrot nyújtották át a közönségnek Riederer Richárd vezényletével. A közel két órás előadás során a kórus a legváltozatosabb, legsokoldalúbb arcát mutatta meg, de bizonyos, hogy még bőven vannak tartalékaik. Az est felütéseként először is jól „megijesztették” a hallgatóságot. Köztudott, hogy számos operaházi produkcióban vesznek részt, most a legutóbbiból, a kortárs zeneszerző, Aribert Reimann *Lear* című kétfelvonásosából szólaltatták meg a részeg katonák kórusát. E brutálisan hangos opusz után szinte érzéki szerenádként hatott a Vratny László Attila szólójával előadott részlet – a Vágyom egy nő után – Lehár Ferenc *Mosoly országa* című operettjéből. Még két klasszikus operaszíndarab – két sláger – hangzott el: Charles Gounod *Faust*jából a Katonakórus és Carl Maria von Weber *A büvös vadász* című operájából a Vadászkar. Az utóbbi kettő között könnyedebb átvezetésként szolgált Luigi Denza *Funiculi, funicula* című örökzöldje (szóló: Hajdu András). Ebben a darabban mutatkozott be az estet kísérő hangszeres kíségyüttes is (Frey György – basszusgitar, Tiba Sándor – dob, Nagy László Adrián – zongora és Zsemlye Sándor – szaxofon). Kvartettjük végig igényesen, magas színvonalon szólaltatta meg a populáris műfajú zenéket.

A kórus sokoldalúságát jól reprezentálja, hogy nemcsak kiváló énekes-, hanem hangszeres-szólistáik is vannak. Tóth Péter trombitaszólójával (Deák Tamás: Lusta Dick a *Macskafogó* című rajzfilmből), Pe-

reszteni Attila pedig tubajátékával örvendtetett meg (LGT: *Mindenki másképp csinálja*). Ha választani kellene a sok szép énekes szólóprodukció között – nehéz feladat, és persze mindenképpen szubjektív – akkor Kővári Csaba (G. D. Weiss-B. Thiele: *What a Wonderful World*) és Batki László (Bágya András-G. Dénes György: *Csinibaba, Várad* Roma Café: *Szent ének*) kapná tőlem a legbárbányosabb hangú énekes képzeletbeli díját. A virtuális virágcsokorban szerepelt még az Amorf Ördögöktől a *Látom magam a poharamban*, a Fonográf együttestől a *Viktória*, az LGT-től pedig az *Utolsó szerelmes dal* (szóló: Habdák Péter), az *Elfelejtett szó* (szóló: Szarka György) és a már említett *Mindenki másképp csinálja*, amiben hatan énekeltek szólót (Batki László, Dékán Jenő, Kővári Csaba, Naszvagy Vilmos, Stampay-Komesz András, Szabó Zoltán), mintegy számot adva kamaramuzsikusi képességeikről is.

Az est hivatalos programja a Magyarországon is nagy sikerrel játszott Forró szél című filmből Vojkan Borisavljevic Surda-főcím-dalával zárult. A szólót a Vajdasági születésű Naszvagy Vilmos énekelte, először szerbül, majd – hogy értsük is, miről szól a dal – magyarul is. Egy ilyen műsor ilyen színvonalú előadása után a közönség természetesen nem engedte el a Férfikart ráadás nélkül. A kórus választása az Amorf Ördögöktől a meglehetősen pajzán szövegű *Nincs a világon szebb, mint a cici* kezdetű, örökérvényű életbölcseket hirdető darabra esett.

Nem lenne teljes a beszámoló, ha az est zenéi élményeinek méltatása mellett nem szólnánk még egy fantasztikus teljesítményről: a szintén kórustag Frech' Zoltán minőségi stand-up comedy stílusban előadott, szellemes, magával ragadó konferálásáról. Fellépése nem merült ki a műismertetésekben, a zenék között „saját műsorszám” is volt: Petőfi *Megy a juhász a számaron* című versét parafrázálta Balassi, Ady, József Attila, Radnóti, Kassák Lajos, Koczka Péter és Juhász Ferenc stílusában, illetve népies stílusban – lehengető előadásban, a közönség nem kis derűségére. Olykor még színművészt is imitált: az Ady-stílusgyakorlatban mintha Latinovits Zoltán szellemét idézte volna meg.

Summa summarum: a Honvéd Kórus ismét emlékezetes esttel ajándékozta meg hallgatóit. S bár hangversenyük hangzó virágcsokrot ígért, a koncert végén még egy szál (igazi) tulipánnal is megajándékozták a jelenlévő hölgyeket.

(Kovács Ilona)

Nemzeti Énekar, Nemzeti Filharmonikus Zenekar – 2016. március 8.

Zeneakadémia

Kettős funkciót töltött be a *Nemzeti Énekar* és a *Nemzeti Filharmonikus Zenekar* zeneakadémiai koncertje: megemlékezett az énekar harmincéves fennállásának ünnepéről, és elbúcsúzott az eddigi karigazgatótól, az idén hetvenegy éves *Antal Mátyás*-tól, aki a kórus élén eltöltött negyedszázad után ezekben a hónapokban adta át a stafétát Somos Csabának. A műsor három számot tartalmazott, s a három kompozíció egyszersmind a kórus repertoárjának három fontos részét is képviselte. A Nemzeti Énekar a romantikus repertoárban való jártasságát illusztrálva szólaltatta meg Verdi *Quattro pezzi sacri* (Négy szent ének) című kompozícióját, a legújabb művek értő tolmácsaként magyarországi bemutatón adta elő Eötvös Péter *Ima* című opusát, hogy végül a két szünettel tagolt hangversenyt 20. századi magyar klasszikus: Bartók *Cantata Profána* fejezze be. A műsorszámok vezénylését a leköszönő karigazgató, Antal Mátyás vállalta.

A *Quattro pezzi sacri* heterogén ciklus, sőt nem is önállóan szánt alkotás, hiszen a zeneszerző négy különböző időpontban, négy különböző apparátusra komponálta a négy vallásos szövegű tételt (*Ave Maria* négy a cappella szólóhangra, 1889; *Stabat Mater* kórusra és zenekarra, 1896/97; *Laudi alla Vergine Maria* négy a cappella női hangra, 1886/88; *Te Deum* kettős kórusra és zenekarra, 1895/96). Antal Mátyás előadása felmutatta a komponálásmód heterogenitását is (az *Ave Maria* egy úgynevezett „scala enigmaticát”, titokzatos skálát használ; a *Stabat Mater* drámai, kromatikus és át-komponált zene; a *Laudi alla Vergine Maria* a reneszánsz ellenpont technikáját eleveníti fel, különleges harmóniákkal és kifejezetten modern hangzással; a záró *Te Deum* pedig fináléhoz illő éles kontrasztokat felmutató, hatásos és hangos tétel, amely operás fordulataival a *Requiem* grandiozitását juttatja a hallgató eszébe), de betanítása súlyt helyezett arra is, hogy a négy különböző darab eltérő jellegzetességeit közös nevezőre hozó, személyes Verdi-stílus egységesítő jelenlétét érzékeltesse. A kórus tiszta intonációval énekel, ha kellett, áttetszőn, ha pedig arra volt szükség, nagy erővel és zengő tónusban – amikor a tartalom úgy követelte, átszellemülten és áhítattal, máskor szenvedélyesen. A két zenekari tételben az NFZ egységes hangzással csatla-

kozott a vokális apparátushoz, a *Laudi alla Vergine Maria* pedig arra is alkalmas volt, hogy a kórus és karvezetője megmutassa, milyen az, amikor a Nemzeti Énekar hölgytagjai karcsú és áttetsző hangzású női karként lépnek közönség elé.

A *Quattro pezzi sacri* romantikája után hatalmas kontrasztot hozott Eötvös Péter *Ima* című, 2001/2002-ben keletkezett, háromtétéles kompozíciójának magyarországi bemutatója. A mintegy huszonöt perces, háromtétéles mű – amely egy magyar és egy osztrák költő, Weöres Sándor és Gerhard Rühm verseit (*Néma zene; Gebet*) használja fel – halandzsaszövegre épül, és az 1995-ös *Atlantisz* folytatásaként ismét egy letűnt kultúrának kíván emléket állítani. Mindkét szöveg esetében az „ősi nyelv”, a „kitalált nyelv” létrehozása a költő célja, a zeneszerző pedig az elsüllyedt kultúra távoltságát és megfeythetlenségét sugallja a hallgató számára az érthetetlen szótagok megzenésítésével. A *Quattro pezzi sacri*hoz hasonlóan szakrális hangulatot teremtő *Ima* két fontos tulajdonsága egyfelől a rendkívüli színgazdagság, amely remekül érvényesült a Nemzeti Énekar sok effektust felvonultató, szuggesztív teljesítménye, valamint az NFZ hangszeresei jóvoltából, másfelől az expresszivitás, amely lehetővé tette Antal Mátyás és a Nemzeti Énekar számára, hogy kifejezetten személyes hangvétellő előadást hozzon létre. A hatás fontos része volt, hogy a dús, sokszínű kórushangzást időről időre szólóhangok tagolták és színesítették. És persze lehetőséget kínált az *Ima* a jubiláló kórusnak is, hogy tagjainak kvalitását és sokoldalúságát érzékeltesse, hiszen ahogy a *Négy szent ének* esetében *Szalai Ágnes*, a szólolisták (*Bódi Zsófia, Dóri Eszter, Király Judit, Esterfán Tünde, Kiss Borbála, Puskás Eszter, Csapó József, Gavodi Zoltán, Mukli Gyula, Fülep Máté, Mokán László, Silló György*) ezúttal is a kórus tagjai közül kerültek ki.

Romantikus vallásos zene és 21. századi kompozíció után a magyar kultúra egyik emblematikus alkotása, a máig modernnek ható, ugyanakkor barokkot idéző műfajával és kompozíciós technikájával a múlt hagyományában is erősen gyökerező Bartók-alkotás, a *Cantata profana* (1930) zárta az estet. (Tegyük hozzá, a mű a maga tömören megfogalmazódó üzenetével – „*Csak tiszta forrásból*” – és erkölcsi tartásával arra is alkalmas volt, hogy az ünnepi hangversenyen a jubiláló kórus művészi állásfoglalását képviselje.) Antal Mátyás lendületes és szuggesztív vezényletével a mű hatásos, méltó

előadásban szólalt meg, epikusan hőmpolygó és mítoszi atmoszférát teremtő nyitókórussal, sodró lendületű és mozgalmal vadászfűgával, a „legnagyobbik szarvas”, a „legkedvesebb fiú” és az apa összecsapásának drámaiságát-fájdalmát érzékeltető szólókkal, végül pedig hűvös-kristályos kórus-befejezéssel. A zenekar biztos szövegtudással játszott, a kórus erőteljes tónussal, virtuózan és imponáló állóképességgel énekelt barokk mintákat követő, de a 20. század első felének módján nehéz szólamait. Nem a két szólólista képviselte a mű előadásának legvonzóbb részét: a Klein Ottokár helyett bravúros beugrással a produkciót megmentő *Fekete Attila* vállalkozó szellemét persze mindenképpen tisztelet illeti, és az is kétségtelen, hogy a legnagyobbik szarvas szólómat teljes átéléssel és szenvedéllyel énekelt, intonációsán többnyire tisztán, ám érzékelhető volt, hogy küzd a rendkívül megterhelő és nehéz tenorszóló magasságaival, amelyeket részben csak kikiabálni tudott. *Alexandru Agache* pedig, bár az apa bariton-szólómatának régi gazdája, hiszen már Solti György kései felvételén is közreműködött, egyrészt elnagyolt intonációval, gyakori portamentókkal énekelt, másrészt általánosságban is gyenge szövegtudásában (melyet mindvégig hozzávetőleges kiejtés jellemzett) egy csúnya hiba is éktelenkedett. „*A gyertyák már égnek, / az asztal is készen*” helyett „*az asztalon készen*”-t énekelt, kétszer is, ami egyrészt arra engedett következtetni, hogy nem tudja, mit jelent a szöveg, amelyet énekelt, másrészt arra, hogy senki sem akadt a produkció résztvevői között (beleértve a kiváló karmestert), aki ezt észrevette és tapintatosan kijavította volna.

(Csengery Kristóf)

A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara – 2016. március 19. BMC

Ifjú művész-portrék címmel rendezett sorozatot a Budapest Music Centerben a *Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara*. A bérlés célja egy-egy fiatal muzsikust – többségükben karmesterek – portrészereű bemutatása volt, amelynek bevezetőjeképpen beszélgetést is hallott a közönség a házigazda, *Vásáry Tamás* műsorvezetői közreműködésével. A koncertek szombati napokon hangzottak el, két-két alkalommal: először délután, majd este. A ciklus negyedik, egyben befejező eseményén *Madaras Gergely* is-

merhették meg a jelenlévők. Az idén harmincét esztendő muzsikusa már nem pályakezdő, jelentős sikereket tudhat magamögött, amit az is jelez, hogy – mint a beszélgetésből megtudhattuk – családjával jelenleg Londonban él, és a BMC-beli hangverseny megelőző napokban éppen a BBC Szimfonikusokat vezényelte Angliában. Számos külföldi feladata volt már, több világhírű karmester asszisztensként is működött, és jó néhány nagy, nyugat-európai zenekart vezényelt az elmúlt években, amivel jelentős gyakorlatra tett szert, s ez érezhető is volt a koncert produkcióin. A műsor összeállításakor a Magyar Rádió Zenei Együttesének menedzsmantje azt kérte Madaras Gergelytől, rendeződjék a program Joseph Haydn művei köré. Ezt a kérést a karmester leleményesen teljesítette: nem tiszta Haydn-műsort vezényelt, a programnak azonban így vagy úgy valamennyi száma kapcsolatban állt a bécsi klasszikus mester zenéjével.

Haydn zenéje a műsor második részében szólalt meg, a zeneszerzőt a szimfóniatermést berekesztő *104., D-dúr („Londoni”) szimfónia* képviselte. Az első részben Brahms *Változatok egy Haydn-témára* című művét (op. 56/a) hallottuk, előtte azonban megszólalt az a kompozíció is, amelynek egyik tételéből Brahms a variációsorozat alapjául szolgáló témát vette: a *B-dúr divertimento* (Hob. II:46 – ahogy az a koncertet bevezető beszélgetésben is elhangzott, a zenetudomány ma már kétségbe vonja Haydn szerzőségét, azt feltételezve, hogy a művet Haydn tanítványa, Ignaz Pleyel komponálta, s annak idején a *Feldpartita* kottájának címlapjára a kiadó csupán reklámfogásként, a jobb eladhatóság kedvéért írta rá a jól csengő Haydn nevet). A szünet előtt Zombola Péter *Kamarszimfóniája* mutatott meg valamit abból, hogyan hathat a klasszikus szimfónia műfaja a kortárs zenére.

A nyitószámban tehát kamarazene hallottunk. Jó ötlet ez egy szimfonikus koncerten: egy zenekar tagjai soha nem kamarázhatnak eleget (hiszen a zenekarban is akkor teljesítenek legjobban, ha kamarazenei szeltemben vesznek részt a szimfonikus produkcióban), ez a muzsikálási forma a lehető legjobb hatást gyakorolja művészi teljesítményükre, ambíciójukra, önbecsülésükre – minden olyan szakmai és emberi értékre, amelyet a zenekari munka során hasznosíthatnak. A divertimento két oboát, két kürtöt, három fagottot és egy nagybőgőt foglalkoztat – sajnáltam, hogy a műsorlap nem közölte név szerint, kik voltak a

közreműködők (vagy ha már ez nem történt meg, legalább ott a helyszínen bemondhatták volna, kik a muzsikuskok). A produkciót lendület, rugalmasság, telt hangzás, élénk kedély és karakteres játék jellemezte. Madaras Gergely határozottan irányított, az oktett tagjainak önálló megnyilvánulásai számára is elegendő teret biztosítva.

A divertimentót a variációsorozat követte. Ezt az előadást éreztem az est legkevésbé sikerült produkciójának. Madaras Gergely hiteles tempókat vett, megfelelő volt a tagolás és érzékletesek a hangsúlyok – a hangzás viszont sehogy sem akart megfelelni annak, amit egy 19. század harmadik harmadában született szimfonikus műtől elvárnánk (a *Haydn-variációk* keletkezési éve 1873). A zenekar sápadt hangon, szürkén, szárazon és szétesőn szólt – magamban nem tudtam eldönteni, hogy a BMC akusztikáját okoljam-e mindezért, vagy a produkció előkészítését, mindenesetre a Brahms-opus mindvégig nyersen és csiszolatlanul hatott. Az akusztikával kapcsolatos, nyitva maradt kérdésre Zombola Péter művének előadása adta meg a választ: komolyabb baj aligha lehet a BMC nagytermének hangzásával, hiszen Brahms darabja után Zombola vonós zenekari letétje már kifogástalanul szólt meg. Az öttételes, mintegy húszperces *Kamarszimfónia* (a zeneszerző 2. vonósnégyesének újrhangszerelt változata) jól formált, szuggesztív, invenciózus tételekből áll; olyan posztmodern zene, amely sokat kamatoztat a régebbi stílusok kompozíciós módszereiből (a második tétel például a reneszánsz gyakorlatát idéző, bonyolult proporciós kánon). A zenekar érdeklődéssel fordult a mű felé, és tömör hangzással játszott, Madaras Gergely markáns karakterekkel, élénk ritmusprofilokkal, szuggesztív összhatást keltve vezényelte a művet.

Elkoptatott zsurnalisztikus fordulat azt írni, hogy a záró szám „megkoronázta a műsort”, most azonban valóban ez történt: a Haydn-szimfónia olyan élettelen, a saroktételekben olyan sodró lendülettel, vérbő hangzással és részletgazdagsággal szólalt meg, hogy ez a teljesítmény a karmester és a zenekar részéről egyaránt felülmúlta a hangverseny összes korábbi produkciójában tapasztaltakat. Az *Andante* és a *Menuetto* kidolgozottságot, kamarazenei megmozdulásokat hozott, s általánosságban elmondható, hogy mindvégig kedv, lendület, invenció jellemezte karmester és zenekar termékeny együttműködését.

(Csengery Kristóf)

MÁV Szimfonikus Zenekar – 2016. április 2.

Olasz Kultúrintézet

A bécsi klasszikusok műveiből összeállított műsor várta a Varga László-bérllet hallgató-ságát az Olasz Kultúrintézetbe április 2-án. A matiné szólistája Devich Gergely, karmestere Károlyi Sándor volt.

Károlyi Sándor harmadik éve visszajáró vendégdirigense a MÁV Szimfonikus Zenekarnak; korábban főként ifjúsági rendezvényeken szerepelt, tehát bizonyos szempontból akár debütálásnak is tekinthető ez a bérlleti hangverseny.

Vendégkarmesterek esetében mindig fokozottan érvényesül a „kettőn áll a vásár” igazsága. Mert esetenként a zenekartól függ, hogy mennyire alkalmazkodik a karmester kéréseihez. Pontosabban, hogy mindig úgy játszik-e, ahogy a dirigens kéri, avagy repertoárdarabok esetében a vendég nem tudja kiközösíteni a megszokás medréből az együttést. A másik veszélyforrás, ha a zenekar csak azt játssza, amit-ahogy a vendég kér a mozdulataival – ezzel a gesztussal nagyon nyilvánvalóvá lehet tenni a karmester igénytelenségét, vagy épp azt, hogy az adott művel nincs közelebbi kapcsolata.

A másik eset ritkább: amikor a zenekar azt is eljátssza, amit talán nem is vár tőle a karmester – tehát a hangversenylátogató számára a látványnál erősebb impulzust ad a felcsendülő hangzás. Ugyanakkor, megtévesztő lehet, ha a dirigens látványos koreográfiát mutat be, amit elsősorban a közönségnek szán.

Ezen a hangversenyen a bécsi Zeneművészeti Főiskola karmester-neveltjét láttuk, s a hangzás alapján biztosra vehető, hogy a zenekar maximális jóindulattal viseltetett a vendég iránt. Öröndetes, hogy Károlyi Sándor nem tartozik a „táncoló” karmesterek közé – mozdulatait nem a közönségnek, hanem az előadónak szánja. Az ismertetőben közölt rövid életrajzból nem derül ki, hogy ki volt Bécsben a mestere – mindenestre jó útravalót kapott. Annak a (régébbi) elképzelésnek a szellemében vezényel, hogy a karmester mozdulatai számára van egy meghatározott alap-sík, s az onnan való kimozdulásoknak mindig konkrét értelmé-jelentősége van. Ebből következően kevés mozdulattal is informatív tud lenni; ráadásul, a nyugodt testtartásból adódóan, ily módon megnő számára a kifejezés tere. Más kérdés, hogy erre a jelzés-rendszerre mennyire értően reagál alkalmi együttese. Most a MÁV Szimfonikus Zenekar játéko-

sai korrektül szólaltatták meg szólamaikat, és erősítették a kifejezést, amikor arra instrukciót is kaptak. Hangulatos bevezetés volt Mozart nyitánya (Figaro házassága), nem esett áldozatul afféle bemelegítő-funkciónak. Külön figyelmet igényelhetett a zenekartól a vonóskarnak az általános gyakorlatuktól eltérő elhelyezése; a két hegedű-szólam egymással szemben ült a pódiumon, a bőgők viszont a színpad hátterében középre kerültek (ez a felállás a Budapesti Fesztiválzenekar Műpa-beli hangversenyeiről ismerős).

Károlyi Sándor 1989-ben született – a hangverseny szólistája kilenc évvel fiatalabb nála – Devich Gergely a Zeneakadémia különleges tehetségei közé tartozik, s több rangos nemzetközi versenyen való sikeres szereplés után jelentős pódiumgyakorlattal rendelkezik. Szólójával Haydn C-dúr gordonkaversenyében gyönyörködhetett hazai közönség. A formálás biztonsága, s kiváltképp a lassú középtételben a meghittent éneklő csellóhang egyaránt ígéretes tehetségre vall.

A szünet után Beethoven VII. szimfóniája nem adott elementáris élményt; mintha az evidenciák jegyében csak újrájátszották volna a művet – a közönség pedig újrhallgatta a megunhatatlan remekművet. Az itt-és-most élmény pezsdítő varázsát nélkülözünk kellett. Ebben része lehetett annak is, hogy érződött a szólamok dinamikai arányainak esetlegessége – néha a hangszínből adódóan hatott szólisztikusan valamely korántsem tematikus jelentőségű motívum, máskor a dallamjátszó hangszer olvadt bele szerényen a hangzás egészébe.

Ilyen esetekben főként a rutinos, s az együttessel rendszeresen együtt dolgozó dirigensek állnak a helyzet magaslatán – Károlyi Sándor a folyamatok egymásutánjából a tételek nagyformájának felépítésére eredményesebben koncentrált. És sikeresen vizsgáztathatta hirtelen effektusokra irányuló mozdulatait, amelyek sohasem tévesztették el hatásukat. *(Fittler Katalin)*

Zuglói Filharmónia – 2016. április 7.

„A következetesség dicsérete” – ezt a címet adhatnám a beszámoló jellegű kritikának. A Zuglói Szent István Zeneház több éve eredményes, különleges tavaszi vállalkozása a „Felfedezőúton” címet viseli. Ennek keretében egyazon műsort játsszák el annyi alkalommal (idén hat délelőtt, naponta há-

romszor), hogy a kerület valamennyi diákja részesülhessen benne. Solymosi Tari Emőke ötlete kerül megvalósításra, ő a műsor összeállítója is. Az évtizedekben mérhető pedagógiai múlttal (is) rendelkező zenetörténet-szerte értékcentrikus válogatása egyszerre zene- és gyermekközpontú. Az élőzene-hallgatás lehetőségével ritkán élő gyerekek (nagy csoportos óvodások és alsótagozatosok) figyelmének lekötése nem kis feladat!

Erről káprázatos változatossággal gondoskodnak a szervezők-tervezők-kivitelezők, évről évre. Az idei program címe: „Tündérek és boszorkányok- zenében is táncban”. Tegyük hozzá, a látványvilágot vetítés gazdagítja, s a kicsik mozgásigényének kielégítéséről „játékvezetőként” Szerényi Béla gondoskodik. Az életben „sokfunkciós” muzsikusként (hangszerkészítő mester, előadóművész, népi iparművész, tanár, népzene-kutató) nagyon merész: korántsem közismert dalt (vagy dalokat) tanít a gyerekeknek (legalábbis olyan szintig, hogy később a játék aktív közreműködői lehessenek), a népi szokásanyaghoz tartozó, tartalmában a gyerekek érzésvilágához közelálló tematikáját. A zenehallgatás során felgyülemlett mozgási energia „levezetése” biztosítja, hogy utána ismét figyelmes hallgatóságot kapnak az előadók.

Ilyenkor hagyományosan Horváth Gábor vezényli a Zuglói Filharmónia (a műsornak megfelelő méretű-összeállítású) zenekarát, rendszeres közreműködői az ifjúsági előadásnak a Magyar Táncművészeti Főiskola (különböző korú) növendékei, és gyakran fiatal szólista is lehetőséget kap a közreműködésre (idén Farkas Zsolt zongorázott szó-lóban, és a zenekar munkájában is részt-vett).

A tanítási időben rendezett mini-hangversenyek: élménykoncentrátumok. Ennek megfelelő a közönség visszajelzése is; tényleges „rendbontásra” alig kerül sor. Még aki nem is a komolyzenei hangversenyek által hagyományosan megkövetelt módon viselkedik, tehát fegyelmezetten figyel, azon is érezhető, hogy a zene vonzáskörébe került. S itt aligha kárhoztatható az apróság, aki „vezényel”, vagy épp valamely hangszeres látványát utánozza. Örömmel látni az ünneplő öltözetükben is természetesen viselkedő kicsiket! És éppen ez a természetesség a legnagyobb biztosítéka annak, hogy a későbbiekben, a hangversenylátogatás későbbi-gyakoribb alkalmi során „belenőnek” abba a kulturált viselkedés-normába, amelyet mind gyakrabban vagyunk kénytelenek hiányolni a felnőtt-közönségnél is.

De a produkció maga is megérdemli a figyelmet. A műsorvezetés feladatát Solymosi Tari Emőke váltótársaként Geszthy Veronika látja el, az az énekes-színész, akivel a zuglóiak találkozhatnak a Zeneház évenkénti operaelőadásain is (amely sikeresen debütált új helyszínén, a Vigadóban is). Őt ebben a minőségben most láthattam-hallhattam először, s csak az elismerés hangján szólhatok teljesítményéről. Az írott forgatókönyv egy pillanatig sem gátolta abban, hogy mindig az adott szituációnak, hangulatnak megfelelően, akár rögtönözve szólítsa meg a gyerekközösséget.

A műsor az Ördögfiókák táncával kezdődött (Gounod Faustjából), a balettosok látványával, majd boszorkányok következtek. Az Egy kiállítás képeiből Muszorgszkij eredeti zongora-verziójában hallhattuk a Baba Yaga kunyhója című tételt, majd Weiner Leó Csongor és Tünde szvitjéből csendült fel a Boszorkánykonyha zenéje. A két Grieg-zongoradarab (Törpék indulója és Tündér-

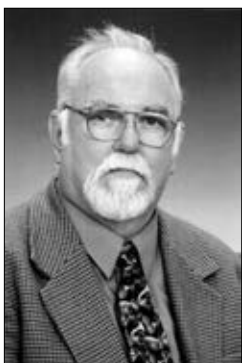
tánc) kicsit hosszadalmasnak tűnt a kicsik számára, pontosabban, azoknak, akik a legtávolabbi kerültek a zongoristától. Akik látták őt, netán ráláttak a kezére, fürgé ujjaira, azok számára nem jelentett problémát a terjedelem. Tündér-program elképzelhetetlen Mendelssohn Scherzója nélkül (a Szentivánéji álomból) – s befejezésül a Cukorbabák táncában gyönyörködhetnek, a minden gyermek életének részévé vált Csajkovszkij-balettből, a Diótörőből.

A közönség-utánpótlás kinevelésében jelentős szerepet játszó projekt ugyanakkor a zenekar számára is hasznos; azok a zenekari muzsikuskok, akik a bérleti koncert-sorozatok keretében talán túl hirtelen nőnek bele feladatkörükbe, itt lehetőséget kapnak arra, hogy megismerjék a mérleg másik serpenyőjét is. Amikor a muzsikuskok a játszanivalója (első pillantásra) kevésnek tűnik, ám valamennyi hangért fokozottan kell felelősséget vállalni (részben a kisebb apparátus miatt is, ahol bármely apró pon-

atlanság könnyen észrevehető, részben pedig a műsorszámokból adódóan, amelyek éles hangzás-kontúrokat igényelnek, nincs tehát lehetőség szólam-részletek elsikkasztására). A változó közönségnek való többszöri (ráadásul, egymás után háromszor) történő eljátszásnak a lehetősége pedig mindenfajta szöveges ráhatásnál erőteljesebben ébreszti rá a muzsikuskokat arra, hogy ami nekik esetleg munka, kötelesség, az a mindegyre változó hallgatóság számára élményforrás kell, hogy legyen. Tehát, mindenkor teljes-intenzív jelenléttel kell muzsikálni. Nagy tanulság ez, és a komoly, néha már-már erőt-meghaladó játszanivaló esetében is sikerrel kamatoztatható!

Ezért is nem a „misszió”-jellegét hangsúlyoznám a Zuglói Szent István Zeneház eme remek vállalkozásának, hanem annak örvendek, hogy minden résztvevő számára hasznos-tanulságos program nyert immár polgárjogot a kerület kulturális életében.

(Fittler Katalin)

Múltidőben – búcsú Saru Károlytól (1943. január 4. – 2016. március 14.)

Azt tartják, az alkotóművész rangjának-jelentőségének megtéléséhez célszerű egy képzeletbeli műveletet végrehajtani; elképzelni nélküle a történelmet, s ha úgy tűnik, nélküle másként folytatódott volna, korszakos jelentőségű alkotóról van szó.

Ismerői tanúsíthatják: Saru Károly nélkül nehéz (ha nem épp lehetetlen) elképzelni a közelmúlt előadó-művészetének és pedagógiai életének történetét, olyannyira szervesen beletartozott mindkettőbe. Már a múlt idő is erőltetetten hangzik, hiszen a nagybőgő mesterének és művészenek elidegeníthetetlen tulajdonsága volt a „jelenlét”. Megannyi „szabad vegyiérték-karral” rendelkezett az élet legkülönbözőbb jelenségeihez, ami egyfajta belső nyugalmat adott neki: nem kell kapkodni, nem fog lemaradni semmiről. Ugyanakkor – s e kettő ritkán találkozik egyetlen emberben

– nem volt a halasztások híve. Kiváló helyzetfelismerő képességgel tudta megragadni az „itt és most” kínálatait (nem a hasznos-praktikus lehetőségekre gondolok elsősorban – hanem szituációkra, ahol azonnali döntéssel érdembeli változást lehetett elérni).

Alakjából legmaradandóbb a tekintete; szürke, ha figyel, ám egzotikus fénnel játszik, amikor a homo ludens élményvilága kap szerepet.

Pedagógusként sem feledte egykori diákcányjait, de azokat, amelyek sztoriként kimeríthetetlen élményforrásul szolgáltak, holdudvarként vette körül az időközben összegyűlt tapasztalat – s ennek birtokában tudott egyszerre baráti és mesteri kapcsolatot teremteni növendékeivel.

Azt hiszem, zenekari muzsikusként főként a nagy egész létrehozásában való aktív közreműködést élvezhette; ily módon felértékelődhetek az egyszerű feladatok (funkciós basszusok mechanikus ismételtetése), hiszen ezek biztosították a keletkező hang-építmény fundamentumát, a szólisztikus (de legalábbis alapos kigyakorlást igénylő) fordulatok pedig felelősségérzetét erősítették.

Leghatékonyabban akkor tudott munkálkodni, amikor meggyőződéssel vállalkozott (kötelező vagy lehetőségként felkínált) feladatra, ám nem elégedett meg ennyivel: maga is keresett-talált lehetőségeket, amelyek gazdagabbá teszik a muzsikuskok élményvilágát. Az együttműködés szerepe inspirálta a bőgős-társadalom aktivizálására. Nem zárkózott el a versenyekre való felkészítés munkájától sem, de még fontosabbnak tartotta a találkozókat, amelyek megannyi zenei tapasztalat és információ oldott légkörben történő átadását és átvételét tették lehetővé. Rekordok könyvébe kívánczik az általa életre hívott, 26 alkalommal megrendezett Debreceni Nemzetközi Nagybőgő Találkozó. Lelkesedése nem ismert nyelvi határokat – elévülhetetlen érdemei vannak abban is, hogy a magyar nagybőgősök bekapcsolódhassanak a nemzetközi zenei életbe. Maga a Nemzetközi Nagybőgős Társaság magyarországi referense volt.

Mágnesként vonzó humora társaságok középponti alakjává tette; viccei-anekdotái kizökkentették hallgatóit a mindennapi gondok-problémák világából. Energia-forrása kimeríthetetlennek tűnt, miközben a kérlelhetetlen Idő végezte a munkáját. A MÁV Szimfonikus Zenekar szólamvezető nagybőgőse átadta helyét a fiatalabb generációnak, s nyugdíjba vonult a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának docenseként is. A megkezdett decrescendo az élet személyes területén is folytatódott, a legintimebb társaságra korlátozódva. Hosszantartó, súlyos betegség fosztotta meg a földi léttől őt – tőle pedig mindazokat, akik ismerték és szerették.

Fittler Katalin

Sibelius és a magyar hegedűsök

Vecsey Ferenc volt az egyik híres magyar hegedűs, aki fontos szerepet játszott Sibelius életében. 1905–1909 között ugyanis többen próbálkoztak a finn zeneszerző d-moll (Op. 47) hegedűversenyének előadásával, de csak Vecseynek sikerült meggyőznie a közönséget a mű értékeiről, a koncert 1909. október 29-i, berlini előadása alkalmával. Neki köszönhető, hogy a muzsikuskörök a modern hegedűirodalom remekei közé sorolta be Sibelius versenyművét. Berlin 1933 előtt Európa elsőszámú zenei központja volt, és utána vette át ezt a szerepet London.

De jelentős hatással volt Sibeliusra egy másik magyar hegedűs is, akiről manapság alig esik szó, pedig a magyar hegedűiskola jelentős alakjai között kell számon tartanunk.

Csillag Ármin

Csillag Ármin (Stern Herman) 1852-ben született Veszprémben (a születési adatot Waldbauer Imre tanulmányából vettük, lásd „A magyar muzsika hőskora és jelene történelmi képekben” c. kiadványt, 1944., 96. l.)

Nevét először a Pest-budai Hangászegyleti Zenede évkönyvei említik, ahol már Csillag Ármin néven szerepel. Báró Rothchild Sámuel ajánló részvényes támogatásával került az intézménybe. 1863-ban Huber Károlyhoz (Hubay Jenő édesapjához) járt 2. osztályba, 1864-ben pedig a szintén veszprémi születésű Ridley-Kohne Dávidhoz, 3. osztályba. Mind a két évben nyilvános dicséretben részesült. Ezt követően a bécsi konzervatóriumban folytatta tanulmányait, a pesti születésű Grün Jakabnál és Joseph Hellmesbergernél (Waldbauer szerint Böhm Józsefnél is). Utána lett a bécsi udvari opera zenekarának tagja, majd Baden-Badenban, Düsseldorfban, Hamburgban és Rotterdamban volt koncertmester (1877-ben már Rotterdamban volt, ahol hosszabb ideig működött). 1887-ben lett konzervatóriumi professzor Helsinkiben. Részt vett Sibelius több fiatalkori művének bemutatásában, és a fiatal finn zeneszerzőt a kvartettezésbe is bevonta.

Csillag Ármin művészi pályafutását az alábbi adatok segítségével követhetjük nyomon:

1872. március 4-én volt koncertje Pesten, a Zenekedvelők Egyletének szervezésében, amelyről a Pesti Napló 50. száma közölt kritikát.

1882. május 13-án Csillag Herman rotterdami koncertmester Rotterdamban,

Sarah Benedicttel lépett fel, ahol Anton Rubinstein hegedű-zongoraszonátáját, valamint Schubert „Rondeau Brillant” című művét játszotta, utóbbit F. Gernsheim professzor kísérte zongorán.

1887. szeptember 24-én Csillag kvartettje Helsinkiben Schubert F-dúr vonósnégyesét adta elő.

1887. október 10-én Beethoven a-moll hegedűszonátáját és Vieuxtemps „Ballada és polonéz” című darabját játszotta Helsinkiben.

1887. november 5-én Helsinkiben, az egyetem aulájában Mendelssohn c-moll triója hangzott el, amelynek előadásában Csillag, Wilhelm Renck csellóművész és Agathe Backer-Grondahl zongoraművész működött közre.

1887. november 7-én Csillag vonósnégyese lépett fel Helsinkiben. A kvartettben a II. hegedűt Jan Sibelius játszotta.

1887. december 14-én Hrimaly csellistával és két másik művésszel Volkmann Róbert g-moll (Op. 14) kvartettjét adta elő.

1889. április 13-án Sibelius A-dúr szvitjét Csillag Herman, Karl Fredrik Wasenius és Wilhelm Renck mutatta be. Ez a mű még akkor keletkezett, amikor Sibelius Martin Wegeliusnál tanult zeneszerzést.

1889. május 29-én mutatták be Sibelius a-moll vonósnégyesét (Csillag-Wilhelm Santé-Wasenius-Renck összeállításban). A tanév végén Csillag hazatért Magyarországra.

1889. szeptember 10-től a Váci-körút 16. szám alatt működő „Magyar Zeneiskola” tanára lett Budapesten, ahol előkészítő osztályban, hat rendes osztályban és három felsőbb kiművelési osztályban folyt a zeneoktatás, az

utóbbi osztályokban párhuzamosan a pedagógiai képzéssel. Az intézmény nagy súlyt helyezett a hazai zeneszerzők magyar műveinek előadására. Olyan tanárai voltak az intézménynek, mint Id. Ábrányi Kornél, Csillag Ármin, Erkel Gyula, Káldy Gyula és Bartalus István.

1890. február 21-én Csillag a zeneiskola által rendezett hangversenyen Késmárky Árpád „Magyar vonósnégyes” és „Magyar kettős” című műveinek előadásában működött közre.

1890. április 13-án választmányi tagként vett részt az egyesület évi rendes közgyűlésén.

1891. február 15-én Csillag Ármin növendékei is szerepeltek a zeneiskola hangversenyén (lásd a Zenelapban megjelent, korabeli tudósításokat).

Hegedűtanulmányairól Sibelius a következőket mesélte életrajzírójának, Karl Ekmannek:

„Tizenhat éves koromtól tíz éven át gyakorlatilag reggeltől estig hegedültem.

A kemény realitáshoz való visszatérést jelentette az a nap, amikor végül beláttam, túl későn kezdtem neki a hangszeratanulásnak ahhoz, hogy virtuóz hegedűs legyek.”

Miközben Sibelius 1885-től a konzervatóriumban tanult hegedülni Mitroyan Vasziljevnel, Martin Wegeliushoz járt zeneszerzésre. 1887-től már a konzervatórium harmadik osztályába járt, amikor új hegedűtanára lett: Csillag Herman, aki „kopasz fejével, tüzes temperamentumával, briliáns technikájával és eltűzött portamentójátékával még Busoni, a kiváló olasz zongorista

PHILHARMONISCHE GESELLSCHAFT IN HAMBURG

Montag, den 7. Oktober 1929, abends 8 Uhr
Musikhalle, großer Saal

ERSTES PHILHARMONISCHES KONZERT

LEITUNG:
DR. KARL MUCK

SOLIST: **FRANZ VON VECSEY**

VORTRAGSFOLGE:

ERNEST BLOCH: *Concerto grosso für Streichorchester und oblig. Klavier*
(1880) Präludium (Allegro energico e pesante) (zum ersten Male)
Trauerweise (Andante moderato)
Pastorale und ländlicher Tanz (Assai lento)
Fuge (Allegro) Klavier: *Dore Giesenregen*

JOH. SEB. BACH: *Konzert für Violine E-dur*
(1685–1750) Allegro
Adagio
Allegro assai Cembalo: *Dore Giesenregen*

JEAN SIBELIUS: *Violinkonzert d-moll, op. 47 (Danse macabre)*
(1865) Allegro moderato
Adagio di molto
Allegro, ma non tanto

JOHANNES BRAHMS: *Variationen über ein Thema von Jos. Haydn, op. 56a*
(1835–1897) Andante, Poco piu animato, Piu vivace, Con moto,
Andante con moto, Vivace, Vivace, Grazioso, Presto
non troppo, Finale – Andante.

KONZERT-FLÜGEL **STEINWAY & SONS**
AUS DEM MAGAZIN JUNGFERNSTIEG 34

WÄHREND DER VORTRÄGE BLEIBEN DIE SAALTÜREN GESCHLOSSEN

KONZERT-DIREKTION JOH. AUG. BÖHME, HAMBURG, ALTERWALL 44

Das Einnehmen anderer Plätze, als die Eintrittskarten ausweisen, ist strengstens verboten!
Wenden!

A Sibelius-hegedűverseny hamburgi előadásának műsorlapja

goraművész érdeklődését is felkeltette (Busoni 1888-ban lett a konzervatórium professzora). Sibelius ekkor írta nagybátyjának:

„Intézetünk új professzorai csodálatosak. Mindannyian virtuózok. Csillag elsőrangú hegedűs és kiváló professzor. Eddig egy alkalommal, tegnap lépett fel, egy Schumann-trióban. Igen biztos technikája van, és kristálytisztán hegedül. Mostanában mindig Mendelssohn hegedűversenyét és Rode etűdjét játszom neki. Rendkívül tisztelem. Már idős ember (nyilván kopaszsága miatt tartotta idősnék). Hamarosan elkezdem tanulni Beethoven F-dúr románcát.”

Sibelius zeneszerzés tanulmányait 1889–90-ben Berlinben, 1890–91-ben pedig Bécs-

ben folytatta, ahol többek között Goldmark Károlynál is tanult, aki korábban Böhm József hegedűs növendéke volt.

A tanárváltás jó hatással volt Sibelius hegedűjátékára. A konzervatórium kvartettjének II. hegedűse lett, és aktívan vett részt az iskolai zenekar munkájában. Amikor 1888 májusában Rode hegedűversenyét adta elő, a koncertről beszámoló Richard Faltin, az iskolai zenekar karmestere már sokkal kevesebb fenntartással írt róla a helyi újságban, mint korábban:

„Sibelius úr igen örömteli módon fejlődött ebben az évben. Hangja sokkal teltebb lett, játéka sokkal biztosabbnak és higgadtabbnak tűnik. Tiszteletet érdemel, ahogy úrrá lett a

versenymű által támasztott technikai követelményeken.”

De hegedűsként ennél nem is jutott tovább. Lassan mindenki előtt nyilvánvaló lett, hogy zeneszerzőként ígéretesebb jövő vár rá. Igaz, hogy soha nem tanulta meg tökéletesen a Beethoven- és a Brahms-koncertet, viszont évek múlva egy új hegedűversenyt ajándékozott a világnak, és a hegedűsök repertoárjára került „Nocturne” és „Valse triste” című darabja is.

Vecsey és Sibelius

Vecsey Ferenc 1909. október 29-én Berlinben, a Beethoven teremben, a Berliini Filharmonikusokkal adta elő először Sibelius d-moll hegedűversenyét, Ernest Kunwald vezényletével. Egészen haláláig, rendszeresen játszott a versenyművet, bár nem volt könnyű leküzdenie az impresszáriók és a karmesterek idegenkedését. „Sok hang és kevés zenei tartalom” – először még ez volt a versenyműről a berlini General Anzeiger tudósítójának véleménye. Vecsey előadását azonban a közönség nagy ovációval fogadta.

Sibelius 1909. november 3-án kelt levelében mondott köszönetet a berlini előadásért:

„Mélyen tisztelt Uram,
Szívből köszönöm Önnek, hogy volt szíves eljátszani a hegedűversenymet. Gratulálok a sikeres előadásért. Tisztelt uram, lenne-e ideje és kedve előadni a koncertet itt Helsinkiben? A „Szimfonikus koncerteket” Kajanus úr vezényli. Ebben az esetben volna szíves tudatni, ki az Ön impresszáriója?

Kiváló nagyrabecsüléssel és hálával
Jean Sibelius”

A Neues Wiener Journal 1910. november 25-én adta hírül, hogy „Vecsey Bécsben mutatta be a neki ajánlott Sibelius d-moll koncertet.”

Még ha hézagosan is, megpróbáltunk összeállítani egy listát, mikor adta elő Vecsey a Sibelius-hegedűversenyt, ugyanis a versenymű történetét illetően igen sokat mondtak ezek az adatok.

1911 január elején Vecsey a hegedűversenyt a Berliini Filharmonikusok III. bérleti koncertjén játszotta, Nikisch Artúr vezényletével.

1911. február 8 – Stockholm

1911. március 3. – Milano (Conservatorio)
 1911. november 18. – Budapest, Zeneakadémia nagyterme (Dienzl Oszkár zongorakíséretével)
 1912. november 22 – Stockholm
 1913. március 1. – Firenze

1914. február 16-án édesapja, Vecsey Lajos ezt írta Berlinből régi barátjának, Hubay Jenőnek:

„Nemrégiben egy estére együtt voltak nálunk Kössler és Sibelius. Ez utóbbi igen érdekes és kedves szimpatikus úri ember, egy a kevesek közül.”

Hubay Jenő 1914. március 20-án többek között ezt válaszolta Vecsey Lajosnak: „E hó 27-én lesz a hegedű és zongora művészépző zenekari hangverseny. Linz Márta fogja Beethoven versenyművét s Pollermann Aranka Sibelius Frenkinék ajánlt concertjét előadni. A műsort majd beküldöm neked. Légy szíves azt átadni Sibeliusnak; talán érdekli őt, hogy itt a zeneakadémiában bemutatjuk érdekes művét. Érdekes nagyon – főképpen ritmikailag; de van benne melegség is, főképpen a 2-ik tételben. Pollermann Aranka nagyon ügyesen adja elő a művet.”

1917. április 2. – Budapest, Vigadó (a Filharmóniai Társaság zenekarával, Kerner István vezényletével).

A Vigadóban elhangzott előadást követően a Budapesti Hírlap kritikusa kissé fanyalgóva írt a Sibelius-koncertről:

„A tizedik filharmóniai hangversenyt a Vigadóteremben rendezték, a filharmonikusok régi működése színhelyén. Tulajdonképpen Vecsey Ferenc hangversenye volt ez, ahol a filharmonikusok csak a kísérőzenekar szerepét vállalták. Vecsey régi műsorából előadta Beethoven D-dúr hegedűversenyét, Csajkovszkij Serenade mélancolique-ját és Hubay harmadik koncertje Scherzo-tételét. Ezek többszörös ismétlései korábbi szereplések idejéből. De bemutatta a finn Sibelius d-moll koncertjét is, ez újdonság volt. A mű sokkal gyengébb alkotás a finn komponista eddig nálunk ismert szerzeményeinél. Dagályos és szenvelgő a melódia vezetése, unalmas és érdektelen a hangulata, a konstrukciója is ingadozó. A hegedű szerepe azonban eléggé hálás, és érthető, ha Vecsey az agyoncsépeelt hegedűdarabok közt már valami újat is akart játszani és tekintete a koncertáló hangszer előnyös beállítása révén éppen ezen akadt meg. De valószínű, hogy ha valami újat keresett, úgy jobbat, érdekesebbet is találhatott volna...”

Helsingfors, Finland
 1919. július 3.

Lieber Herr von Vecsey,
 Ihren liebenswürdigen Brief bekam ich einige Minuten vor meiner Abreise, deswegen die verspätete Antwort.
 In Okt. und Nov. bin ich hier in Finland.
 Minister Cajanus ist zu treffen: Finlands Legation, Amalienborg (?).
 Meine Frau küßt Sie bestens grüßen. Hoffentlich werden wir bald den Versuch haben mit Ihnen zu sein.
 Bitte grüßen mein ehrerbietigen Gruss an Ihre Frau Mutter übermitteln zu wollen. Mit herzlichem Grüßen,
 Ihr ergebener
 Jean Sibelius
 Sichern Sie sich: 1919. 7. 3.!

Levél Jean Sibeliusától, Helsingfors, Finland Vecsey Ferencnek, Koppenhága, Trondhjemsgade 11.

„Helsinki, Finnország
 1919. július 3.

Kedves Vecsey úr,
 Szeretettel méltó levelét néhány perccel elutazásom előtt kaptam meg, ezért a késedelmes válasz. Októberben és novemberben itt vagyok Finnországban.

Cajanus miniszter található: Finnország képviselője, Amalienborg. Feleségem a legszívélyesebb üdvözlétet küldi Önnek. Remélhetőleg hamarosan abban a szerencsében lesz részünk, hogy Önökkel együtt lehetünk. Kérem legyen olyan jó édesanyjának átadni tiszteletteljes üdvözlömetet.

Szívélyes üdvözléssel,
 az Ön odaadó Jean Sibeliusa.

Kérem, emlékezzék rá! (itt rövid kottarészlet következik: két negyed hang után feszes szinkópával, minden hang trillával ékesítve).

1919. december 21. – Berlin (a Filharmónikusok III. bérleti hangversenye)

1921. október 5. – Berlin (a Berlini Filharmonikusokkal, Walter Meyer-Radon vezényletével).

1922. január 5. és 7. – Cleveland (Masonic Hall) Vecsey a hegedűversenyt a Cleveland Symphony Orchestra-val, Nikolai Sokoloff vezényletével játszotta.

1922. február 3. – Philadelphia, Academy of Music (Leopold Stokowski vezényletével)

1922. február 22. körül – Minneapolis

1922. április 26. – Róma, Augusteo (Walter Meyer-Radon vezényletével)

1924. október 19. – Kaiserslautern

MUSICAL AMERICA February 26, 1921

THIRTY APPEARANCES ONLY
November, 1921 to February, 1922

VECSEY

“The Violinist of Violinists”

“The scenes at both Vecsey’s concerts would have made any American manager, including the late-lamented Barnum, envious. The mob filled the hall to overflowing. It went wilder and wilder as the concert proceeded, and instead of waiting until the end before storming the podium to beg for encores, started a frontal attack before the last number, blocking all the aisles and making it physically impossible for well-behaved people to leave their seats until the last encore was given and the lights turned out. Such shouting, such demon-like behavior I have never witnessed, even in Germany, where people insist on getting more than their money’s worth; and inquiry reveals that *Vecsey is actually the biggest drawing card—barring nobody, tenors and sopranos included—in Europe.*”

From a *Musical Courier’s* Berlin Correspondent, Jan. 6, 1921

Vecsey Ferencnek „a hegedűsök hegedűsének”, 1921 novembere és 1922 februárja között megrendezésre kerülő 30 koncertjét beharangozó tudósítás, a *Musical America* 1921. február 26-i számában

1924. október 27. – Nürnberg (Walter Meyer-Radon vezényletével.)
1924. november 7. – Hamburg
1924. november 14. – Danzig
1924. november 16. – Königsberg
1927. február 18. – Drezda (Fritz Busch vezényletével)

1927. szeptember 7-én a berlini koncertiroda (Musikwolff) arról tájékoztatja Vecseyt, hogy Furtwängler kéri: 1928 márciusában másik koncertet kellene játszania, mert a Sibelius-hegedűverseny tavaly előtt már előadásra került. Vecsey 1828. február 19-én Milánóban, a Scala-ban lép fel Bach E-dúr és Sibelius d-moll koncertjével, Ettore Panizza vezényletével. Március 16-án érkezik Berlinbe, ahol március 19-én a Sibelius-hegedűversenyt adja elő a Filharmonikusokkal.

Vecseynek a berlini Wolff und Sachs koncertirodával folytatott levelezéséből és távirataiból megtudjuk, hogy Wilhelm Furtwängler, a hangverseny dirigense igyekezett „nyomást gyakorolni” Vecseyre, hogy ne

Sibelius versenyművét tüzze műsorra a Berlini Filharmonikusokkal. Azonban Vecsey mindvégig igen udvariasan de következetesen ragaszkodott – mint már annyiszor – ennek az újnak számító hegedűversenynek a műsorra tűzéséhez, ezért érdemei elévülhetetlenek.

Szeptember 15-én azt írta a koncertirodának: úgy vállalta a közreműködést a Filharmonikusok IX. bérleti hangversenyén, hogy a Sibelius-t fogja játszani, amint már előző táviratában hangsúlyozta.

„Hosszú évek óta először vállalom közreműködést Berlinben zenekari koncerten, mivel örülök annak, hogy nagyra becsült kollégámmal, Furtwänglerrel együtt muzsikálhatok. Ezért arra kérem őt, kivételesen tekintsen el kérésétől a programot illetően, és az általam kívánt Sibelius koncertet adjuk elő 1928. március 19-én.”

1928. január 29. – Frankfurt (itt ekkor hangzott el a versenymű először, Clemens Krauss vezényletével).

1928. február 18. – Milano, Scala (Ettore Panizza vezényletével)
1929. március 3. – Malmö (Walter Meyer-Radon vezényletével)
1929. június 10. – Buenos Aires
1929. október 7. – Hamburg (Karl Muck vezényletével)
1930. október 22. – Wien (a Wiener Konzertverein I. hangversenyén)
1932 szeptember közepén – Ancona
1932. november 23. – Stockholm (Adolf Wiklund vezényletével)
1932. december 2. – Oslo
1932. december 9. – Koppenhága (a koppenhágai rádió zenekarát Hans Weisbach vezényelte)
1933. március 4. – Firenze
1933. április 9. – Róma, Augusteo (Bernardino Molinari vezényletével)
1933. április 27-én írja Rómából a Dahl-koncertirodának, hogy vegye kezébe a norvégiai koncertek szervezését. Szívesen eljátszaná a Sibelius-t Oslóban zenekarral, de játszana vidéken is. *„Mély érzelmek fűznek ehhez a gyönyörű országhoz”* – írja.

Vecsey Ferenc édesapjával, Vecsey Lajossal (1910)

1933. június 17-én Velencéből írja az Eckerman-koncertirodának, hogy a tél folyamán szívesen adna egy-két koncertet Göteborgban, és a zenekari koncerten a Sibelius-t játszaná.

1933. június 3. – Macerata

1934. november 9. – Königsberg
(vezényelt Georg Schnéevoigt)

Sibelius hegedűversenyét Karl Halir mutat-ta be 1905-ben Berlinben, de a versenymű csak azt követően vált népszerűvé, miután Vecsey 1909. október 29-én, Berlinben elő-adta. Az általunk kigyűjtött listából is kitűnik, hogy 1922-ben az Egyesült Államok-ban is többször eljátszotta.

Mielőtt elolvasnánk, mit írtak a philadelphiai újságok Vecsey 1922. február 3-i fel-lépéséről – amikor Leopold Stokowski ve-zényletével adta elő –, előbb olvassunk bele a Clifton Joseph Furness által készített interjúba, amely az Evanston Illinois News 1921. november 16-i számában jelent meg, és Vecsey művészetről vallott felfogására világít rá: „Kell, hogy legyen bennünk idealizmus – idealizmus nélkül igazi művészet nem lehetséges”.

Ez a hegedűjáték elismert, ünnepezt művés-zének, Vecsey Ferenc felfogásának az alap-hangja, aki november 17-én lép fel Evans-tonban. Ellenállhatatlan az a lelkesedés és őszinteség, amivel idealizmusról vallott felfo-gása mellett lándzsát tör.” Nem azért jöttem Amerikába, hogy ebből pénzt csináljak – én muzsikálni jöttem! Még magukban a művé-szekben sincs elég idealizmus. A népszerűség kedvéért túl gyakran hajlandók részt venni

egészen középszerű produkciókban. Ha pedig egy művészen nem találunk idealizmust, hogyan lehet ezt elvárni a közönségtől? Az ideális művészi munka a művész és a közön-ség közös alkotómunkája, amihez legalábbis a közönség egy részének aktív közreműködése kell. És tudom, az amerikai közönségben megtalálom ezt az együttműködésre törekvést New Yorkban, Bostonban és Chicagóban, amint szólóestjeimen már érzékelttem. Ha nem hinnék abban, hogy az amerikaiak lel-kesen fogadják az üzenetet, amit próbálok közvetíteni feléjük, akkor egy percig sem ma-radnék itt, és még kevésbé jönnék el ismét, miként tervezem...”

Következzék most egy részlet Linton Mar-tin tudósításából, amely Philadelphiában, a „The North American” 1922. február 4-i (szombat) számában jelent meg:

„Elsőrangú hegedűst hallottunk tegnap dél-után az Akadémián, a Philadelphia Orchest-ra koncertjén. A magyar Vecsey Ferenc lépett fel szólistaként, aki a rendkívül nehéz Sibelius hegedűversenyt játszotta, akinek a zene-szerző a versenyművet ajánlotta... A szinte leküzdhetetlen nehézségeket támasztó Sibe-lius-koncert csupán gyerekjátéknak tűnt Vec-sey számára, legalábbis tegnap mi így láttuk. Szinte minden technikai követelmény megta-lálható ebben a műben, amely mindvégig tökéletes művészi előadásban hangzott el. A mű tolmácsolása technikai szempontból különö-sen a szélesen ívelő, erőteljesen és tisztán zengő hegedűhang tekintetében volt igen figyelemre méltó. Ez az a minőség, amiben ő elkülönül az ügyes, technikás hegedűsök seregétől, akik-nél az intellektuális és technikai oldal nincs egyensúlyban. Vecsey ebben Kreislerre emlé-keztet...”

A philadelphiai koncertről a Public Ledger című lap tudósítója február 4-én így írt:

A Philadelphia Orchestra tegnap délutáni, Akadémián adott koncertjén a magyar hege-dűs, Vecsey Ferenc volt a szólista. Ez a fiatal-ember (aki még nincs egészen 29 éves) az első philadelphiai koncert alkalmával kétségtele-nül minden idők legelső, legkiválóbb hegedű-sei közé sorolta be magát. Sibelius hegedűver-senyét tűzte műsorára, amit a zeneszerző neki ajánlott. Néhány évvel ezelőtt ezzel a mű-vel lépett Thaddeus Rich koncertmester az it-teni közönség elé. Olyan ez a mű, amelyben az intellektuális tartalom rendkívüli techni-kai nehézségekkel keveredik. Ami népszerűsé-gének közvetlen vonzerejét illeti, kevésbé ha-tásos más versenyműveknél. Ezért is nem

váltott ki a közönségből olyan óriási elragad-tatást Vecsey, mint amilyenre például Mischa Elmannal kapcsolatban emlékszünk, aki Csajkovszkij hegedűversenyét adta elő. De mindezek ellenére Vecsey átlagon felüli hege-dűs, aki kiválik a többiek közül ragyogó já-tékával. Sportnyelven szólva minden tud. Hangja olyan zengő, amilyenre egyáltalán képes ez a kis hangszer. Hegedűjét egyszerűen, méltóságteljesen szólaltatta meg, játékában modorosságot legfeljebb csak festői kifejezés-módjában éreztünk. Ilyen volt az a gesztusa is, amikor egy futam végén vonóját nagy ív-ben emelte felfelé, majd szabványához ha-sonlóan lendítette lefelé. Mielőtt pódiumra lépett, a közönség percekig találgatta, milyen zavaró esemény történhetett. Aztán megjelent a lelkiismeretes kottatáros, Harry Wiegand, és Rich koncertmesterrel kezdett tanácskozni. Az utóbbi kiment, és az elszakadt E-húr helyett segített feltenni egy másikat. Komoly próbatétel egy ördögien nehéz versenyművel ilyen kritikus közönség elé lépni egy vadonat-új E-húrral, amely a feszültségtől elhangoló-dik. De Vecsey derekasan állta a próbát. A tőle megszokott, zengő hangon hegedült. He-gedűje a lassú tételben, a G-húr magas fekvé-seiben, a vonó teljes hosszát kitöltve, gömbö-lyű teltséggel, tisztán szólalt meg. Olyan szép volt ez a hang, amilyenre csak képes egy hege-dű... A szólista minden tekintetben élvezte Dr Stokowski szimpátiáját, és a zenekar tag-jainak támogató együttműködését.”

A Philadelphia Record tudósítása február 4-én az alábbi címmel jelent meg: „A Sibe-lius hegedűverseny nagy ovációval fogadott philadelphiai bemutatója”

„Hogy a hegedűs világ egyik kimagasló szemé-lyisége jelent meg nálunk, erre az Academy of Music közönsége tegnap délután döbbsent rá, a magyar hegedűs, Vecsey Ferenc fellépésekor. A rendkívül nehéz, de szép Sibelius d-moll hegedűversenyt játszotta. Vecsey az évad egyik szenzációjának bizonyult, és nagy ovációban részesült, és ez főleg a közönség számára ismeretlen versenymű bemutatásának szólt. A ze-nekari muzsikusok valósággal versengtek a közönséggel, hogy kifejezzék hódolatukat a tehetséggel megáldott művész iránt, akinek sokszor kellett visszajönnie a pódiumra, mire a taps végre alább hagyott. Vecsey játékának rendkívüli szépsége – eltekintve most techni-kai felkészültségétől, és telten, szépen zengő hegedűhangjától – tökéletes hangszeres tudás-ra és érett muzsikusra vall. Tehetsége a gya-korlás és a tapasztalatszerzés során érlelődött olyanná, hogy ma benne a tökéletes művészt lássuk. Temperamentuma igen őszöntzőleg

hat, nagyszerű az előadói stílusa és tökéletes a technikája. A legtöbb hegedős számára Sibelius-hegedüverseny technikai nehézségei és főleg ritmikája jelentik a fő akadályt, de nem úgy Vecseynek, akinek a szerző a művet ajánlotta.”

Következzék most Wilbur W. Judd kritikájának egy részlete, amelyben arról az 1922. február 22-én (?) Minneapolisban megrendezett koncertről számol be, amikor Vecsey a Sibelius-hegedüversenyt játszotta (The Saint Paul Pioneer Press, 1922. február 24.)

„A szuperlatívuszok veszélyesek. Hányszor kibeszéltem már Heifetzet, Kreisler-t és a többieket! A túllícitálás miatt veszélyesek. De most mégis újra meg kell próbálkoznunk a szuperlatívuszok használatával. Hogy Vecseynek egészen egyéni hegedűhangja van, erre nem kell külön rámutatni. Úgy tűnik, rendelkezik Heifetz összes eszményi jellemvonásával – és még ennél sokkal többel is: játéka megindítóbb, emberibb. Heifetz pompás görög szobor képében magasodik elénk, és hűvös bámulattal vagy elragadtatással gyönyörködünk benne, temperamentumunktól függően. Vecseynek – miközben szépen építkezik – több a mondanivalója: játékában tűz, költészet és látónoki képesség tükröződik. Egy szóval, ő inkább Kreislerhez áll közel.”

Az idézett amerikai kritikák ismeretében mindenesetre tárgyilagosabb véleményt alkothatunk arról, amit Sibelius-versenyművel kapcsolatban, Herbert R. Axelrod ír, „Heifetz” című könyvében (1976 és 1981, Paganiniana Publications, 89. l.). Nagy kár, hogy Vecsey emlékét még mindig nem ápolják úgy hazájában, mint Heifetzét Amerikában, pedig a muzsikusi világ szívesen venné, ha több valós információval rendelkezne erről a nagy magyar hegedűsről.

„A Sibelius d-moll-koncert (1935: Londoni Filharmonikusok, Beecham vezényletével, és 1951: Chicago Symphony, RCA) megszerzése Heifetz számára sokáig csak egy lehetőség volt a sok közül, de aztán főleg neki köszönhető, hogy a versenymű 1935 után olyan nagy népszerűsége tette szert. Több más kiemelkedő hegedős szerzett kimagasló érdemeket a mű előadása során, de egyikük játékában sem tükröződött a sarkcsillagnak az a hűvös, foszforeszkáló fénye, és a finnek lelkének rideg keménysége, amivel versenyre kelhetett volna Heifetzzel.”

Heifetz 1936. december 4-én adta elő először a Sibelius-koncertet New Yorkban, a

A kép 1921. október 31-én készült New Yorkban, Vecsey amerikai turnéjának első hangversenye előtt. Balról jobbra látható: Walter Meyer-Radon, Vecsey Ferenc, Christian Sinding norvég zeneszerző, Harold Bauer zongoraművész és Joseph Stransky a New Yorki Filharmonikusok karmestere

Carnegie Hallban, a New Yorki Filharmonikusokkal, John Barbirolli vezényletével. A hangversenyről tudósító Olin Downes ezt írta:

„...Ez a versenymű sokáig nem került az öt megillető helyre Heifetznél, de lassan ennek is elérkezett az ideje. Mivel Heifetz a repertoárjára vette, a versenymű még ismertebbé válik majd, ezért itt egy ünnepelt muzsikusi hírnévénél többről van szó. A közönség páratlanul briliáns és lendületes előadásnak tapsolhatott. De ünnepelték a muzsikát is. Rendkívül meghatotta őket a belőle áradó erő, az inspiráció bősége, a legendák földjének szelleme, a vad és zord természet harmóniai és nagyszerűsége...”

Lawrence Gilman a koncertről többek között ezt írta:

„Heifetz Sibelius koncertjét tűzte műsorára, amely technikailag olyan nehéz, nagy figyelmet követelő mű, ami nem áll arányban a mű zenei értékével. Valóban „hibetetlenül nehéz”-nek tartják. De Heifetz most is olimposzi közönnyel és nyugalommal játszott, ahogy többi hangversenyén szokott.” (Axelrod i.m. 300–304. l.)

Vecsey Ferenc 42 évesen, 1935. április 5-én, egy operációt követően hunyt el Rómában. Heifetz a következő évben lépett először a

nyilvánosság elé a Sibelius-hegedüversenyyel. Vecsey első alkalommal 1909. október 29-én játszotta Berlinben a Filharmonikusokkal, Ernest Kunwald vezényletével, utoljára pedig röviddel halála előtt, 1934 november 9-én, Königsbergben. A dirigens ekkor Georg Schnéevoigt volt.

A Sibelius-koncert 1909-es, berlini előadásával kapcsolatban végül hadd idézzük László Ákos berlini tudósítónk sorait, aki ezt írta a Zenelap 1909. december 20-i számában:

„A finn zeneszerző eme kompozíciójával eddig senki sem tudott Berlinben boldogulni. Kitűnő, elismert virtuózok próbálkoztak meg vele a nyilvánosság előtt, anélkül, hogy sikerült volna úgy a laikus közönséget, mint a képzett zenészt meggyőzniük a szerzemény relatív értékéről, és a hegedűszólam kedvező hatásáról, olyannyira, hogy a mű ad acta tetetett. Sibelius nagy hála van fiatal hazánkfiának lekötelve. Neki köszönheti, hogy a német zenevilág e koncertjét egy csapásra a modern hegedűirodalom remekei közé sorolja be. A berlini és a számottevő vidéki lapok zene-referensei megváltoztatták véleményeiket Sibelius hegedüversenyéről, amennyiben bevallják, hogy a mű értékét és az abban rejlő szépségeket egyedül Vecsey tárta eléjük...”

Rakos Miklós

**BUDAFOKI DOHNÁNYI
ERNŐ SZIMFONIKUS
ZENEKAR****Április 30. 19.30****Művészetek Palotája***Az örökkévalóság pillanatai*Szimfonikus felfedezések –
„Kárhozat és megdicsőülés”
Csajkovszkij: Francesca da
RiminiBartók: II. zongoraverseny
Stravinsky: Tűzmadár

Közreműködik:

Roman Rabinovich – zongora

Duna Művészegyüttes

(koreográfus: Juhász Zsolt)

Vez.: Hollerung Gábor

Május 28. 19.30**Zeneakadémia***Dohnányi bérlet*Wagner: Bolygó hollandi
nyitány

Harlap: Memoirs – ősbemutató

Dvořák: VIII. szimfónia

Vez.: Roberto Paternostro

Május 29. 11.00**Zeneakadémia***A megérthető zene bérlet*

A VÉGTELEN MÉRTÉKEI

– A MEGTISZTULÁS
FORRÁSA

Bartók: Cantata profana

Előad és vez.: Hollerung

Gábor

**DUNA SZIMFONIKUS
ZENEKAR****Május 6. 19.00****Duna Palota***Tavaszi bérlet 5. –*VILÁGJÁRÓ ZENESZER-
ZŐKBeethoven: Prometheus
teremtőnyei – nyitány,
op. 43

Liszt: 2. (A-dúr)

zongoraverseny

Beethoven: 7. (A-dúr)

szimfónia op. 92

Km.: Várjon Dénes (zongora)

Vez.: Baráti Kristóf

**GÖDÖLLŐI SZIMFONIKUS
ZENEKAR****Április 16. szombat, 19.00****Művészetek Háza Gödöllő –
színházterem***JUBILEUMI KONCERT – GÖ-**DÖLLŐ 50 – Remekművek**Gödöllőn*

Erkel: Ünnepi nyitány

Beethoven: G-dúr zongoraver-
seny, szólista: Berecz Mihály
– zongoraOrbán György: Veronai
vázlatok

Sztravinszkij: Tűzmadár-szvit

Szólista: Berecz Mihály – zon-
gora

Vez.: Horváth Gábor

Április 24.**Művészetek Háza Gödöllő –
színházterem***IFJÚ TEHETSÉGEINK*

Közreműködnek: a Frédéric

Chopin Zenei AMI kiemelke-
dő tehetségű növendékei**2016. augusztus 6. szombat,
19.00****Gödöllői Királyi Kastély – Lo-
varda**– *BAROKK NAPOK – BAROKK
KONCERT*Händel: C-dúr concerto
grosso No.7Mozart: Figaro házassága –
Cherubino áriája (Voi lo
sapete)Mozart: Figaro házassága –
Susanna áriája (Deh vieni)

Händel: Tűzijáték-szvit

Gluck: Orfusz és Euridiké –
Nyitány

Händel: Alcina – Di cor mio

Händel: Rinaldo, Almirena –
Lascia, ch'io piangaHändel: Theodora – Oh that I
on wings could riseGluck: Orfusz és Euridiké
– BalettzeneSzólista: Baráth Emőke –
szoprán

Vez.: Horváth Gábor

**GYŐRI FILHARMONIKUS
ZENEKAR****Május 9., hétfő, 19.00****Győr, Richter Terem***Sándor János hangversenybérlet*

M. I. Glinka: Ruszlán és

Ludmilla – nyitány

F. Mendelssohn-Bartholdy:

e-moll hegedűverseny, op. 64

H. Berlioz: Fantasztikus

szimfónia

Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Km.: Ami Oike – hegedű

Május 10., kedd, 19.00**Tatabánya, A Vértes Agorája***Filharmonikus hangversenybérlet**Tatabánya*

M. I. Glinka: Ruszlán és

Ludmilla – nyitány

F. Mendelssohn-Bartholdy:

e-moll hegedűverseny, op. 64

H. Berlioz: Fantasztikus

szimfónia

Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Km.: Ami Oike – hegedű

Június 19., vasárnap, 20.30**Fertőrákosi Kőfejtő és****Barlangszínház***Kékfrankos koncertek*

Szekeres Adrien legszebb,

legismertebb dalai szimfoni-
kus zenekari kísérettel.

Vez.: Rácz Márton

Km.: Szekeres Adrien – ének

KECSKEMÉTI**SZIMFONIKUS ZENEKAR****Május 9., hétfő, 19.00****Hírös Agóra Kulturális és****Ifjúsági Központ***AZ 50 ÉVES KECSKEMÉTI**SZIMFONIKUS ZENEKAR**JUBILEUMI KONCERTJE*

Beethoven: Egmont nyitány

Dvořák: VIII. szimfónia

Kodály Zoltán: Galántai

táncok

Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Május 13. péntek 19.00**Marosvásárhely, Kultúrpalota**

„Tavaszi Hang-versenyművek”

a Kecskeméti Kodály iskola
művésztanáraival, valamint
marosvásárhelyi és kecskeméti
ifjú tehetséggel

Mozart: Esz-dúr Sinfonia

Concertante hegedűre és

mélyhegedűre KV 364

előadja: Juhász Ágnes

(hegedű)

Radnai Róbert (mélyhegedű)

W.A.Mozart: G-dúr fuvo-
laverseny KV 313 I. tétel

előadja: Csizmadi Kinga

(Marosvásárhely)

W.A.Mozart: A-dúr zongora-
verseny KV 414 I. tétel

előadja: Nagy Dániel

(Kecskemét)

Vez.: Gerhát László

**KODÁLY
FILHARMONIKUSOK
DEBRECEN****Május 4.****Békéscsaba, Csabagyöngye****Kulturális Központ**

Dvořák: Déli boszorkány

Dvořák: g-moll zongoraver-
seny

Rahmanyinov: Szimfonikus

táncok

Jandó Jenő – zongora

Vez.: Kollár Imre

Május 5.**Kölcsey Központ, Nagyterem**

Dvořák: Déli boszorkány

Dvořák:

g-moll zongoraverseny

Rahmanyinov:

Szimfonikus táncok

Jandó Jenő – zongora

Vez.: Kollár Imre

Május 12.**Kölcsey Központ,****Nagyterem**

Mendelssohn: Skót szimfónia

Mendelssohn: Verleih uns

Frieden

O Haupt voll Blut und

Wunden

Christe, du Lamm Gottes

Wer nur den lieben Gott lát

walten Wir glauben all an

einem Gott

Km.: Kodály Kórus Debrecen

Vez.: Vashegyi György

Május 20.**Kölcsey Központ, Nagyterem**

Haydn: G-dúr „Oxford”

szimfónia Hob.I:92

Mozart:

d-moll zongoraverseny

Addinsell:

Varsói zongoraverseny

Britten:

Variációk egy Purcell témára

Somogyi-Tóth Dániel, Kovács

László – zongora

Vez.: Kovács László,

Somogyi-Tóth Dániel

Június 2-3.**Kölcsey Központ, Nagyterem**

Dubrovay L.: Tündérszép

Ilona és Árgyélus királyfi

Vajda J.: Változatok

C. Orff: Carmina Burana

Rácz Rita,

Szerekován János,

Haja Zsolt – ének

Kodály Kórus Debrecen

Csokonai Színház Énekkara

Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Július 7–10.*Bartók Béla Nemzetközi**Kórusverseny*

2016. július 7.

Nyitó hangverseny, Huszár

Lajos ősbemutató

2016. július 10.

Záró hangverseny, Bartók:

Cantata Profana, Négy

szlovák népdal

A MAGYAR RÁDIÓ SZIMFONIKUS ZENEKARA

Április 29. péntek 19.30
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Beethoven: Egmont nyitány
 Beethoven: IX. szimfónia
 Km.: Magyar Rádió Kórusa
 Vez.: Kobajasi Kenicsiró

Május 11., szerda 19.30
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Dohnányi sorozat/5
 Rimszkij-Korszakov: Seherezádé, op. 35
 Dohnányi: I. (d-moll) szimfónia, op. 9
 Vez.: Madaras Gergely

Május 19. csütörtök 19.30
Erkel Színház

Szokolay: Hamlet
 Km.: Magyar Rádió Énekkar
 Vez.: Kovács János

Május 23. hétfő 19.30
Zeneakadémia

Kodály: Galántai táncok
 Haydn: Esz-dúr trombitaverseny szólista: Szalóky Balázs
 Schumann: III. szimfónia
 Vez.: Haraguchi Shoji

2016. június 16-19. és 24 és 26.
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

WAGNER napok
 Rajna kincse:
 Walkür:
 Siegfried
 Istenek alkonya
 Nürnbergi mesterdalnokok
 Vez.: Fischer Ádám,

MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR

Április 28 19.30
Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Szöke Tibor-mesterbérlet 3.
 Sz. Rachmaninov: Vocalise
 Sz. Rachmaninov: II. (c-moll) zongoraverseny, op. 18
 A. Dvořák: VIII. (G-dúr) szimfónia, op. 88
 Km.: Kocsis Zoltán (zongora)
 Vez.: Takács-Nagy Gábor

Május 7. 10.00
MÁV Szimfonikus Zenekar, Próbaterem

Évszak koncertek: Nyár
 A négy alkalomból álló sorozat

zenei anyaga mindig az adott évszakhhoz igazodik Vivaldi: A négy évszak című hegedűversenyciklusa alapján. Ajánlott korosztály: 4–9 év. A foglalkozásokat Székely Edit fuvo-laművész, zenepedagógus vezeti a MÁV Szimfonikus Zenekar művészeinek közreműködésével.

Május. 10 16.30
MÁV Szimfonikus Zenekar, Próbaterem

Bűgöcsiga 8.
 Zenés foglalkozás, zenehallgatás babákkal érkező családok számára.
 A foglalkozásokat Székely Edit fuvo-laművész, zenepedagógus vezeti a MÁV Szimfonikus Zenekar művészeinek közreműködésével.

Május 10. 18.00
MÁV Szimfonikus Zenekar, Próbaterem

Szeretethang 8.
 Koncert várandós kismamák, és az őket kísérők részére.
 A foglalkozásokat Székely Edit fuvo-laművész, zenepedagógus vezeti a MÁV Szimfonikus

Zenekar művészeinek közreműködésével.

Május 13. 19.30
Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Szöke Tibor-mesterbérlet 4.
 OPERA GÁLAEST
 Fekete Attilával
 Áriák, duettek Bellini, Verdi, Gounod és Puccini operáiból
 Km.: Kolonits Klára, Schöck Atala
 Vez.: Kesselyák Gergely

Május 19. 19.00
Zeneakadémia, Nagyterem

Lukács Miklós-bérlet 6.
 L. van Beethoven: V. (Esz-dúr) zongoraverseny
 Kodály Z.: Hány János – szvit
 Kodály Z.: Galántai táncok
 Km.: Fejérvári Zoltán (zongora)
 Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Május 22. 18.00
Budapesti Kongresszusi Központ

Bérleten kívüli koncert
 L. van Beethoven: V. Esz-dúr zongoraverseny
 Kodály Z.: Hány János – szvit

A SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR próbajátékot hirdet

II., III. FUVOLA/PICCOLO HELYETTES ÁLLÁSHELYRE határozott időre

A próbajáték időpontja: **2016. május 18. szerda 14.00 óra.**
 A próbajáték helyszíne: **A zenekar székháza (6720 Szeged, Széchenyi tér 9. Korzó Zeneház)**

A próbajáték anyaga:

- Mozart: D-dúr Fuvolaverseny (K. 314) 1. tétel, kadenciával, VAGY
- Mozart: G-dúr Fuvolaverseny (K. 313) 1. tétel, kadenciával
- Vivaldi: C-dúr Piccoloverseny (RV 443) II. tétel

Zenekarl részek:

FUVOLA:

- Mozart: Varázsfuvola – Marsch
- Brahms: IV. szimfónia – IV. tétel
- Beethoven: Ifi. szimfónia – IV. tétel
- Mendelssohn: Szentivánéji álom – Scherzo

PICCOLO:

- Csajkovszkij: IV. szimfónia -III. tétel Scherzo
- Rimszkij-Korszakov: Seherezade
- Verdi: Otello -I. felvonás
- Kodály Zoltán: Galántai táncok
- Verdi: Trubadur II. felv. I. kép

Zongorakísérőt a zenekar nem biztosít.

A közalkalmazotti kinevezés 2016. szeptember 1-jétől 2017. július 31-éig terjedő határozott időre szól (azt követően a munkáltató döntése alapján akár határozatlan idejűre módosulhat).

Bérezés: A Kjt. bértáblázata szerint. Az álláshely betöltéséhez szakirányú végzettség és (alkalmazás esetén) erkölcsi bizonyítvány szükséges.

Információ, jelentkezés: Szegedi Szimfonikus Zenekar, 6720 Szeged, Széchenyi tér 9., tel./fax: 62 / 426-102, 420-256, orch@symp-h-szeged.hu.

Jelentkezni rövid szakmai önéletrajzzal és elérhetőség megjelölésével lehet a fenti címen, faxszámon vagy e-mailben 2016. május 13-ig.

A zenekari állások kottái átvehetők a Szegedi Szimfonikus Zenekar titkárságán (H.-CS.: 9.00–15.00, P.: 9.00–13.00) vagy letölthetők a www.symp-h-szeged.hu oldalról 2016. április 1-jétől.

A zsűri fenntartja magának a jogot, hogy nagyszámú jelentkezés esetén a próbajáték menetét kétfordulósra (I. forduló: szóolómű; II. forduló: zenekari részek) módosítsa. Alkalmazás esetén lakásmegoldásban tudunk segíteni. Sikeres próbajátékot kívánunk!

Szeged, 2016. április 4.

Lukácsházi Gyöző
 igazgató

A KODÁLY KÓRUS DEBRECEN

meghallgatást hirdet

ZONGORA, KORREPETITOR HATÁROZOTT IDEJŰ ÁLLÁSRA hosszabbítási lehetőséggel

A próbajáték időpontja: 2016. május 18. 15 óra
 A próbajáték helyszíne: Kodály Kórus, kórus próbaterem
 4025 Debrecen, Széchenyi u. 1.

A meghallgatás anyaga:

- Egy szabadon választott zongoradarab előadása
- G. F. Händel: Messiás: No. 7. „And He Shall Purify”
- J. S. Bach: Máté-passió: No. 33. „So ist mein Jesus gefangen – Sind Blitze, sind Donner in Wolken”
- L. van Beethoven: IX. szimfónia, Op. 125., IV. tétel „An die Freude”, a 655. ütemtől a 762. ütemig, a 843. ütemtől végig
- G. Verdi: Requiem: Dies irae az 1. ütemtől a 140. ütemig Sanctus
- Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus (a teljes mű)
- C.-A. Debussy: Trois chanson Charles d’Orléans versaire c. kórusmű partitúrájának megszólaltatása
- Lapról olvasás – egy oratorikus és egy a cappella darab részletének lejátszása

A meghallgatásra kijelölt kottaanyag jelentkezéskor előzetes egyeztetés után átvehető a Kodály Kórus Debrecen kottatárában (4025 Debrecen, Széchenyi u. 1.). Jelentkezéshez szükséges dokumentumok: szakmai önéletrajz elérhetőség megadásával, szakirányú végzettséget igazoló dokumentum

A munkakörbe tartozó lényeges feladatok: elsődleges feladat a Kodály Kórus Debrecen korrepetitori feladatainak ellátása, továbbá közreműködés billentyűs hangszereken a Kodály Filharmónia Debrecen koncertjein

Jelentkezés és információ: Kodály Filharmónia Debrecen
 4025 Debrecen, Simonffy utca 1/c., tel.: 52/500 200, fax: 52/412 395
 Email: info@kodalyfilharmonia.hu

A jelentkezés beérkezési határideje: 2016. május 13. 12 óra

Az állás betölthető: **2016. szeptember 1.**

A foglalkoztatás feltétele az erkölcsi bizonyítvány és a felsőfokú szakirányú végzettséget igazoló dokumentumok megléte.

Bérezés közalkalmazotti bértábla szerint. Sikeres meghallgatást kívánunk!

Debrecen, 2016. április 13.

Somogyi-Tóth Dániel
 igazgató

Kodály Z.: Galántai táncok
Km.: Fejérvári Zoltán
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Május 27. 19.00

Zeneakadémia, Nagyterem

Erdélyi Miklós-bérlet 6.

J. Sibelius: Finlandia
J. Sibelius: d-moll hegedűverseny, op. 47
Ny. Rimcskij-Korszakov: Seherzádé
Km.: Mark Bucskov (hegedű)
Vez.: Csaba Péter

Június 14. 18.00

Festetics Palota, Tükörterem

Festetics-bérlet 4.

J. Haydn: A-dúr szimfónia, No. 5
W. A. Mozart: Fuvola-hárfa-verseny K. 299
A. Dvořák: E-dúr szerenád vonós zenekarra, op. 22
Km.: Felletár Melinda (hárfa), Párkai Krisztina (fuvola)
Vez.: Takács-Nagy Gábor

Június 29. 19.30

MüPa

Bérleten kívüli koncert

Japán-magyar barátságkoncert
L. van Beethoven: IX. szimfónia

Vez.: Hiramitsu Tamotsu
Km.: Wien-Gifu Kórus

Július 1. 18.00

Magyar Rádió VI-os stúdió

Bérleten kívüli koncert
KORTÁRS MAGYAR EST
Tihanyi L.: Epilegomena (Jan Jansson a tejútón)
Madarász I.: Gitárverseny
Serei Zs.: Stets blickend in die Höh
Bánkóvi Gy.: Passacaglia

MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Április 30. 14.30, 16.30

Művészetek Háza

JÁTSSZUNK ZENÉT A SZIMFONIKUSOKKAL!

Történetek Ütemvárosból

Forgatókönyvíró és műsorvezető: Csuka Tímea

Május 9. 19.00

Művészetek Háza

Szezonbérlet

Mozart: Figaro házassága – nyitány op. 62
Beethoven: IV. (G-dúr) zongoraverseny op. 58

Beethoven: VIII. (F-dúr) szimfónia op. 93
Miskolci Szimfonikus Zenekar
Zongora: Krausz Adrienne
Vez.: Gál Tamás

Június 23. 16.00, 18.00, 20.00

Miskolci Nemzeti Színház

PROMENÁD

Műsoron: népszerű nyitányok, keringők, indulók

NEMZETI FILHARMONIKUSOK

Május 4. 19.30

Zeneakadémia

Beethoven: VII. szimfónia, A-dúr, Op.92
Mozart: Requiem, K.626
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro
Km.: Nemzeti Énekkar, Fodor Beatrix – szoprán, Wiedemann Bernadett – mezzoszoprán
Horváth István – tenor, Pallerdi András – basszus

Május 8. 11.00 és 15.00

Müpa Fesztivál Színház

Ifjúsági előadás – Virtuózok

Vendégünk Foki Dániel – bariton és Demény Mihály – harmonika
Vivaldi: A négy évszak – III. tétel „A nyár”
Vladimir Zubitsky: Ommagio ad Astor Piazzola
Mozart és Rossini dalok
Vez.: Antal Mátyás
Műsorvezető: Miklósa Erika

Május 12. 19.30

Müpa

Dvořák: IX. szláv tánc, e-moll, Op. 72/1
Bartók: II. hegedűverseny, Sz. 112 BB 117
C III. szláv tánc, Asz-dúr, Op. 46/3
Dvořák: III. szimfónia, Esz-dúr, Op. 10
Km.: Alina Ibragimova – hegedű
Vez.: Kocsis Zoltán

Martonvásár:

Július 16. (17.)

Vez.: Kovács János

Július 23. (24.)

Vez.: Kocsis Zoltán

Július 30. (31.)

Vez.: Dénes István

ÓBUDAI DANUBIA ZENEKAR

Május 3. kedd 19.30

Zeneakadémia

REMÉLÜNK

Hősök vagyunk sorozat 4. koncert

Strauss: Metamorphosen
Mozart: Requiem
Km.: Kodály Kórus Debrecen
Kolonits Klára
Balga Gabriella
Rab Gyula
Cser Krisztián
Vez.: Hámori Máté

Május 21. szombat 19.30

Zeneakadémia

Schumann-sorozat 3.

Május 29. vasárnap

MŰPA

Szimfonikus felfedezések

Britten: Preludium és fuga
Bach: f-moll zongoraverseny
Liszt: Malediction – zongoraverseny
Sibelius: 2. szimfónia
Km.: Ránki Fülöp zongora
Vez.: Hámori Máté

PANNON FILHARMONIKUSOK - PÉCS

Május 14. szombat 15.30 és 17.00

Kodály Központ

Csigaház (3-8 éveseknek)

Csak ütők, és mesélek
Gáspár Emese – ütőhangszerek
Góth Tamás – ütőhangszerek
Kugyelka Zsolt – ütőhangszerek
Őri Eszter – ütőhangszerek
Kiss Szabolcs – Csigabá
Szendrői Zsuzsanna – Csiganyó

Május 19. csütörtök 10.00

Kodály Központ

MégIesély! koncert

Brahms: IV. szimfónia
Vez.: Vass András

Május 19. csütörtök 19.00

Kodály Központ

Passacaglia
J. S. Bach-Respighi: c-moll passacaglia, BWV 582
R. Strauss: Négy utolsó ének
Brahms: IV. szimfónia
Szabóki Tünde – szoprán
Vez.: Vass András

A GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR

próbajátékot hirdet

HEGEDŰ TUTTI ÁLLÁSRA

A próbajáték időpontja: 2016. június 21. kedd, 10 óra

A próbajáték helyszíne: Győr, Richter Terem (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.)

A próbajáték anyaga:

- egy szabadon választott Bach szólószonáta vagy partita tétel,
- Mozart D- dúr vagy A- dúr hegedűverseny I. tétel kadenciával
- zenekari szemelvények

Érvényes jelentkezés feltétele:

- szakmai önéletrajz, *kérjük megadni azt a mobiltelefonszámot is, amelyen a pályázót elérhetjük (ennek hiányában a jelentkezés érvénytelen)*
- motivációs levél

A fentieket kérjük a zenekar titkárságára (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.) vagy e-mailben (office@gyfz.hu) eljuttatni **2016. június 16-ig**. A zenekari állások részletes listája és kottaanyag a titkárságon átvehető, vagy a zenekar honlapjáról www.gyfz.hu letölthető.

Zongorakísérőt a zenekar igény szerint biztosít.

További információ a zenekar titkárságán, Ősz Gábor zenekari titkárnál.
Tel: 30/86 41 693

Az álláshely betöltéséhez *felsőfokú szakirányú végzettség, erkölcsi bizonyítvány, és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 20§ -ban előírtak megléte szükséges.*

Bérezés: versenyképes fizetés, kedvezményes lakhatási lehetőség

Sikeressé próbajátékot kívánunk!

Győr, 2016. március 1.

Fűke Géza
Igazgató

Május 20. péntek 19.30
Müpa, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Passacaglia
 J. S. Bach–Respighi: c-moll passacaglia, BWV 582
 R. Strauss: Négy utolsó ének
 Brahms: IV. szimfónia
 Szabóki Tünde – szoprán
 Vez.: Vass András

Május 21. szombat 19.30
Horvát Nemzeti Színház, Rijeka

Mahlerova peta
 Mahler: V. szimfónia
 Vez.: Ville Matvejeff

Május 21. szombat 18.00
Kodály Központ

Beethoven Kobajasival
 Beethoven: Esz-dúr zongoraverseny
 Kodály Zoltán: Háry János – szvit
 Kodály Zoltán: Galántai táncok
 Fejérvári Zoltán – zongora
 MÁV Szimfonikus Zenekar
 Vez.: Kobajasi Kenicsiró

Május 28. szombat 18.00
Kodály Központ

Segítség, komolyzene!
 J. S. Bach: c-moll passacaglia, BWV 582
 Respighi: Róma kútjai
 Vez.: Vass András

Június 2., csütörtök 19.00
Kodály Központ

Metamorfózis
 Weber: Oberon – nyitány
 Martinu: Versenymű vonósnégyesre és zenekarra
 Paul Hindemith: Szimfonikus metamorfózisok Weber témáira
 Kelemen Kvartett:
 Kelemen Barnabás – hegedű
 Kokas Katalin – hegedű
 Homoki Gábor – mélyhegedű
 Fenyő László – gordonka
 Vez.: Bogányi Tibor

Június 20. hétfő 19.00
Kodály Központ

Június 25. szombat 19.00
Kodály Központ
 Eötvös és Bartók
 Eötvös Péter: Senza Sangue (Vértelenül)
 Bartók Béla: A kékszakállú herceg vára
 Albane Carrère – mezzo-szoprán, A Nő Romain Bockler – bariton, A Férfi Miksch Adrienn – szoprán, Judit

Szemerédy Károly – bariton, Kékszakáll
 Rendező: Alföldi Róbert és Nadine Duffaut
 Vez.: Eötvös Péter

Június 28. Armel Operesztivál 2016 Budapest

Eötvös-opera – hazai bemutató
 A franciaországi Opéra Théâtre d'Avignonban az utóbbi években az Armel Operafesztivál győztes operái mutatkozhattak be, miközben maga a színház eddig nem vett részt a versenyben. A 2016-os fesztiválra a legújabb Eötvös Péter-operával nevezett az intézmény Alföldi Róbert rendezésében. A Senza Sangue című opera magyarországi bemutatóján a Pannon Filharmonikusok nyújtja a zenei kíséretet.

Július 1. péntek, 19.00
Kodály Központ

Elegy for Young Lovers
 Hans Werner Henze: Elegy for Young Lovers
 Rendező: Almási-Tóth András
 Vez.: Vajda Gergely

Július 1.
Armel Operesztivál 2016 Budapest

Holland operatársulat debütálása
Július 2.
Armel Operesztivál 2016 Budapest
 A budapesti Zeneakadémia hallgatói először a fesztiválon

SAVARIA SZIMFONIKUS ZENEKAR

Április 29. 19.00
Bartók Terem – Szombathely
Szimfónia bérlet 10. előadás
 Oratorikus-est
 Dvořák: Stabat mater op.58
 Km.: Wiener Lehrer-accapella-Chor
 Vez.: Maximilian Opll

Május 5. 19.00
Bartók Terem – Szombathely
Mennybemenetel ünnepe
 a Camerata Pro Musica hangversenye
 Szent Márton bérlet 4. előadás

Május 13. 20.00
Bruck an der Mur – Ausztria
 Koloman Wallisch – Kantate
 Vez.: Christian Stary

Május 26. 19.00
Bartók Terem – Szombathely

Szimfónia bérlet 11. előadás
 Ravel: Couperin sírja
 Ravel: G-dúr zongoraverseny
 Rahmanyinov: II. szimfónia (e-moll) op.27
 Km.:
 Juliana Steinbach – zongora
 Vez.: Madaras Gergely

Június 3. 19.00
Bartók Terem – Szombathely

Szimfónia bérlet 11+1. előadás
 Rádáshangverseny Jesus Medinával
 Sibelius: Finnlandia op.26
 Sibelius: d-moll hegedűverseny op.47
 Prokofjev: 7. szimfónia op.131
 Km.: Jiman Wee – hegedű
 Vez.: Jesus Medina

Június 12. 19.30
Plébániatemplom, Gerersdorf (Ausztria)

Vez.: Prof. Walter Franz

SEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Április 28. csütörtök 19.30
Rókusai Templom

Kamarabérlet/C+D/3
 Musica Sacra
 J. S. Bach: János-passió
 Km.: Somogyvári Tímea Zita – szoprán
 Csapó József – férfialt
 Szerekován János – tenor
 Kovács István – basszus
 Altorjay Tamás – basszus
 Vaszy Viktor Kórus
 Vez.: Gyüdi Sándor

Május 10. kedd 19.30
Szegedi Nemzeti Színház

Fricsay-bérlet/6
 J. Sibelius: Hegedűverseny, d-moll, Op.47
 A. Rybnikov: VI. szimfónia
 Km.: Kosztándi István – hegedű
 Vez.: Kesselyák Gergely

Május 17. kedd 19.30
Szegedi Nemzeti Színház

Vaszy-bérlet/6
 F. Schubert: Rosamunda – nyitány
 R. Schumann: a-moll gordonkaverseny, Op.129
 G. Mahler: I. szimfónia, D-dúr
 Km.: Perényi Miklós – gordonka
 Vez.: Vajda Gergely

Május 21. szombat 11.00
Kisszínház

Csokimatiné-bérlet/4
 Balogh–Lukácsné: A kistigris – mesés zenejáték
 Km.: Szegedi Szimfonikus Zenekar
 Műsorvezető és narrátor: Lukácsné Győző, mesélő: Somogyvári Tímea Zita
 Vez.: Balogh Sándor

Május 24. kedd 19.30
Szegedi Dóm

Vaszy- és a Fricsay bérletsorozat
 Bónusz-koncert
 B. Britten: Szent Miklós – kantáta
 Km.: Szerekován János – tenor
 Vaszy Viktor Kórus
 Vez.: Gyüdi Sándor

Május 27. péntek és 29. vasárnap 19.00

Budapest Erkel Színház:
 E. Wolf-Ferrari: Sly
 Vez.: Gyüdi Sándor

2016. június 1. szerda 19.30
Szegedi Dóm

Egyházzenei Hetek
 Tóth Péter: Szent Gellért Oratórium
 Km.: Szélpál Szilveszter – bariton, Vaszy Viktor Kórus
 Vez.: Gyüdi Sándor

Június 4. szombat 19.30, Dóm

Egyházzenei Hetek
 Tóth Péter: Szent Gellért Oratórium
 Km.: Szélpál Szilveszter – bariton, Vaszy Viktor Kórus
 Vez.: Gyüdi Sándor

Június 9. csütörtök 19.30
Alsóvárosi ferences templom

Barokk Fesztivál/2
 Szegedi Kamarazenekar (hangversenymester: Kosztándi István)
 Händel: Vízi zene – szvit
 J. S. Bach: V. Brandenburi verseny, D-dúr, BWV.1050
 J. S. Bach: I. Szvit, C-dúr, BWV.1066
 Km.: Dobozy Borbála – csembaló

Június 12. vasárnap 19.30
Alsóvárosi ferences templom

Barokk Fesztivál/3
 Szegedi Kamarazenekar (hangversenymester: Kosztándi István)
 Marcello: Oboaverseny, c-moll
 Bach: d-moll kettősverseny hegedűre és oboára, BWV.1060

J. S. Bach: VI. Brandenburgi verseny, BWV.1051
 J. S. Bach: II. Szvit, h-moll, BWV.1067
 Km.: Steiler Tamás – oboa
 Behán László Dezső – hegedű, Ruszkai Judit Tamara – fuvola

Június 15. szerda 19.00 Korzó Zeneház

„Kortárszenei Korzó”

Bánkóvi Gyula: Figurák a táblán
 Madarász Iván: II. zongoraverseny (Km.: Fülei Balázs)
 Madarász Iván: Egy történet fejezetei (Km.: Vaszy Viktor Kórus)
 Vez.: Gyüdi Sándor

SZOLNOKI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Május 2. (hétfő) 1.00

Szolnok, Szigligeti Színház

Aba-Novák-bérlet
 Nagy Dániel – Bodolay Géza: A világcirkus
 Rendező: Juronics Tamás
 Km.: Szolnoki Szimfonikus Zenekar, Szigligeti Színház, Nagyváradi
 Vez.: Izaki Maszahiro

Május 9. (hétfő) 19.00 Megyeháza díszterme

Fantázia bérlet

Barokk est
 Johann Sebastian Bach: A-dúr zongoraverseny BWV 1055
 Johann Sebastian Bach: d-moll zongoraverseny BWV 1052
 Johann Sebastian Bach: I. (F-dúr) Brandenburgi verseny BWV 1046
 Km.: Fujii Aki
 Vez.: Izaki Maszahiro

Június 6. (hétfő) 19.00 Aba-Novák Agóra Kulturális Központ

Aba-Novák-bérlet

Egzotikus est
 Alekszandr Porfirjevics Borogyin: Közép-Ázsia puszta – szimfonikus költemény
 Aram Iljics Hacsaturján: Álarcosbál – zenekari szvit
 Nyikolaj Andrejevics Rimszkij-Korszakov: Seherezádé op. 35
 Vez.: Izaki Maszahiro

Június 13. (hétfő) 19.00 Damjanich János Múzeum udvara

Fantázia bérlet

Bécsi est
 Válogatás Johann Strauss és Franz von Suppé legnépszerűbb műveiből.
 Vez.: Izaki Maszahiro

ZUGLÓI FILHARMÓNIA

Május 21. szombat 19.30

Zeneakadémia

Gaudeamus V/5.

Szergej Rachmanyinov: II. (c-moll) zongoraverseny (Op.18)
 Km.: Farkas Gábor
 Johannes Brahms: II. (D-dúr) szimfónia (Op. 90)
 Vez.: Baráti Kristóf

Május 28., szombat 18.00 Művészetek Palotája

Stephanus IV/4.

Baráti Kristóf zenekari szólóestje
 Bartók Béla: I. hegedűverseny (1907)
 Igor Stravinsky: Hegedűverseny (D-dúr)
 Pjotr Iljics Csajkovszkij: Hegedűverseny (D-dúr, Op. 35)
 Vez.: Horváth Gábor

REGIONÁLIS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE

(A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének tagja)

1088 Budapest, Krúdy Gyula u. 15. III./40.
 Elnök: Szabó Sipos Máté
 Főtitkár: Horváth Gábor

Békés Megyei Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Békés Megyei Szimfonikus Zenekar Közhasznú Kulturális Egyesület
 Békéscsaba 5600 Andrassy út 3.
 Telefon: 20/4322-948
 E-mail: uhrinviktor@freemail.hu
 Honlap: www.beke+sszimf.hu
 Művészeti vezető: Uhrin Viktor

Egri Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Egri Szimfonikus Zenekar Kulturális Egyesület
 Eger 3300 Knézhich K. u. 8.
 Telefon: 20/964-1518
 E-mail:
 Honlap: www.egriszimfonikusok.hu
 Művészeti vezető: Szabó Sipos Máté

Gödöllői Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Gödöllői Szimfonikus Zenekar Alapítvány
 Gödöllő 2100 Ady Endre sétány 1.
 Telefon: 30/546-1852
 E-mail:
 godollo.zenekar@indamail.hu
 Honlap: www.gso.hu
 Művészeti vezető: Horváth Gábor

Kaposvári Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Kaposvári Szimfonikus Zenekar Alapítvány
 7400 Kaposvár,
 Rippl-Rónai u. 1/a. I. em 6.
 Honlap: www.kaposzsymph.com
 E-mail: bela.kuti@gmail.com
 Telefon: 06 20 535 1030
 Képviselő: Kuti Béla

Kecskeméti Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím:
 Kecskeméti Szimfonikus Zenekar Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ
 6000 Kecskemét, Deák tér 1.
 telefon: 06-20/3230-001
 email: kszztitkar@gmail.com
 gerhat.laszlo@gmail.com
 Honlap: www.hirosagora.hu
 Művészeti vezető: Gerhát László

Szabolcsi Szimfonikus Zenekar

Közhasznú Egyesülete
 Székhely: 4400 Nyíregyháza, Szent István u. 12.
 mobil: 30 9656 453
 E-mail: szabolcsiszimf@gmail.com
 Képviselő: Nagy Gyula

Váci Szimfonikus Zenekar Egyesület

Székhely: 2600 Vác, Konstantin tér 8.
 Levelezési cím: 2601 Vác, Pf. 297
 Telefon/fax: 06-27-314-893
 Honlap: www.vszsz.net
 E-mail: vszz@invitel.hu;
 vacsimfonikus@gmail.com
 Képviselő: Farkas Pál elnök

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK TAGJAI:

Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar Közhasznú Nonprofit Kft.

Cím: 1221 Budapest, Tóth József u. 47.
 Levélcím: 1775 Budapest, Pf. 122
 Művészeti titkárság: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/b. IV. ép.
 Telefon: 322-1488 • Fax: 413-6365
 E-mail: info@bdz.hu
 www.bdz.hu

Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekara

1061 Budapest, Andrassy út 22.
 Tel.: 331-2550 • Fax: 331-9478
 http://www.bpo.hu

Duna Szimfonikus Zenekar

Duna Palota Nonprofit Kft.

1051 Budapest, Zrínyi u. 5.
 Tel./fax: (+36-1) 355-8330
 E-mail: duna.szimf@dunapalota.hu
 www.dunaszimfonikusok.hu
 Bérletvásárlás, jegyrendelés:
 Tel.: (+36-1) 235-5500

Győri Filharmonikus Zenekar

9021 Győr, Aradi vértanúk u. 16.
 Tel.: (96) 312-452 • Fax: (96) 319-232
 E-mail: office@gyfz.hu
 www.gyfz.hu

Kodály Filharmonia Debrecen

4025 Debrecen, Simonffy u. 1/c.
 Tel.: (52) 500-200 • Fax: (52) 412-395
 E-mail: info@kodalyfilharmonia.hu
 www.kodalyfilharmonia.hu

Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar,

Énekkar és Kottatár Nonprofit Kft.

1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
 Tel.: 411-6600 • Fax: 411-6699
 E-mail: kovacs.akos@filharmonikusok.hu
 www.filharmonikusok.hu

A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara

1016 Budapest, Naphegy tér 1.
 Levelezési cím: 1088 Bp. Bródy Sándor utca 5-7.
 Tel.: +36 1 328 7065
 E-mail: kovacs.akos@mtva.hu
 http://www.mrze.hu/

MÁV Szimfonikus Zenekar

1087 Budapest, Kerepesi út 1-5.
 Levélcím: 1088 Budapest, Múzeum u. 11.
 Tel.: 338-2664 • Tel./fax: 338-4085
 E-mail: office@mavzenekar.hu
 www.mavzenekar.hu

Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.

3525 Miskolc, Fábian u. 6/a.
 Tel.: (46) 323-488
 E-mail: info@mso.hu • www.mso.hu.

Óbudai Danubia Zenekar

1061 Budapest, Paulay Ede u. 41. I. em. 1.
 Tel.: (+36-1) 373-0228, (+36-1) 269-1178
 E-mail: info@odz.hu
 www.odz.hu

Pannon Filharmonikusok – Pécs

7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.
 Tel.: (72) 500-320 • Fax: (72) 500-330
 E-mail: info@pfz.hu
 www.pfz.hu

Savaria Szimfonikus Zenekar

9700 Szombathely, Rákóczi u. 3.
 Tel.: (94) 314-472 • Fax: (94) 316-808
 E-mail: info@sso.hu
 www.sso.hu

Szegedi Szimfonikus Zenekar

6720 Szeged, Széchenyi tér 9.
 Korzó Zeneház
 Tel.: (62) 426-102
 E-mail: orch@symph-szeged.hu • www.symph-szeged.hu

Szolnoki Szimfonikus Zenekar

5000 Szolnok, Hild tér 1
 Aba-Novák Kulturális Központ
 Tel.: (30) 9358-368
 E-mail: info@szolnokiszimfonikusok.hu
 www.szolnokiszimfonikusok.hu

Zuglói Filharmonia Non profit Kft. – Szent István Király Szimfonikus Zenekar

1145 Budapest, Columbus u. 11.
 Tel./Fax: (36 1) 467-0788; 467-0788;
 E mail: zugloifilharmonia@szenstivstvanzene.sulinet.hu
 http://www.szenstivstvanzene.hu

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK,
 VALAMINT A MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK
 SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZÖS LAPJA,
 A NEMZETI KULTURÁLIS ÁLAPPROGRAM TÁMOGATÁSÁVAL.

A szerkesztőség levelezési címe:

ZENEKAR MŰVÉSZETI BT.

1222 Budapest, Fenyőtoboz utca 6.

e-mail: info@zenekarujsgag.hu

www.zene-kar.hu

Felélős kiadó és szerkesztő: POPA PÉTER

Nyomás: B32 Nyomda Kft.

ISSN: 1218-2702

Az interjúkban elhangzott véleményekkel és kijelentésekkel szerkesztőségünk nem feltétlenül azonosul.

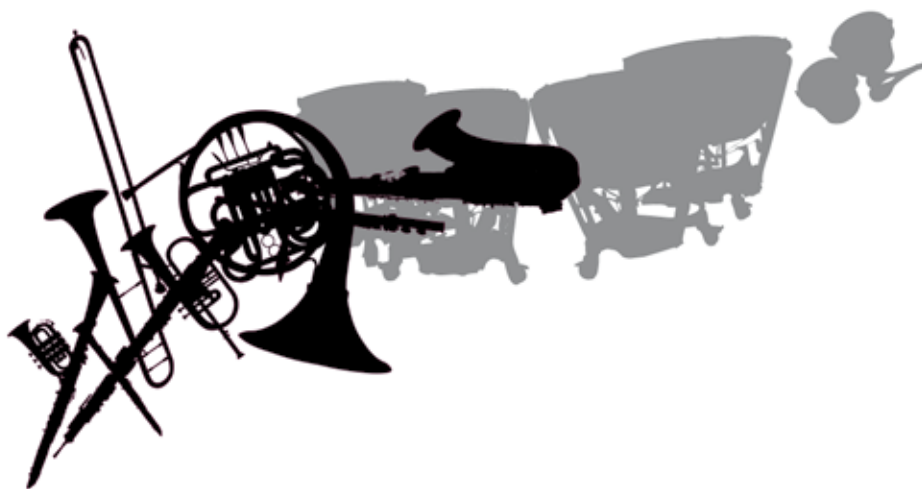
Észrevételeknek, helyesbítéseknek készséggel helyt adunk.

Adams
Alexander
Alphasax
Amati
Bach
Bags
Berg Larsen
BG
Blackburn
Borgani
Buffet Crampon
B&S
Cannonball
Charles Bay
Cherub
Conn
Courtois
Denis Wick
Dotzauer
E. Schmid
Eastman
Edwards
Fontaine
Francois Louis
Getzen
Hammig
Hardcase
Holton
Hoyer
Jody Jazz
Jupiter
Keilwerth
King
König & Meyer
Kromat
Lebayle
Leblanc
Lorée
Ludwig
Majestic
Manhasset
Marca
Marigaux
Mateki
Melton
Miyazawa
Morizono
Muramatsu
Musser
Neotech
P. Mauriat
Paiste
Pearl
Powell
Premier
Rico
Rigotti
Roy Benson
Rudolf Meinl
Sankyo
Schagerl
Schneider
Schreiber
Seiko
Selmer
Sonaré
Steuer
Straubinger
Studio 49
Trevor J. James
Vandoren
VMI
Wilde + Spieth
Wittner
Yamaha
Yanagisawa

20 ÉV

TISZTA HANG

20 ÉVES A FON-TRADE MUSIC,
30 ÉVES A CSIDER HANGSZERÉSZMŰHELY

www.fontrademusic.hu

1081 Budapest, Kiss József utca 14., Telefon: 1 210 2790, 30 488 6622

FON
TRADE MUSIC